

SVT VI : 1

041	kieli	fin
100	tekijä	
245	nimeke	Suomen väestö joulukuun 31 p:nä 1865
246	rinnakkaisn.	
246	rinnakkaisn.	
260	julk.	Helsinki : Tilastollinen toimisto, 1870
440	sarja fin	Suomen virallinen tilasto 6 ; 1
598	huom.	svt
740	muu nimeke	Väkiluvun-tilastoa
650	svt aihealue	Väestö - Befolkning - Population
650	asiasanat	
650	tietov.	1865
651	alue	Suomi - Finland

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

VI.

VÄKILUVUN-TILASTOA.

ENSIMÄINEN VIHKO.

Suomen Väestö Joulukuun 31 p. 1865.

13389

Luk. J.

HELSINGISSÄ,

Keisarillisen Senaatin kirjapainossa, 1870.

Väkiluvun-tilastoa.

Sisältö:

Johdanto. Historiallinen kertomus Suomen väkitaulun synnystä ja edistynnästä	siv. 5.
I. Suomen väkiluku Joulukuun 31 p. 1865 ja väenlisääntymys edellisellä vuosisadan neljänneksenä. Yleinen ja verrannollinen väkiluku	12.
Väenlisääntymys	12.
Suomi verrattuna muihin maihin	13.
Väenlisääntymys läänittäin	14.
Väkiluku neliöpeninkulmalla	16.
II. Kaupunkien ja maaseutuin väestö, huushollit	18.
Kaupunkien väenlisääntymys	19.
Kaupunkilaisten ja maalaisten lukumäärä läänittäin, prosentina	20.
Kaupunkien väkiluku 1805—1865	21.
Huushollien lukumäärä	23.
III. Väestö jaettuna kansallisuuden ja uskonnon mukaan	23.
Suomalaisten, ruotsalaisten, venäläisten, saksalaisten y. m. seurakuntain lukumäärä	24.
Väestö uskonnon mukaan	25.
Lutherin-uskoinen väestö jaettuna hiippakuntain suhteen	25.
Kreikalais-venäläinen väestö	26.
IV. Väestö jaettuna sukupuolen, iän ja siviilisäädyn mukaan	27.
Lukumäärällinen suhde Suomen miehen- ja vaimonpuolisen väestön välillä eri aikoina	28.
Vertaus muiden maiden oloihin	28.
Sukupuolten suhde eri lääneissä	29.
Väestö jaettuna iän mukaan	30.
Tuottelias ja epätuottelias väestö	32.
Väestö siviilisäädyn mukaan	33.
V. Väestö jaettuna elinkeinon ja ammatin suhteen	34.
Tauluja.	

État de la population.

Table des matières:

Introduction. Aperçu historique de l'origine des dénombremens de la population en Finlande	pag. 5.
I. Population de la Finlande en 31 Décembre 1865. Accroissement de la population depuis 1840. Population absolue et spécifique	12.
Accroissement de la population	12.
Comparaison internationale	13.
Accroissement de la population par gouvernemens	14.
Population spécifique	16.
II. Population urbaine et rurale, ménages	18.
L'accroissement des villes	19.
Population urbaine et rurale par gouvernemens. Rapport sur 100	20.
Population des villes, 1805—1865	21.
Nombre des ménages	23.
III. Population selon la nationalité et selon les cultes	23.
Classification des paroisses selon la langue parlée	24.
Population selon les cultes	25.
Population Luthérienne par diocèses	25.
Population de la confession grecque-orthodoxe	26.
IV. Population par sexe, par âges et par état civil	27.
Rapport numérique des deux sexes en Finlande aux diverses époques depuis 1751	28.
Proportion des deux sexes en divers pays	28.
Proportion des deux sexes dans les divers gouvernemens de la Finlande	29.
Population par âges	30.
Population productive et improductive	32.
Population par état civil	33.
V. Population par état social et par professions	34.
Tableaux.	

Oikaistavia Tauluihin.

Siv. IV toisessa kolumnissa oikealta puolen lukien rivillä 27 alhaalta päin seisoo luku 2,496 yhtä riviä alempana kuin pitäisi. Mainittu luku ilmoittaa nimittäin yksistänsä Ruoveden emäseurakunnan väkiluvun (vertaa siv. XXIX). Seuraava luku 2,584 taas on väkiluku Kurun kappelissa sekä tuossa vähäisessä Turun läänin osassa Wirtain kappelia, ja senki pitää siis oikeastaan samalla tavoin seisoa yhtä riviä korkeampana.

„ XX riv. 26 alhaalta päin seisoo Uudenkaupungin Kreikalainen seurakunta, lue Kreikan-Wenäjän uskonnon tunnustajat.

„ XXI kol. 1 oikealta puolen, riv. 18 alhaalta päin, on Turun läänin kaupunkien väenlisääntymyksen summa viiden vuoden aikana 1861—1865 ilmoitettu 2,179 hengeksi sen verosta kuin pitäisi olla 2,208. Kaupunkein väkilukua vuosina 1860 ja 1865 toisiinsa verrattaissa, täytyy nimittäin ensinmainitun vuoden summista vetää pois kreikalais-venäläisten seurakuntain väkiluku, koska näistä ei ole saatu tietoja vuodelta 1865. Selvää on muuten että tauluihin otettu väkiluvun lisääntymys ainoastansa koskee maamme Lutherin- ja Katholin-uskoiisiin seurakuntiin.

„ XXIX, riv. 1 alhaalta päin, seisoo 18,717, lue 18,746.

Tableau comparatif des monnaies, mesures et poids en:

Finlande	Russie	France	Suède
1 markka *) (= 100 penniä)	0,25 rouble = 25 kopek	0,99979 franc	0,7057 riksdaler riksmünt = 70,57 öre.
1 peninkulma (= 10 virstaa = 18,000 kyynärää = 36,000 jalkaa)	10,019 verst	10,6884 kilomètres	1 mil = 360 ref.
1 jalka (= 10 kymmenystuumaa)	0,97408 fout	0,2969 mètre	1 fot.
1 □ virsta (= 231,428 tynnyrinalaa)	1,0038 □ verst	1,1423 □ kilomètre	0,01 □ mil.
1 tynnyrinala (= 56,000 □ jalkaa)	0,45183 déciatine	0,49364 hectare	5,6 □ ref.
1 kippunta (= 20 leiviskää)	1,038 berkovetz = 10,38 pouds	170,02 kilogrammes	4 centner.
1 leiviskä (= 20 naulaa)	0,51901 poud	8,501 kilogrammes	0,2 centner = 20 skålpund.
1 naula (= 32 luotia)	1,038 fount	425,05 grammes	1 skålpund.
1 luoti (= 4 kvintiiniä)	3,114 solotniks	13,283 grammes	3,125 ort = 312,5 korn.
1 tynnyri (= 6,3 kuutiojalkaa)	0,78608 tchetverte	1,6489 hectolitre	6,3 kubikfot.
1 lästi (= 288 leiviskää = 148 kuutiojalkaa)	circa 1,15 laste	1,89 tonneau	0,576 nyläst.

*) Remarque: 1 „markka“ contient 4,499093 grammes d'argent pur.

Johdanto.

Suomen väkiluvun-tilastoa varten löytyy runsaampia ja yhtämukaisemmin kootuita aineita kuin yhtäkään ainoasta muuta tilaston haaraa varten. Jos tässä suhteessa vertaamme omaa maatamme useimpiin muihin Euroopan maihin, niin huomaamme että pitkällisen aikakauden kuluessa meillä, samoin kuin Ruotsissa, väkiluvusta on säännöllisesti annettu vahvistettuina kaavain mukaan tehtyjä ilmoituksia, jonka tähden Ruotsin ja Suomen väkitaulusto onkin jo tämän nojalla, eli vanhuutensa vuoksi, syystä vetänyt puoleensa ulkomaisten tiedemiesten ja asian-ymmärtäjien huomiota. Väkitauluston alku eli, jos niin tahdomme sanoa, väkiluvun-tilaston perustaminen Suomessa on yhteydessä sen virkeän mielihaluun kanssa, joka valtiotalouden ja kaikkein siihen kuuluvain kysymysten suhteen ilmaantui kahdeksannentoista vuosisadan alkupuolella ja pääsi voimaan silloisessa Ruotsin hallituksessa sekä tälle mainitussa katsannossa on tuottanut myöhempäin polvein vilpittönnä kiitosta. Hamasta tästä ajasta alkaen (vuodesta 1749) säilytetään julkisissa arkistoissa jokavuotisia tietoja syntyneistä, vihityistä ja kuolleista, kuin myös osittain joka kolmas, osittain joka viides vuosi tehtyjä tauluja väestön lukumäärästä ja jakautumisesta sukupuolen, ikäluokkain, säädyn ja ammatin y. m. mukaan itsekussakin seura-, rovasti- ja hippakunnassa. Tästä ajasta Suomella, paitsi Wiipurin läänillä eli niinkutsutulla vanhalla Suomella, siis on yhtäjaksoinen demografia, joka ilmoittaa ei ainoastansa väestön paljoutta ja laatua visseinä aikakausina, vaan myöskin saman väestön, kun sitä yhtenä kokona katsellaan, ruumiillista edistymistä, mikäli tämä osoitaksen pidentyneessä tai lyhentyneessä iässä, enentyneessä tai vähentyneessä syntyväisyydessä, kuolevaisuudessa y. m. Suomen väkiluvun-tilasto käsittää tällä tapaa noin 120 vuotta.

Tosin löytyy aikaisemmiltakin vuosisadoilta jälillä joukko listoja ja luetteloita, joita muutamissa kohdin voi panna väkiluvun, tai ainakin eri paikkakuntain ja eri aikain verrannollisten väkiluvun-suhdetten, laskemisen perusteeksi ja jotka siis tilastollisessa katsannossa eivät ole kaikkea arvoa vailla, vaikka ne, kun niitä tehtiin yksin-omaisesti siviili- ja kirkollista hallintoa, veroitusta, sotamiehen-ottoa j. n. e. varten, eivät anna tilastolle mitään luotettavia numerolukuja, vaan korkeintaan sopivat ohjeeksi likimääräisiä laskuja tehtäessä ja niin muodoin oikeastansa enemmän ovat historian kuin tilaston viljeltäviä. Semmoisia ovat esm. nuo kuningas Kaarle IX:nen hallitessa vuodesta 1609 alkunsa saaneet pariskuntain-luettelot kustakin pitäjästä, joita ruvettiin toimittamaan sen perästä kuin Tukholman valtiopäivillä vastamainittuna vuonna säädyt päättivät että jok'ainoan pariskunnan tuli maksaa suostuntaveroa kuusi markkaa. Jo ensi alusta saakka näkyy rovastit niitten totuutta vahvistaneen. Tavallinen nimi, jolla ne ilmaantuvat tilikirjoissa: „Een lengdh opå hwart par Ehefolck, Enklingar och Enkior aff N. N. Sochn pro anno 00“ (Luettelo joka Avioparista, Leskimiehistä ja Leskivaimoista N. N. pitäjästä 00 vuodelta) osoittaa täydellisesti niitten sisältöä, mikäli tämä koskee väkiluvun-tilastoon. Tilastollisessa suhteessa verrattain parempia ovat seuraavina aikoina nuo niinkutsutut myllyvero-henkikirjat, jotka saivat alkunsa Kustaa II Aatolfin hallitessa vuonna 1625 säädetystä myllyverosta. Päästäksensä mainitusta raskaasta verosta vapaiksi ja sen sijaan saadaksensa käyttää käsikiviä (käsimyllyjä) ottivat nimittäin pappis- ja talonpoikais-säädyt 1627 vuoden valtiopäivillä suorittaakseen jokaiselta kahdeksasta vuodesta vanhemmalta henkilöltä vuotuinen suostuntavero, joka Suomessa teki 12 à 16 äyriä. Marraskuun 12 p. 1635 annetun valtiopäiväpäättöksen kautta muuttui tämä suostuntavero, eli henkirahat, seisovaksi veroksi, jota mak-

setaan vielä tänä päivänä. Sen oikeata ylöskantoa varten oli kohta alusta välttämätöntä että kaikista veron-alaisista joka vuosi tehtiin täydelliset nimiluettelot, joka toimi uskottiin aivan yksistensä tätä varten määrätyle virkamiehille eli henkikomisariuksille (virat asetettiin v. 1652 ja lakkautettiin v. 1779). Näitten tuli ohjesääntöjensä myöden panna kirjoihin kaikki 15 vuotta vanhemmat ja 63 vuotta nuoremmat henkilöt; jonka ohessa suuremman kontrollin vuoksi toimituksissa piti, 20 p. Joulukuuta 1693 annetun asetuksen mukaan, läsnä oleman kirkkoherran, kruununvoudin, nimismiehen, lautamiesten ja kirkonkuudennusmiesten, joitten silloin oli velvollisuus ei ainoastansa vastata itsistensä, "vaan myöskin rehellisesti antaa tietoja muista". Jo 1650-luvulla on myllyvero-henkikirjoihin liitetty yhteenvetoja, joissa kustakin pitäjästä erikseen ilmoitetaan kuinka monta henkeä on määrätty henkirahoja maksamaan. Ei kuitenkaan henkikirjoituksilla tarkoitettu mitään väenlaskua, niin kauvan kuin niistä jätettiin pois kaikki yli- ja ala-ikäiset sekä aateli talonväkineen y. m. ja suuri määrä muita etu-oikeuksilla varustettuja henkilöitä. Vasta myöhempanä aikana ja sittenkun hallitus jo toisella alalla tästä oli hankkinut itsellensä säännöllisiä aikakautisia tietoja, otettiin myöskin väkiluvun tunteminen henkikirjoitusten sivutarkoitukseksi. Kamarikollegion kiertokirjeessä Maaliskuun 20 p:ltä 1765 käsketään nimittäin henkikomisariuksia „kovimman edesvastauksen haastolla“ panemaan kirjoihinsa „kaikki ihmiset, joilla henkeä on, ja niin muodoin yli- ja ala-ikäisetkin, olkoot mitä säätyä, ikää ja sukupuolta hyvänsä, sillä tapaa että nämä jälkimäiset, jotka asetusten mukaan ovat henkirahoista vapautetut, pannaan eri kolumneihin, ja sitten henkikirjan loppuun tehdyllä yhteenvedolla näytetään koko väkiluku siinä kaupungissa tai pitäjässä, jossa kirjoitus on tapahtunut, jotta sitä koko läänin puolesta voitakoon väkitauluston suhteen kontroleerata ja verrata“. Mainituista sanoista huomataan että tällä säännöllä ei niin paljon tarkoitettu tehdä itse henkikirjoista mitään tilastollista ainetta, kuin pikemmin vaan niitten avulla saada väkitauluston ilmoitusten tarkkuutta ja luotettavuutta kontroleeratuksi. Tältä kannalta katsoen ne eivät vieläkaan ole merkitystensä vailla Suomen väkiluvun-tilaston suhteen, vaikka tätä ei voi niihin perustaa. Tuota, niin sanoaksemme, varsinaista kirjanpitoa väestöstä, syntyneitten ja kuolleitten, sisään- ja ulosmuuttaneitten y. m. luettelemista ei nimittäin Suomessa ole koskaan siviili-virkakunta toimittanut; vaan vähitellen se on kirkollisista oloista itsistä kehennyt papiston virkatoimeksi. Papiston kirkonkirjoihin nojaantuvat sen tähden henkikirjat; mutta yhteenveto kirkonkirjoista on väkitaulusto.

Kirkollisen järjestyksen ja kurin ylläpitämiseksi luulisi olleen tarpeellista että jo aikaisin olisi ruvettu kirjoihin panemaan kaikki ne lapset, jotka kasteen kautta otettiin seurakuntain yhteyteen, kaikki kirkkoon tai kirkkomaa-han haudatut kuolleet henget, kaikki vihityt parit j. n. e. Vanhimmat tämmöiset kirjaanpanot, joita siellä täällä vielä kirkkoissa tavataan, eivät kumminkaan ulotu paljon taemmaksi aikaan kuin 200 vuotta ja ovat niin muodoin vähintäänkin yhtä vuosisataa nuoremmat kuin uskonpuhdistus. Paitsi sitä ei niitä suinkaan kaikkialla käytetty, kun eivät myöskään 1571 vuoden kirkkolaissa olleet säädetyt. Se oli vasta pispä J. Gezelius vanhempi, joka Turun hippakunnan papistolle vuonna 1673 ulosantamassa kirkonjärjestyksessään nimeltä: „Perbreves Commonitiones eller Korta Påminnelser, hvilka tillförende styckevis, effter som tillfälle hafver gifvitz i Visitationerne, äro uthi Församblingarna effterlemnade“ (Lyhykäisiä Muistutuksia, joita tätä ennen kappalittain, sitä myöden kuin tilaisuutta on ollut Pispäkeräjäissä, on Seurakuntiin jätetty), määräsi kaste- ja hautuukirjain y. m. pitämistä, joihin oli pantava: kaikki lapset, joita kastettiin, aviolapset ja äpärät erikseen, niitten syntymäpäivä ja vanhempain nimet; niin ikään kaikki morsiusparitkin, sekä kuolleitten ja haudattuain nimet, sääty ja ikä. Erityisissä rippikirjoissa, joihin painettuja kaavoja annettiin, piti pappien sen ohessa luetella kaikki seurakunnan jäsenet ja muistoon panna joka henkilön lukutaito, sekä tarkoin pitää silmällä milloin itsekukin oli syntynyt, jotta ajanmukainen Herran ehtoolliselle pääseminen älköön laiminlyötävä tai jätettävä siksseen. Edellämäinittu kirkonjärjestys, täydellisin kaikista silloisista Ruotsin ja Suomen kirkollisista säännöistä, ei kumminkaan ollut noudatettavana Turun hippakunnan rajain ulkopuolella, jonka tähden kaste- ja kirkonkirjain y. m. pitäminen tulikin vasta 1686 vuoden kirkkolain kautta määrättyksi velvollisuudeksi Itä-Suomen eli silloisen Wiipurin hippakunnan papistolle. Noin viimemainitusta ajasta alkaen siis kaikilla seurakunnilla

meidän maassamme on ollut yhtäjaksoisia luetteloita jäsenistänsä, heidän syntymä- ja kuolinvuosistansa, kristin-opistansa, siveydestänsä y. m., joita luetteloita ainoastaan sotavuodet osittain ovat keskeyttäneet. Se aate, että näistä luetteloista hankittaisiin tietoja väkiluvun-suhteista tai että niistä tehtäisiin summittaisia yhteenvetoja, tarvitsi vielä sentään enemmän kuin puolen vuosisataa valmistuaksensa; ja ainoasti poikkeuksena on seitsemännentoista vuosisadan viimeisistä ja kahdeksannentoista vuosisadan ensimmäisistä vuosikymmenistä säilynyt näihin päiviin saakka muutamia vajanaisia numerotietoja syntyväisyyden ja kuolevaisuuden suhteista erinäisissä seurakunnissa ¹⁾).

Se oli, kuten edellä jo on viitattu, vasta niinkutsuttuna vapauden-aikana kuin tietojen hankkiminen asukasten lukumäärästä sekä lisääntymisestä tai vähentymisestä aljettiin yleisemmin huomata hyödylliseksi ja tarpeelliseksi. Ei mikään asia voinutkaan sen-aikuisilla oloilla enemmässä määrässä vetää puoleensa valtiomiesten huomiota kuin väkiluvun-suhteet; sillä kaikista niistä kärsimyksistä, joita tuo pitkälinen, turmiokas sota vv. 1700—1721 tuotti valtiolle, oli väenpuute tuntuvin. Ne suuret esteet, joita se arvattavasti asetti joka pyrinnön eteen, jonka oli tarkoitus valtiollisessa tai valtiotaloudellisessa katsannossa parantaa valtakunnan tilaa, se yleinen voipumus, joka tästä syystä maata vaivasi ikään kuin kova verenlasku ihmisen ruumista, vaativat tietysti hallitusta etupäässä panemaan huolenpitoansa väen lisääntymiseen ja niihin keinoihin, joitten paraiten luultiin sitä edistävän. Syntyväisyyden ja kuolevaisuuden suhdetten tutkiminen koko valtakunnassa ja jokaisessa eri maakunnassa tuli tämän tähden tarpeelliseksi, ja 29 p. Tammikuuta v. 1736 annettiin, Kamarikollegion ehdotuksesta, kuninkaallinen käsky kaikille Ruotsin ja Suomen konsistoreille, että kokoisivat ja kuninkaalle lähettäisivät luetteloita kaikista joka hippakunnassa vuosittain syntyneistä ja kuolleista alkaen vuodesta 1721 vuoden 1735 loppuun saakka, sekä että sittemmin joka vuosi samaa tointa jatkaisivat. Edellämainitulta viidentoista vuoden aikakaudelta sillä tavoin saadut luettelot olivat sentään väkiluvun-tilaston suhteen verrattain vähemmän-arvoisia. Näiden eri luetteloin yhteenvetämistä ja toisiinsa vertaamista vaikeutti sekin seikka, että ne eivät olleet tehdyt vissin määrätyn kaavan mukaan, vaan kunkin konsistorin omaa mieltä myöden, jonka ohessa itse sisältö usein oli rajoitettu syntyneitten ja kuolleitten paljaisiin summiin. Mitä erittäin tulee Suomen hippakuntiin, lienee paitsi sitä niitten antamat tiedot, ainakin edellämainitun aikakauden ensimmäisiltä vuosilta, sangen epävakaisia; varsinkin kuin suuri joukko seurakuntia rauhanteossa v. 1721 oli ilman pappeja ja tietysti silloin eivät kaste- ja hautuukirjatkaan voineet olla hyvässä kunnossa ²⁾). Se vähäinen ja epätydyttävä tieto, joka niin muodoin saatiin näistä luetteloista, lieneekin ollut varsinaisena syynä siihen, ett'ei hallitus enää näytä pitäneen väliä niitten vuotisella sisäänlähettämällä. Ne taukosivat ennen pitkää. Sen sijaan käskettiin kirkkoherrat, Kunink. kirjeessä 29 p:ltä Huhtikuuta 1737 ja Lääkintä-virkakunnan kiertokirjeessä 18 p:ltä Maaliskuuta 1738, neljänneksittäin lähettämään luetteloita syntyneistä ja kuolleista itsekussakin seurakunnassa; mutta nämätkään luettelot eivät tulleet säännöllisesti sisään, vaan jäivät aivan usein tulematta.

Nämä ensimmäiset kokeet 1686 vuoden kirkkolaissa säädettyin, papiston pitämien kirkon- ja rippi-, kaste- ja hautuukirjain nojalla saada yltä-yleinen kuvaus väestön vuotisista muutoksista valtakunnassa ja sen eri osissa, eivät siis vieneet toivotun tarkoituksen perille. Ei asia sentään jäänyt sikseen, vaan otettiin uudestansa esille 1746 vuoden valtiopäivillä, kun Ruotsin Tiede-Akateemia sisäänjätti silloisen sihteerinsä Elviuksen tekemän kirjoituksen, jonka sisältönä oli syntyväisyyden ja kuolevaisuuden numeroihin vastamainituissa luetteloissa perustuva likimääräinen las-

¹⁾ Joskus, kun epätavalliset olot: nälänhätä, rutto, sota j. m. s. niihin yhdistivät yleisempää surullista osan-ottoa, koottiin tietoja kuolleitten ja toisinaan syntyneittenkin lukumäärästä useammista seurakunnista yht'aikaa eli koko maa- ja hippakunnistakiin. Niin oli esim. asian laita noina kovina nälkävuosina 1696 ja 1697. (Katso vanhoja Turun Sanomia vuosikerrat 1784: sivv. 380, 381; 1785: sivv. 52, 53 ja 1793: N:o 40 ja 42). Väen häviöstä Pohjanmaalla sotavuosina 1714—1721 on niin ikään tallella muutamia, vaikka vaillinaisia tietoja. (Katso tästä Yrjö Koskisen „Lähteitä Ison Vihan Historiaan“, sivv. 388—391, J. W. Murman'in „Anteckningar och Handlingar till upplysning i Norra Österbottens Historia“ Suomi-kirjan Toisessa Jaksossa, 3 osassa, siv. 99 seurr., y. m.)

²⁾ Vertaa pispä C. F. Mennander'in „Afhandling om Åbo stifts tillväxt i folkrikhet på 30 år“ Kunink. Ruotsin Tiede-Akateemian kirjoituksissa vuodelta 1769 siv. 198.

kento väestön lukuisuudesta Ruotsissa ja Suomessa ¹⁾). Säätyjen salaisessa valiokunnassa, jolle se esiteltiin, veti tämä kirjoitus syytä paljon huomiota puoleensa ja sai tämän valiokunnan 12 p. Joulukuuta 1747 ehdottelevaan hallitukselle, että Tiede-Akateemian tekemät taulukaavat vuotisten tietojen antamiseksi ei ainoastaan syntyneistä, vihityistä ja kuolleista, vaan myöskin asukasten lukumäärästä ja jakautumisesta sukupuolen, iän, säädyn y. m. mukaan vahvistettaisiin. Nämät taulukaavat vahvistikin Kuningas jo 3 p. Helmikuuta 1748, viimeksimainitusta vuodesta alkaen noudatettaviksi viidenkolmatta ajastajan kuluessa eli vuoden 1772 loppuun saakka. Kun kumminkin kaavain painamista ja jakamista kaikkiin kirkkoihin viivytettiin, eivät ne ehtineet tulla käytäntöön ennen kuin vuoden 1749 alussa, josta vuodesta siis, kuten jo edellä on sanottu, Ruotsin ja Suomen väkitaulusto lukee alkunsa. Joka seurakunnassa piti kirkkoherran vuoden lopulla tehdä ulosveto kirkonkirjastaan eli n. k. lukukinkeriluettelostaan tauluun sekä lähettää tämä kontrahtirovastille. Kontrahtirovasti taas oli vuoroonsa velvollinen rovastikunnan-tilin kolumneihin laskemaan yhteen rovastikunnan kaikkien seurakuntain eri numerosummat ja sen jälkeen ennen Tammiukuun kuluttua lähettämään Tuomiokapitulille yhden kappaleen viimeksimainittua taulua. Tuomiokapitulissa tehtiin sitten samalla tavoin summittaisia yhteenveto-tilin hippakunnan kultakin lääniltä, jotka tilin annettiin maaherroille, niitten kautta viimein kansliakollegiolle lähetettäväksi. Sekä syntyväisyyden- ja kuolevaisuuden- että myöskin väkiluvun-tilin annettiin aluksi, eli vuoden 1751 loppuun saakka, joka vuosi; mutta sittemmin tehtiin viimeksimainitut ainoastansa joka kolmannen vuoden lopulla (vuoteen 1775) sekä myöhempanä aikana joka viidennen vuoden lopulla. Opetukseksi tilin täyttämässä löytyi kaavoihin painettuja ohjeita ja muistutuksia, jotka viimeksimainitut päättyivät seuraavilla sanoilla: „Se tapa, jolla tämän näin tärkeän tarkoituksen“ (väestön lisääntymyksen y. m. tuntemisen) „perille päästään sekä Jumalan kunnian levittämiseksi, kieltämättömillä tästä lähtevillä ja selkeillä päätöksillä, että valtakunnan todelliseksi hyödyksi ja voimistumiseksi, on myös tahalla tehty niin helpoksi ja yksinkertaiseksi, että lastakin, joka vaan on harjaantunut yhteen laskemaan jonkun vähäisen summan, sopii käyttää kaikkein näitten tilin valmistamiseen, joista tämä näin tarpeellinen tieto kaikiksi osiksi yksistensä voidaan esiin tuoda: joka oppineitten ulkomaalaisten kokeista, ja enemmän kuin 100 vuoden vakaantuneesta käytännöstä, on saattanut Europan mahtavimmat valtakunnat merkilliseen arvoon sekä tuottanut niitten alamaisille monta erinomaista hoivennusta ja odottamatonta etua, ynnä aikaisia keinoja kulkun- ja pitkällisiä tauteja vastaan“. Kieltämättä olikin Ruotsin väkitaulusto sekä selvän ja järjellisen rakennuksen että täydellisyyden puolesta aikansa kaikkein parhain; ja todenperäisellä tyytyväisyydellä voi sentähden Wargentin muutama vuosi jälkeen päin (1754) lausua, että Ruotsin Tiede-Akateemia „lukee kunniaksensa että se on antanut aihetta väkitauluston uuteen laittamiseen selvemälle ja täydellisemmälle kannalle kuin se vielä lienee missään muussa kokonaisuudessa valtakunnassa.“

Väkitaulustoa varten ulosannettiin sittemmin aikojen kuluessa useammat kerrat uusia kaavoja; vaan alkupeleistä suunnitelmaa ei sentään suuremmassa määrässä tämän kautta muutettu. Kuninkaallinen kirje Maaliskuun 1 p:ltä 1773 määräsi väkitaulujen antamisen ajan joka viidenneksi vuodeksi, eli niiksi vuosiksi joka vuosikymmenessä jotka päättyvät 5:llä ja 0:lla, sekä teki myöskin sen muutoksen, että kaikki tilin vast'edes, sekavuuden karttamiseksi, tehtäisiin maan kirkollista jakoa myöden, huolimatta siitä missä voutikunnassa ja läänissä mikin paikka oli, jonka tähden maaherrain toimi tilin suhteen tämän jälkeen taukosikin. Viimeksimainittu määräys muodostettiin sittemmin Kuninkaallisen ohjesäännön kautta Huhtikuun 30 p:ltä 1793 niin, että kirkollinen jako tosin, kuten tähänki asti, olisi oleva tilin perusteena, mutta että, kun joku seurakunta kuului kahteen tai useampaan läänin, kultakin

¹⁾ Että syntyväisyyden ja kuolevaisuuden numerot olivat vississä suhteessa väestön lukumäärään, ja että edellisten tuntemisella sentähden voi likipitain määrätä jälkimäistä, oli jo silloin tietty asia. Laskennoita tähän suuntaan oli nimittäin aikaisemmin tehty siellä täällä useissa muissa maissa, esim. Englannissa John Graunt'ilta (1662) ja William Petty'ltä (1691); Hollannissa William Kerseboom'ilta (1738) ja Saksanmaalla Preussin sotapapilta Johan Peter Süssmilch'iltä, jonka viimeksimainitun vuonna 1742 julkaisema teos: „*Die göttliche Ordnung in denen Veränderungen des menschlichen Geschlechts*“ vielä tänään voidaan sanoa sisältävän väkiluvun-tilaston perus-aatteet.

läänin osalta eri taulu tehtäisiin ja päällekirjoituksessa paitsi sitä aina ilmoitettaisiin mihin lääniin seurakunta kuului. Tämä määräys tuli sittemmin muuttamatta otetuksi seuraaviin, sekä vuoden 1802, että vuoden 1811 vielä noudatettaviin, väkitaulustoa varten vahvistettuihin kaavoihin. Se koe, joka tehtiin edellisellä näistä molemmista viimeksimainituista eli Toukokuun 11 p. 1802 annetulla kaavalla, että samalla haavaa saataisiin tietoja kustakin seurakunnasta etevinten viljalajien vuotisen kylvön ja sadon määrästä, avonaisen maan likimääräisestä laajuudesta tynnyrialoissa ja kuinka suuri osa sitä kylvettiin, sekä hevosten, härkän, lehmän, mullikkain ja lammasten lukumäärästä, ei vienyt toivotun tarkoituksen perille, varsinkin kuin kertomus näistä maanviljelystilaston alalle kuuluvista asianhaaroista ei ollut missään yhteydessä papiston muitten virkatointen kanssa ja sentähden arveltiin, ett'ei papisto voisi saada sitä kertomusta luotettavaksi. Vastamainitut kolumnit ja päällekirjoitukset jätettiin sen vuoksi pois niistä tauluista, jotka tehtiin vuoden 1811 jälkeen; mutta valitettavasti muutettiin kaavat samalla kertaa myöskin muutamissa ei suinkaan epätärkeissä väestöä koskevissa kohdissa. Niin esim. jätettiin pois huushollien luokitseminen varallisuuden mukaan, kuin myös sisään- ja ulosmuuttaneitten luetteleminen maaseurakuntain tauluista.

Kuten jo ennen on sanottu, lähettivät maaherrat nuo läänittäin tehdyt yhteenvedot kuolevaisuuden- ja väkiluvun-tilauista kansliakollegiolle Tukholmassa, jossa pää-yhteenvedo koko valtakunnan suhteen sen perästä toimitettiin. Kohta tämän jälkeen (1756) asetettiin mainitun kollegion alle erinäinen väkitauluston virkakunta, joka sai tämän toimen tehtäväkseen ja sen ohessa käskettiin aina valtiopäiville antamaan kertomuksen väkiluvun suhteista valtakunnassa. Kertomukset esiteltiin tärkeinä valtakunnan sala-asioina säätyjen salaiselle valiokunnalle eikä niitä saatu julistaa, koska silloisen ajatuksen mukaan valtakunnan väkevyyden eli väestön ilmoittaminen ulkomaisille valtioille oli sen onnen ja menestyksen alttiiksi-panemista. Ruotsin Tiede-Akateemian kirjoituksissa ilmaisi kuitenkin mainitun virkakunnan jäsenet toisinaan kynäelmiä, osittain väestön lisääntymisestä eri paikkakunnissa, osittain sisältäen prosenttilaskuja sukupuolen jakautumisesta, syntyväsyydestä ja kuolevaisuudesta, kunkin ikäluokan iän keskipituudesta ja todenmukaisesta pituudesta y. m. valtakunnassa. Näistä kynäelmistä veti Pehr Wargentin'in „Anmärkningarna om nyttan af årliga förteckningar på födda och döda i ett land“ (Muistutuksia siitä kuinka hyödyllisiä vuotiset luettelot syntyneistä ja kuolleista kussakin maassa ovat) ansaittua huomiota puoleensa sekä omassa että muissa maissa ja tuotti kirjoittajallensa europalaisen maineen. Täydellisiä numerotietojakin väestön lukumäärästä ja jakautumisesta iän ja sukupuolen mukaan sekä sen lisääntymisestä tai vähentymisestä aljettiin vähitellen ilmoittaa — sittekun tähänsaakkainen salassa-pitäminen oli hyödyttömäksi huomattu — sekä Ruotsin Tiede-Akateemian kirjoituksissa (Wargentin, Runeberg, Nicander j. m.) että siihen aikaan ulostulevissa sanomalehdissä. Vanhemmat Turun Sanomat sisältävät vuodesta 1782 alkaen joka vuosikerrassa tietoja syntyneitten ja kuolleitten vuotisesta määrästä y. m. ei ainoastansa Turun kaupungissa, vaan usein koko Suomessakin. Virallisella alalla sitä vastoin ei vielä mitään julkaistu.

Sittekun yhteys Ruotsin kanssa oli la'annut ja Suomi Wenäjään yhdistettynä saanut oman hallituksensa, annettiin huolenpito väkitaulustosta Kamari- ja Tilinteko-Toimistolle Suomen Keisarillisessa Hallituskonseljissa eli nykyään Keisarillisessa Senatissa, jolle tuomiokapitulit tämän jälkeen lähettivät hippakuntain taulut. Ajasta, jolloin tämän piti tapahtuman, määräsi Keisarillinen kirje Tammikuun 17 p:ltä 1823, että kontrahtirovastien, niinkuin tähänkin saakka, tulisi ennen Huhtikuun kuluttua tuomiokapitulille lähettää rovastikuntain taulut edelliseltä vuodelta, jotka, sittekun ne siellä olivat säädetyssä järjestyksessä tulleet tarkastetuiksi ja oikaistuiiksi, ennen seuraavan Elokuun loppua piti lähetettävän Kamari- ja Tilinteko-toimistolle. Se tuomiokapitulein velvollisuus, jonka mukaan niitten tuli valmistaa hippakuntien yhteenvetotaulut, lakkautettiin ja tuomiokapitulein toimi väkitauluston suhteen rajoitettiin yleiseen vaarinpitoon sekä vastamainittuun rovastikuntien tauluin tarkastukseen. Vuodesta 1812, eli siitä kuin vanha Suomi yhdistettiin muuhun Suomeen, on väkitauluja annettu Wiipurin läänistä ¹⁾; ja kun sittemmin Keisarillisten kirjetten

¹⁾ Että Wiipurin läänissä Wenäjän aikanaikin tilastollisia tietoja virallisesti koottiin, todistaa muun muassa tuo silloisen kuvernemen-

kautta 2 p:ltä Elokuuta 1823 ja 15 p:ltä Helmikuuta 1828 määrättiin että väkitauluja piti annettaman myöskin Suomessa olevista Kreikan-Wenäjän sekä Ruomin-Katholin uskonnon seurakunnista (joita varten taulukaavat käännettiin venäjänkielille), voitiin vuodesta 1830 alkaen tehdä täydellisiä pää-yhteenvetoja koko maasta. Siitälähin ei ole mitään muutosta tapahtunut väkitauluston suhteen; vaikka kyllä kysymys uusista ja paremmista kaavoista aika ajoin on otettu puheeksi. Erittäin on tuo suuri eroavaisuus, joka aina on huomattu olevan viisivuotistaulujen ja henkikirjain väkiluvun-ilmoitusten välillä, vetänyt hallituksen huomiota puoleensa sekä matkaansaattanut ehdotuksia täydellisempiin ohjesääntöihin väenlaskua varten. Näistä on mainittava se *Alamainen ehdotus Armolliseksi Asetukseksi siitä mitä pitää vaariin otettaman suuremman täydellisyyden saavuttamiseksi väenlaskussa ja mitä siihen kuuluu*, jonka 20 p. Heinäkuuta 1842 antoi eräs tätä tarkoitusta varten asetettu komitea, jossa, paitsi muita tarpeellisella asiantunteomisella ja kokemuksella varustettuja henkilöitä, myöskin oli jäsenenä kaksi kirkkoherraa maan kustakin hippakunnasta. Edellämainittu ehdotus, josta tarpeellinen määrä painettuja kappaleita lähetettiin maan kaikille kuvernööreille ja tuomiokapituleille, jotka käskettiin, kuulusteltuansa läänien asian-omaisia tilintekijöitä ja pappeja, siitä antamaan alamaiset lausuntonsa, ei kuitenkaan sisältänyt mitään varsinaisia muutoksia tähän saakka käytetyissä kuolevaisuuden- ja väkiluvun-tilastojen kaavoissa; mutta tarkoitti sen sijaan täydellistä muutosta niitten antamisen ajassa, siten että taulut eivät enää seuraisi valtakunnallista vuotta, vaan alkaisivat vuotensa Toukokuun 1 päivästä ja päättaisivät Huhtikuun viimeisenä. Sittekin kaikki muistutukset ehdotusta vastaan olivat sisään-annetut, luetut ja tarkastetut, sekä Collegium Medicum tämän ohessa myöskin oli (1845) antanut alamaisen ehdotuksen niitten tautien ja tapaturmain muutettuihin nimityksiin, joitten alla pappien tuli kuolevaisuuden-tilastoja tehdessään luetella kuolemansyyt, teki Keisarillisen Senatin jäsenistä valittu komitea uuden ehdotuksen, joka vuonna 1852 annettiin Keisarilliseen Senatiin. Asia jäi kuitenkin sikseen, niitten estetten vuoksi, joita noudatettavat säännöt personallisten verojen maksun määräämisestä asettivat henkikirjain ehdoteltuihin kaavain ulosantamisen eteen.

Edellistä lyhykäistä kertomusta Suomen väkitauluston syntymisestä ja niistä muutoksista, jonka alaisena se aikojen kuluessa on ollut, pitäisi nyt seurata selitys taulukaavain sisällöstä, sekä missä määrässä väkitaulusto on vastannut niitä vaatimuksia, joita meidän aikamme asettaa väkiluvun-tilaston lähdetten suhteen. Semmoinen selitys lienee kuitenkin tarpeeton, kun se tietysti saadaan itse nykyisestä teoksesta, joka esittää Suomen väkiluvun suhteet vuonna 1865 ja väkiluvun vaiheet vv. 1812—1868, ja nuo siinä esiintuodut numerotiedot paraiten osoittavat väkitauluston sekä ansioita että puutteita.

Mitä niitten runsasten väkiluvun-tilaston ainetten valmistamiseen ja julkaisemiseen tulee, joita väkitaulustossa löytyy, lienee lopuksi mainittava, että Suomen Talousseuran sihteeri, professori Karl Kristian Böcker vainaja v. 1824 sai Suomen kenraalkuvernööriltä toimekseen valmistaa tilastollinen kertomus maastamme. Tähän teokseensa oli Böcker'in aikomus ottaa väkiluvun-tilastokin; mutta koko työ keskeytettiin hänen kuolemansa kautta, ja hänen tekemänsä ainekokoukset ovat jääneet painamatta ¹⁾. Laveampia kertomuksia väkiluvun-suhteista ei ole virallisesti annettu, kuin ne yhteenvedot kuolevaisuuden- ja väkiluvun-tilastoista, jotka Keisarillisen Senatin Kamari- ja Tilintekotoimisto joka vuosi, alkaen vuodesta 1832 on julkaissut „Finlands Allmänna Tidning“issä ²⁾. Yksityiset henkilöt ovat sen sijaan viimeisten vuosikymmenien kuluessa julkaisseet vähempiä kirjoituksia tässä aineessa, esimerkiksi

tin-virkamiehen, sittemmin valtioneuvos Fredrik Langell'in v. 1786 kirjoittama Topografiallinen kertomus Wiipurin läänistä, josta kopia säilytetään Suomen Tiedeseuran käsikirjoitusten joukossa. Se sisältää muun muassa tietoja Wiipurin läänin väestöstä eri vuosina; kaupunkien väestöstä, sekä vihittyin pariskuntain, syntyneitten ja kuolleitten vuotisesta lukumäärästä alkaen vuodesta 1771. Millä tapaa alustustiedot tähän kertomukseen saatiin, on tuntematonta; luultavasti ne koottiin siviili-virkakuntain kautta. (Professori M. Akiander on suosiollisesti antanut tämän tiedon.)

¹⁾ Böcker'in työnteosta saadaan likempää tietoja F. J. Rabbe'n kirjoituksessa *Angående några förarbeten till en utförlig statistik för Finland*, Suomi-kirjassa v. 1852, sivv. 251 seurr. Aikaisemmin, eli jo Marraskuun 29 p. 1811, oli Böcker'in edeltäjälle F. W. Radloff'ille annettu samantyylinen toimi, nim. Suomen tilaston valmistaminen, mutta hänen kokouksensa eivät liene ulottuneet Wiipurin läänin rajoja ulommaksi.

²⁾ Viime vuonna valtion kustannuksella julkaistu kirjanen, joka ulostuli ranskankielellä „Renseignements sur la population de Finlande“ nimisenä, perustuu kokonansa nykyisen teoksen ainekokouksiin, josta sitä siis sopii pitää ulosvetona.

- F. J. Rabbe: Anmärkningar om tillväxten af folkmängden i Finland år 1841 (Suomi-kirjassa v. 1843 sivv. 34—45).
 Om mortaliteten i Finland år 1842 (Suomen Lääkäriseuran kirjoituksissa, I niteessä, siv. 395 seur.)
 Om mortaliteten i Finland år 1843 (samassa teoksessa, II niteessä, siv. 143 seur.)
 Om mortaliteten i Finland åren 1844, 1845, 1846 (saman teoksen III niteessä, sivv. 27, 270, 515 seur.)
 Om mortaliteten i Finland åren 1847, 1848, 1849, 1850 (saman teoksen IV niteessä, sivv. 1, 189, 393, 498 seur.)
 Om tillväxten af folkmängden i Finland under decenniet 1841—1850 (Suomi-kirjassa v. 1852, sivv. 111—118.)
 Om mortaliteten i Finland åren 1851, 1852, 1853 (Suomen Lääkäriseuran kirjoituksissa, V niteessä, sivv. 233, 241, 593 seur.)
 Om mortaliteten i Finland år 1854, samt om dödligheten och folkmängdsförhållandena i Finland år 1855 och under qvinqvenniet 1851—1855 (saman teoksen VI niteessä, sivv. 217, 641 seur.)
 Om dödligheten och folkmängdsförhållandena i Finland åren 1856 och 1857 (saman teoksen VII niteessä, sivv. 105, 479.)
 Om D:o D:o för åren 1858 och 1859 (saman teoksen VIII niteessä, sivv. 301, 311 seur.)
 Om tillväxten af folkmängden i Finland under decenniet 1851—1860, samt om dödligheten och folkmängdsförhållandena åren 1860—1862 (saman teoksen IX niteessä, II osassa, sivv. 373—399.)
 Öfversigt af nativiteten, mortaliteten och folkmängden i Finland för tiden från 1751 till 1850, ensimäinen jakso (Historiallisessa Arkistossa, sivv. 33—63; löytyy myöskin eri painoksena.)
- S. Baranowski: Folkmängdsförhållanden i Finland (Finlands Allmänna Tidning'issä v. 1850; myöskin eri painoksena.)
- Paavo Tikkanen: Väki-luvun ja asukas-vaiheiden suhteita Suomessa. Yliopistollinen väitöskirja. Helsingissä 1859.
 Väkiluvun-suhteista eri lääneissä eli suuremmissa osissa maattamme löytyy tietoja painon kautta ulostulleissa teoksissa, joita on julkaissut esim.
- Frans P. v. Knorring, väkiluvusta vv. 1820, 1824, 1825 ja 1830 Wiipurin läänissä, teoksessa „Gamla Finland, eller det fornda Wiborgska Gouvernementet“, Turussa 1833.
- Gabriel Rein, väkiluvun-suhteista Kuopion läänissä, „Materialier till utredande af Finlands Statistik“ nimisessä teoksessa, I niteessä, Helsingissä 1864, sekä Suomi-kirjassa v. 1845, sivv. 187 seur., ja väkiluvun-suhteista Oulun läänissä, saman teoksen II niteessä, Helsingissä 1867, kuin myös Suomi-kirjassa 1846, sivv. 261 seur.
- Paitsi sitä on erinäisiä puolia väkiluvun-tilastosta eli siihen kuuluvista kysymyksistä esitetty useissa kirjoituksissa, joista esim. mainittakoon:
- Finnland in Ethnographischer Beziehung* vom P. von Koeppen, kansatieteellisen kartan kanssa, otettu 4:nteen osaan Pietarin Keisarillisen Tiede-Akateemian „Bulletin des Sciences historiques etc.“ teosta.
- Om sjelfmordet i Finland i statistiskt och rättsmedicinskt afseende*, yliopistollinen väitöskirja Th. Sælan'ilta. Helsingissä 1864, y. m.
- Tämän lisäksi löytyy vielä runsaita aineita tautien tilastoon Lääkintälaitoksen Ylihallituksen *Alamaisissa vuosikertomuksissa Suomen Lääkintälaitoksesta*, jotka ovat julkaistut Suomen Lääkäriseuran kirjoituksissa ja ynnä muitten arvokasten tietojen kanssa myöskin sisältävät vuotisia yhteenvetotauluja Suomessa rokotettuina luetteloista.

I.

Suomen väkiluku Joulukuun 31 p. 1865 ja väenlisäys edellisenä vuosisadan neljänneksenä. Yleinen ja verrannollinen väkiluku.

(1 Taulujakso.)

Sisääntulleiden viisivuotistaulujen mukaan, oli vuoden 1865 viimeisenä päivänä:

Suomen Lutherin-uskoisissa seurakunnissa. 1,802,254 henkeä
ja Wiipurin Ruomin-Katholisessa seurakunnassa. 830 „

Kreikan-Wenäjän seurakunnista ei sitä vastoin vielä ole saatu tauluja mainitulta vuodelta, jonka vuoksi tämän uskonnon tunnustajain lukumäärää maassamme ei voida tarkemmin ilmoittaa, kuin että se väkiluvuntaulujen mukaan edellisiltä viideltä vuodelta, v. 1860 teki 40,161. Kun vuodet 1861—1865 ylipäänsä edistivät väen lisääntymistä Suomessa, on luultavaa että vastamainitut Kreikan-Wenäjän uskonnon tunnustajat vuoden 1865 lopussa olivat joiakin määrin enentyneet; mutta koska ta'attuja numerotietoja tästä asiasta puuttuu, täytyy äskensanottu lukumäärä toistaiseksi ottaa muuttamatta Suomen väestön summaan, joka siis vuoden 1865 päättyessä teki **1,843,245** henkeä. Lähinnä edellisten väenlaskujen summat tekivät:

v. 1860 : 1,746,725 henkeä,
„ 1855 : 1,688,705 „
„ 1850 : 1,636,915 „
„ 1845 : 1,547,724 „
„ 1840 : 1,445,626 „

Mainittuna 25 vuoden aikakautena on Suomen väkiluku niin muodoin enentynyt 397,619 hengellä eli keskimäärin 15,905 hengellä vuoteensa. Jos nämä numerot jaetaan itsekunkin edellämainitun viiden vuoden ajan suhteen, huomataan että väenlisääntymys

vuosina 1840—1845 teki 102,098 henkeä eli keskimäärin 20,419 henkeä joka vuosi,
„ 1845—1850 „ 89,191 „ „ „ 17,838 „ „
„ 1850—1855 „ 51,790 „ „ „ 10,358 „ „
„ 1855—1860 „ 58,020 „ „ „ 11,604 „ „
„ 1860—1865 „ 96,520 „ „ „ 19,304 „ „

Vuotinen lisääntymys, prosenttina väkiluvusta, teki siis itsekunakin puheen-alaisena viiden vuoden aikana *):

vuosina 1840—1845 : 1,37 %.
„ 1845—1850 : 1,13 %.

*) Vuotinen lisääntymys on tässä laskettu seuraavan kaavion mukaan: $\pi = 100 \left(\sqrt[\frac{v}{s}]{\frac{v}{k}} - 1 \right)$, jossa π = vuotinen lisääntymys, k = väkiluku aikakauden alussa, s = väkiluku aikakauden lopussa ja v = se määrä vuosia, joka on kulunut väenlaskujen k ja s välillä.

vuosina 1850—1855 : 0,63 ‰.

„ 1855—1860 : 0,68 ‰.

„ 1860—1865 : 1,08 ‰.

Mainitut numerot osoittavat, että väenlisääntymys Suomessa tänä vuosisadan neljänneksenä ylimalkaan on ollut sangen epätasainen. Runsahin se oli vuosien 1840 ja 1845 välillä, jolloin vuotinen lisääntymys väkiluvun suhteen oli kolmatta vertaa suurempi kuin mitä se oli vuosikymmenenä 1850—1860. Viimeksisanotun vuosikymmenen heikko väenlisääntymys, johon syyt ovat haettavat sekä tuossa 1853—1856 vuosien sodan ja sitä seuraavan melkeän sotamiehen-majoituksen takia enentyneessä kuolevaisuudessa että myöskin noissa huononpuolisissa vuodentuloissa 1851, 1853, 1856, 1857 ja 1858 *), vaikuttaa tietysti vähennystä koko neljännes-vuosisadan vuotiseen keskilisääntymykseen, joka prosenttina tekee ainoastansa 0,98. Verrattavaksi liitetään tähän katsahdus useitten maitten saman-aikuisen väenlisääntymykseen:

	Vuosi. <i>Année.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Vuosi. <i>Année.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väenlisääntymys edellämäinnittuina vuosina. <i>Accroissement de la population.</i>		
					Summa henkilöitä. <i>Absolu.</i>	prosenttina. <i>pour 100.</i>	
						koko aika- kaudelta. <i>pour toute la période.</i>	vuotinen lisääntymys. <i>accroisse- ment annuel</i>
Suomi	1840	1,445,626	1865	1,843,245	+ 397,619	+ 27,50	+ 0,98
Wenäjä **)	1840?	50,497,071	1864	61,325,922	+ 10,828,851	+ 21,44	+ 0,81
Ruotsi	1840	3,138,887	1865	4,114,141	+ 975,254	+ 31,07	+ 1,09
Norja	1840	1,246,355	1865	1,701,756	+ 455,401	+ 36,54	+ 1,25
Tanska ***)	1840	1,283,027	1865	1,717,802	+ 434,775	+ 33,89	+ 1,17
Alankomaat	1840	2,860,450	1867	3,592,415	+ 731,965	+ 25,58	+ 0,85
Englanti ynnä Wales	1841	16,035,198	1866	21,210,020	+ 5,174,822	+ 32,27	+ 1,12
Skottlanti	1841	2,652,339	1866	3,153,413	+ 501,074	+ 18,89	+ 0,69
Irlanti	1841	8,175,124	1866	5,571,971	— 2,603,153	— 31,84	— 1,55
Belgia	1840	4,073,162	1865	4,984,451	+ 911,289	+ 22,37	+ 0,81
Ranska †)	1841	34,230,178	1866	38,067,064	+ 3,836,886	+ 11,21	+ 0,43
Preussi ††)	1840	14,928,501	1864	19,134,840	+ 4,206,339	+ 28,18	+ 1,04
Oldenpuri	1840	267,311	1864	301,812	+ 34,501	+ 12,90	+ 0,51
Saksi (kuningaskunta)	1840	1,706,276	1864	2,343,994	+ 637,718	+ 37,37	+ 1,33
Baadi	1840	1,296,464	1864	1,428,035	+ 131,571	+ 10,15	+ 0,40
Würtemperi	1840	1,646,871	1864	1,748,328	+ 101,457	+ 6,16	+ 0,25
Baijeri	1840	4,370,977	1864	4,807,440	+ 436,463	+ 9,98	+ 0,40
Sweitsi	1837	2,188,009	1860	2,510,494	+ 322,485	+ 14,74	+ 0,60
Pohjois-Amerikan yhdysvaltak.	1840	17,069,453	1866	34,505,882	+ 17,436,429	+ 102,15	+ 2,74

*) Vrt. Suomen Virallista Tilastoa III. siv. 26.

**) Europan Wenäjä paitsi Puola ja Suomi.

***) Varsinainen kuningaskunta paitsi Islanti ja Färnaaret sekä herttuakunnat.

†) Savoijin ja Nizzan yhdistämisen kautta (v. 1860) enentyi Ranskan väkiluku 718,612 hengellä. Jos nämä maakunnat vedetään pois laskusta, oli Ranskan todellinen väenlisääntymys vaan 3,118,274 eli 0,35 ‰.

††) Silloisten rajojen mukaan.

Yllämainittuin maitten joukossa Suomi väenlisääntymyksen suhteen astuu kahdeksanteen sijaan, eli toisin sanoen näistä yhdeksästätoista maasta seitsemällä on ollut vahvempi, mutta sitä vastoin yhdellätoista heikompi väenlisääntymys kuin Suomella. Kun ei oteta lukuun Pohjois-Amerikan Yhdysvaltakuntia ja Irlantia, jotka maat ylläseisovassa taulussa ovat uloimpina vastakohtina toisiinsa ja joissa omituiset asianhaarat — edellisessä maassa etuisat luonnolliset, yhteiskunnalliset ja valtiolliset olot ynnä melkoinen määrä ulosvaeltajia Europasta, sekä jälkimäisessä maassa sen verosta yhteiskunnallinen ja taloudellinen sortotila ja siitä seuraava tavattoman suuri ulosvaellus — aivan voimakkaasti kukin puolestaan ovat vaikuttaneet näitten maitten väestön nopeaan lisääntymiseen ja vähentymiseen, niin huomataan että vuotinen keskilisääntymys noissa muissa seitsemässätoista maassa yhteensä mainittuna aikakautena on ollut 0,79. Tämä numero vastanneekin likimmiten koko Europan saman-aikuista vuotista väenlisääntymistä *). Vuotinen väenlisääntymys Suomessa näyttää siis vuosina 1840—1865 olleen noin $\frac{1}{5}$ prosenttia vahvempi kuin meidän maan-osassamme keskimäärin. Jos sitä sen sijaan verrataan erittäin Europan pohjois-osan ja varsinkin Skandinaviaalaisten maitten väenlisääntymykseen, ei ole asian laita Suomelle yhtä edullinen. Sekä Norjalla että Tanskalla, vaikka niitten väkiluku on vähempi kuin Suomen, on ollut ei ainoastansa verrannollisesti, vaan ylimalkaankin suurempi väenlisääntymys kuin Suomella, ja myöskin Ruotsissa väestö on enentynyt enemmän määrässä kuin meillä, niin että suhde Suomen ja tämän valtakunnan väestön välillä, joka vuonna 1840 oli kuin 100 : 216, vuonna 1865 oli kuin 100 : 223. Suomelle vielä epä-edullisemmaksi kävisi tämä vertaus, jos se pantaisiin käsittämään myöskin vuodet 1866—1868, joina väkiluku meillä melkoisessa määrässä vähentyi. Väestön silloisesta vähentymisestä annetaan kumminkin tarkempia tietoja vasta tulevassa vihkossa kun syntyväsyyden ja kuolevaisuuden suhteita maassamme esitetään. Tässä me pysymme vuoden 1865 oloissa eli viimeisen väenlaskun johtopäätöksissä.

Mitä väenlisääntymyksen jakautumiseen Suomen eri läänien suhteen tulee, on varsin suuri eroavaisuus huomattava. Paljoa enemmän kuin puoli (217,322 henkeä) maamme koko väenlisääntymyksestä vuosina 1840—1865 (397,619 henkeä) tulee ainoastansa noitten kolmen pohjoisen läänin Waasan, Kuopion ja Oulun suhteen. Vuotisen lisääntymyksen prosentti näissä kolmessa läänissä on ylipäänsä ollut kolmatta vertaa suurempi kuin muussa maassa, jossa useimmat läänit eivät ainoastansa osoita heikkoa väen enentymistä, vaan myöskin moniaat niistä, nimittäin Uu-

Lääni. <i>Gouvernement.</i>	Väestö Joulukuun viimeisenä <i>Population au 31 Décembre</i>								
	1840.			1845.			1850.		
	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.
Uudenmaan lääni	73,230	77,128	150,358	76,140	79,929	156,069	77,708	82,544	160,252
Turun ja Porin lääni	123,442	136,282	259,724	132,479	144,997	277,476	140,242	151,856	292,098
Hämeenlinnan lääni	67,041	71,660	138,701	71,810	75,984	147,794	73,857	78,669	152,526
Wiipurin lääni	122,379	126,836	249,215	130,664	133,835	264,499	135,955	137,056	273,011
Mikkelin lääni	66,283	69,578	135,861	68,114	72,626	140,740	71,663	76,376	148,039
Kuopion lääni	81,947	85,281	167,228	88,682	92,650	181,332	96,324	99,831	196,155
Waasan lääni	102,470	110,305	212,775	114,109	121,894	236,003	124,599	133,225	257,824
Oulun lääni	63,515	68,249	131,764	69,310	74,501	143,811	75,869	81,141	157,010
Yhteensä	700,307	745,319	1,445,626	751,308	796,416	1,547,724	796,217	840,698	1,636,915

*) Vuosien 1815 ja 1865 välillä vuotinen lisääntymysprosentti Europan kaikissa maissa, paitsi Turkiassa, teki 0,75. Katso Norjan virallista tilastoa vuodelta 1869. Tabeller Vedkommende Folkemængdens Bevægelse 1856—1865, siv. VIII.

denmaan ja Wiipurin läänit, muutamina tämän neljänneksen vuosisadan viiden vuoden aikakausina (esim. 1850—1855) selvää vähentymistä. Kaikkein enemmän silmiin-pistävänä tämä eroavaisuus on Waasan ja Wiipurin läänien välillä. Vuonna 1840 oli edellisessä läänissä 36,440 henkeä vähemmän kuin jälkimäisessä; vuonna 1865 eroitus ei ainoastansa ollut poistunut, vaan asian laita oli muuttunut päinvastaiseksi, siten että Waasan läänissä silloin oli 34,930 asujanta enemmän kuin Wiipurin läänissä. Melkein samaan päätökseen tulemme Oulun ja Uudenmaan läänejä toisiinsa verrattaissa. Likempää selitystä väen lisääntymisestä eri lääneissä tarjoaa muuten seuraava, tähän tekstin alle otettu taulu.

Väestön lukumäärä on etupäässä verrattava sen maan-alan laajuuteen, jonka ylitse se on levinnyt. Tämän suhdan kanssa varsinaisessa yhteydessä on väestön aineellinen, voipa myöskin sanoa sen hengellinen voima. Se ei näet ole yksistään maa, joka muuttuu suuremman tai vähemmän väentiheyden, useampain tai harvempain siinä asuvain ja työskenteleväin ihmisten mukaan; tämä asia vaikuttaa toiselta puolen yhtä paljon itse väestön laatuun, sivistysmäärään ja edistymiseen. Ihminen on animal sociale. Yhteys muitten ihmisten kanssa on hänelle elämän ehtona, ja kuta helpompi ja laveampi tämä yhteys on, sitä edullisemmat ovat myöskin hänen olonsa ja edistymisensä ehdot. Väestön tiheydestä kussakin maassa riippuu sentähden melkeässä määrässä sekä aineellisen työn jakautuminen asujanten kesken, heidän ammattinsa ja askaroimisensa, kauppansa ja teollisuutensa että myös aatetten ja miettetten vaihtaminen, kasvatust, terveydenhoito, tiedetten ja taidetten tila y. m.

Että Suomi väentiheyden suhteen ei ole onnelliseksi sanottava, tarvinnee tuskin mainitakaan. Vaikka Suomen maan laajuus on vähän enemmän kuin $3\frac{1}{2}$ prosenttia koko Europan pinnan-alasta, ei Suomella sentään ole muuta kuin 0,62 prosenttia sen väkiluvusta; s. t. s. Suomen maan laajuus on verrattuna sen väkilukuun kuusi kertaa suurempi kuin mitä on laita meidän maan-osassamme ylipäänsä, jonka keskiväkiluku maantieteellisellä neliöpeninkulmalla siis toisin sanoen on niin ikään kuusi kertaa suurempi kuin Suomen. Tämä viimeksimainittu on nimittäin vaan 289 henkeä. Yhtä isolla alalla elättää Pohjois-Saksan liittokunta neljätöistä kertaa, Englanti kaksikymmentäkuusi kertaa ja Belgia kolmekymmentäkaksi kertaa suuremman väestön. Niissäkin maissa, jotka ilman-alan ja aseman puolesta ovat meitä likinnä, on verrannollinen väkiluku vähän suurempi kuin Suomessa. Niinpä lukee Europan Wenäjä (paitsi Puola ja Suomi) 711, Ruotsi 512 ja Norja 293 asukasta maantieteellisellä neliöpeninkulmalla. Kuitenkin on tämän

päivänä allamainittuina vuosina <i>des années.</i>									Väenlisääntymys. <i>Accroissement de la population</i>				
1855.			1860.			1865.			Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.	prosenttia vuoden 1860 väkiluvusta. en pour cent pour toute la période	vuotinen lisäntymys laskettu prosentiksi. pour cent annuel.
Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vainon- puolia. Sexe féminin.	Summa. Total.					
74,705	80,208	154,913	78,621	83,816	162,437	83,990	88,182	172,172	10,760	11,054	21,814	14,51	0,55
142,847	155,426	298,273	148,276	160,022	308,298	158,244	168,800	327,044	34,802	32,518	67,320	25,92	0,92
75,192	80,493	155,685	79,395	83,862	163,257	84,137	88,000	172,137	17,096	16,340	33,436	24,11	0,87
128,802	134,546	263,348	130,982	136,944	267,926	136,629	142,864	279,493	14,250	16,028	30,278	12,15	0,46
74,364	79,423	153,787	76,415	80,761	157,176	79,538	83,772	163,310	13,255	14,194	27,449	20,20	0,74
104,576	107,755	212,331	105,144	107,912	213,056	111,658	114,291	225,949	29,711	29,010	58,721	35,11	1,21
135,018	143,828	278,846	142,573	152,122	294,695	152,657	161,766	314,423	50,187	51,461	101,648	47,77	1,57
83,363	88,159	171,522	87,609	92,271	179,880	92,121	96,596	188,717	28,606	28,347	56,953	43,22	1,45
818,867	869,838	1,688,705	849,015	897,710	1,746,725	898,974	944,271	1,843,245	198,667	198,952	397,619	27,50	0,98

vertauksen ohessa muistutettava, ett'ei yksikään ainoa viimeksimainituista maista verrattain sisällä alallansa niin la-
veata, ihmisten viljeltäväksi milt'ei mahdotonta maata kuin Suomi. Siltä osalta maataamme, joka on napapiirin poh-
joispuolella eli kylmän vyöhykkeen sisällä, puuttuu monta ihmisen toimeentulolle mitä tärkeintä ehtoa. Erittäin kylmä
ilman-ala, tuottamaton maanviljelys, vaivaloiset kulkuneuvot sekä vielä tämän lisäksi puute rantamaasta, joka tarjoaisi
tilaisuutta kalastukseen ja merikulkuun, tekevät tämän osan maataamme täydelliseksi erämaaksi, jonka harvoja asut-
tuja paikkoja tuskin sopii verrata niukalta löytyviin kosteikkoihin. Tämä ääretön maanjakso käsittää yksinensä enem-
män kuin viidennen osan koko Suomen pinnan-alasta; mutta ei likimainkaan sisällä yhtä prosenttiakaan sen väki-
luvusta. Mainittu osa sopinee sentähden suurimmalla syyllä poisjätettäväksi meidän maamme väentihyettä laskettaissa,
joka siinä tapauksessa tekee noin 370 henkeä maantieteellisellä neliöpeninkulmalla. Tämäkin määrä on vähäinen ja
osoittaa, kuinka huonosti viljelty Suomi vielä on. Toiselta kannalta katsoen se sentään muuttuu korkeaksi. Kaikista
niistä maista, jotka sijaitsevat samalla pohjoisella leveydellä kuin Suomi eli pohjoispuolella 60:ttä astetta pohj. lev.,
joka tässä on ajateltava niitten eteläiseksi rajaksi, on Suomi verrattomasti kaikkein paraiten viljelty ja tiheimmin
asuttu. Pohjoista Siperiaa, Grönlantia y. m. melkein asumattomia maita mainitsematta, tässä vaan ilmoitettakoon,
että Europan Wenäjän kolme pohjoista kuvernementtia, Arkangelin, Aunuksen ja Wologdan, 23,842 maantieteellisen
neliöpeninkulman yhteisellä pinnan-alalla, eli neljättä vertaa isommalla alalla kuin Suomen, eivät lukeneet (1864)
enempää kuin 1,555,560 asujanta, sekä että se osa Skandinavian saarentoa, joka on pohjoispuolella 60:ttä astetta
pohj. lev. ja käsittää noin 9,850 maantieteellistä neliöpeninkulmaa eli likipitain puolentoista Suomen suuruisen pinnan-
alan, melkein samaan aikaan luki vaan 1,615,000 asukasta. Syyt tähän meidän maallemme edulliseen suhtaan ovat
tosin osaksi haettavat maan paremmassa ilman-alassa, luonnonlaadussa ja asemassa; mutta lienevät toiselta puolen
myöskin melkeässä määrässä luettavat Suomen kansallisuonteen sitkeyden ansioksi, joka, vuosisadat umpeensa tais-
tellen niukkaa, soilla ja kallioilla täytettyä maata sekä kovaa ilman-alaa vastaan, on jaksanut siirtää maanviljelyksen
rajat kauvemmas pohjaseen päin kuin mikään muu kansa *).

Laveassa maassa, jonka eri osat ilman-alan ja luonnontuotetten suhteen aivan suuressa määrässä eriävät toi-
sistansa, täytyy väentihyeden välttämättömästi jakautua varsin epätasaisesti. Että niin on laita Suomessakin, on yl-
hällä jo viitattu. Allaseisova taulu antaa katsahduksen eri läänein pinnan-aloihin sekä maantieteellisissä neliöpenin-
kulmissa että neliövirstoissa ja väentihyteen vuoden 1865 lopussa **).

Läänit. <i>Gouvernements.</i>	Pinnan-ala <i>Superficie en</i>		Luku asujamia <i>Nombre des habitants par</i>	
	maantiet. neliö- peninkulmissa. <i>milles carrés géographiques.</i>	neliö- virstoissa. <i>verst's carrés.</i>	neliöpenin- kulmalla. <i>mille carré.</i>	neliö- virstalla. <i>verst carré.</i>
Uudenmaan.	210,3	10,133,3	818	17
Turun ja Porin	467,3	22,519,7	700	14,5
Hämeenlinnan	327,6	15,788	525	10,9
Wiipurin	634,1	30,559,3	440	9,1
Mikkelin.	419,8	20,231,4	389	8
Kuopion.	776,2	37,406,7	291	6
Waasan.	733,5	35,350,6	428	8,9
Oulun	2,798,4	134,853,6	67	1,4
Koko maa yhteensä	6,367,2	306,842,6	289	6

*) Tunnettu on että pohjoisinta maanviljelystä maan päällä Altengaard'issa (70 asteen pohj lev.) Norjassa harjoittaa Suomalaiset.

**) Mitä pinnan-aloihin tulee, katso Suomen Virallista Tilastoa III. siv. 16.

Ylläseisova taulu ei sentään anna mitään tyyskää katsahdusta väestön leviämiseen Suomessa. Tosin sen kautta huomataan yleiseksi säännöksi, että väentiheys on suurin maamme eteläisissä osissa ja vähentyy kuta edemmäksi tullaan pohjaseen päin; mutta todellisesta epätasaisuudesta väestön jakautumisessa eri maajaksoin suhteen se antaa varsin epätäydellisen selityksen. Jo yksi ja sama lääni voipi tässä katsannossa näyttää paljon erilaisuutta. Lapinmaasta ja Oulun läänin pohjois-osasta on edellä puhuttu. Melkein yhtä viljelemätön paikkakunta on Wiipurin läänin koillinen kulma, missä Korpiselkän ja Suojärven erämaa, jonka verrannollinen väkiluku ei ole täyteen 50 henkeä maantieteellisellä neliöpeninkulmalla eli 1 henki neliövirstalla, ilmaantuu kummallisena vastakohtana koko muuhun lääniin. Mitä Waasan lääniin tulee, on väentiheys sen kummassakin Maanselän kautta eroitetussa puoliskossa varsin erilainen, siten että läntinen puolisko eli Pohjanmaahan kuuluva osa lääniä on kolmatta vertaa väestä rikkaampi kuin itäinen. Edellinen lukee nimittäin 600, jälkimäinen ainoastaan 256 asujanta neliöpeninkulmalla.

Verrattavaksi liitetään tähän muutamia tietoja väentihydestä Europan Wenäjän eri osissa. Väentiheys sen 49 kuvernementissa oli seuraava:

6 luki enemmän kuin 2,000 asujanta maantiet. neliöpeninkulmalla,			
26 „ 1,000 ja 2,000 välillä	„	„	„
17 „ vähemmän kuin 1,000	„	„	„

Tiheimmin asutut kuvernementit olivat Moskova (2,598 asuj.), Podolia (2,424), Kurski (2,228), Kiewi (2,177), Pultava (2,117) ja Tula (2,069). Kaikkein harvemmin asutut sen sijaan olivat Arkangeli, jossa oli ainoastansa 20 henkeä maantieteellisellä neliöpeninkulmalla, Astrakhani (94), Aunus (125), Wologda (135), Don'in Kasakkain maa (338), Permia (358), Orenpuri (384), Novgorodi (481), Tauria (548), Samara (584) j. n. e. Wironmaan verrannollinen väkiluku ilmoitettiin olevan 872 ja Inkerin, Pietarin kaupunki siihen luettuna, 1,446 *).

Tarkkaperäisiä tietoja väentihydestä Suomen kussakin pitäjässä löytyy liitetystä taulujaksossa N:o 1. Kunkin seurakunnan pinnan-ala on siinä ilmoitettu neliövirstoissa, joista likimiten 48,18 vastaavat yhtä maantieteellistä peninkulmaa. Kaupungit ynnä niihin kuuluvat alat ovat erittäin ilmoitetut. Jos näitä viimeksimainituita ei oteta lukuun, huomataan että ainoastansa 19 maaseurakunnalla Suomessa on erityisenä väestönä enemmän kuin 1,000 asujanta neliöpeninkulmalla. Nämä ovat:

Suursaari ynnä Tytärsaari **)	Wiipurin läänissä	. . .	1,888 asuj. neliöpeninkulmalla.
Wähäkyrö Waasan läänissä		1,396 „ „
Nummi ynnä Kakskerta Turun läänissä		1,307 „ „
Halikko ja Angelniemi	„ „		1,143 „ „
Lemu ynnä Louhisaari	„ „		1,141 „ „
Piikkiö ja Kuusisto	„ „		1,138 „ „
Lieto ja Prunkkala	„ „		1,085 „ „
Helsingin pit. Uudenmaan läänissä		1,035 „ „
Räntämäki ynnä Paattisten kapp. Turun läänissä		1,030 „ „
Naantalin maaseurak. ja Raisio	„ „		1,011 „ „
Kivennapa Wiipurin läänissä		1,007 „ „
Koivisto	„ „		1,005 „ „

Vastamainittu taulujakso 1 tarjoaa muuten tilaisuutta erityisten vertausten tekemiseen eri seurakuntain väen-

*) Статистический Временникъ Россійской Имперіи. I. Pietari 1866. sivv. 8 seurr.

**) Suursaaren ynnä Tytärsaaren koko pinnan-ala tekee kuitenkin vaan 0,54 maantieteellistä peninkulmaa.

tiheyden ja pinnan-alan välillä. Semmoinen vertaus tulisi sentään tässä liian pitkäksi ja jätetään sentähden pois sitä enemmän syyllä, kuin kukin lukija voipi valmiin aineeston avulla tehdä sen itse. Me sen vuoksi tässä vaan annamme seuraavan Suomen maaseurakuntain luokituksen väentiheden mukaan:

Läänit.	Luku maaseurakuntia, joitten väestö maantieteellisellä neliöpeninkulmalla keskimäärin tekee				
	enemmän kuin 1,000 henkeä.	1,000—500 välillä.	500—100 välillä.	vähemmän kuin 100 henkeä.	summa maaseurakuntia.
Uudenmaan.	1	41	1	—	43
Turun ja Porin	14	106	13	—	133
Hämeenlinnan	—	31	18	—	49
Wiipurin	3	20	23	2	48
Mikkelin	—	1	22	—	23
Kuopion.	—	—	32	—	32
Waasan	1	36	45	—	82
Oulun	—	—	44	24	68
Summa	19	235	198	26	478

Omiksi seurakunniksi eli kunniksi on tässä luettu myöskin eri lääneissä olevat osat samaa seurakuntaa, jähka vaan näistä osista eri tietoja on sisääntullut. Sitä vastoin niitä Kreikan-Wenäjän seurakuntia, jotka eivät käsitä mitään vissiä maan-alaa ja jonka jäsenet elävät siellä täällä Lutherin-uskoisissa seurakunnissa (esim. Kyrölä, Uusikirkko y. m.) ei ole otettu eri kunniksi, vaan Kreikan-Wenäjän uskonnon tunnustajat ovat lasketut sen pitäjän väestöön, jossa ne asuvat.

II.

Kaupunkien ja maaseutuin väestö. Huushollit.

Asujanten leviämiseen maan ylitse, eli verrannolliseen väkilukuun, yhtyy likeisimmästi kysymys kaupunkien ja maaseutuin väestön suuruudesta sekä keskinäisestä suhteesta. Kaupunkien merkintö kansain sivistyksessä on tarpeeksi tunnettu. Ne ovat ne kohdat, joissa inhimillisen yhteiselämän voimat etupäässä yhdistyvät ja vaikuttavat. Niitten paljas olemassa oleminen jo todistaa korkeammaksi edistynyttä yhteiselämää; niitten lukumäärää ja suuruutta sentähden kenties ei ole väärin pidetty saman yhteiselämän arvomittarina. Mutta toiseltakin kannalta on kaupunkien ja maaseutujen väestön erikseen jakaminen tilastolliselle tutkinnolle suurimman-arvoinen. Semmoisissa väestön yhdistyspaikoissa, kuin kaupungit ovat, terveydentila, syntyvyyden ja kuolevaisuuden suhteet, siveys y. m., sanalla sanoen koko ihmisen fyysinen laatu ovat erinäisten tärkiöitten muutosten alaisina, joiden syitten selville saaminen on huvittava ja opettavainen aine sekä dämografialle että fysiologialle, vaan joitten olemassa oleviksi todistaminen ainoastansa on edellisen asia.

Vuoden 1865 lopussa Suomen 33 kaupungilla oli yhteensä 123,119 asukasta, johon lukuun Kreikan-Wenä-

jän uskonnon tunnustajat otetaan vuoden 1860 oloa myöden, jolloin ne ilmoitettiin 2,193 hengeksi *). Kaupunkien väestö teki siis vaan 6,68 % Suomen väkiluvusta, prosenttisuhde, joka on alempi kuin missään muussa maassa Euroopassa. Venäjällä kaupunkien väestö teki (1863) lähes 10 prosenttia, Ruotsissa (1865) 12,1 %, Norjassa (1865) 15,6 %, Irlannissa (1861) 20%, Belgiassa (1860) 26,5 %, Ranskassa (1866) 30,46 %, Skotlannissa (1861) 46,9 % ja Englannissa (1861) ei vähemmän kuin 52,1 % koko väkiluvusta. Vasta mainitut vertaavat numerot osoittavat, kuinka vähäinen kaupunkien väestö Suomessa on sekä kuinka verrattain vähäinen arvo vielä tulee meidän kaupungeillemme. Niitten väenlisääntymys, vaikka verrattain vähän suurempi kuin maan yleensä, onkin verrattuna muitten maitten kaupunkien väenlisääntymykseen ollut heikko. Seuraavat numerot tekevät tämän asian selväksi vuosien 1840 ja 1865 välillä.

Vuosi.	Luku kaupungeita.	Summa kaupunginväestöä.	Kaupunginväestö prosenttina maan väkiluvusta.
1840	30	84,599	5,85
1845	31	95,628	6,18
1850	32	104,212	6,37
1855 **)	32	101,031	5,99
1860	32	109,524	6,27
1865	33	123,119	6,68

Kaupunkien vuotinen väenlisääntymys teki edellämäinnittuna vuosisadan neljänneksenä 1,51 prosenttia; siis noin 1/2 prosenttia enemmän kuin Suomen ylipäänsä. Tämä asia osoittaa, että se melkein koko Euroopassa vaariin otettu ilmiö, että kaupungit lisääntyvät maaseudun kustannuksella, eli sen kautta että maalaisia muuttaa kaupunkiin, myöskin vallitsee Suomessa. Syynä tähän ilmiöön on arveltu ainakin joksikin osaksi olevan tuo kaupunkien suurenmoisen ja nopea teollinen edistys viime aikoina. Jos niin on laita, se olisi samalla haavaa riittävä selitys, minkä tähden Suomen kaupunkien väenlisääntymys on ollut heikompi kuin useinten muitten maitten kaupunkien. Ruotsissa esm. kaupunkien väestö v. 1840 nousi 10,6 prosenttiin koko valtakunnan väkiluvusta, mutta oli, kuten vasta mainittiin, v. 1865 noussut 12,1 prosenttiin. Belgiassa kaupunkien väestö v. 1850 teki 25,7 %, mutta 1860 jo 26,5 % koko väkiluvusta. Ranskassa, jonka koko väenlisääntymys viime ajoin on ollut kaupunkien hyväksi, oli kaupunkien väestö, joka v. 1846 teki 24,4 %, v. 1866 noussut 30,5 prosenttiin maan koko väkiluvusta***).

Jos Suomen kaupungit väkiluvun mukaan järjestetään allaseisovaan viiteen luokkaan, niin osoitaksen lisääntymys itsekussakin niistä seuraavalla tavoin:

*) Kaupunkien väestöstä on muistuttaminen, että jommoinkin määrä vieraan uskonnon tunnustajia, jotka todellisesti asuvat paikalla, jätetään pois tauluista, niin kauvan kuin ne eivät ole Suomen alamaisia. Mutta myöskin monta semmoista luultavasti usein unhotetaan pois, koska Lutherilainen papisto tuskin aina voi tietää heidän olevan olemassa. Helsingissä esim. löytyy katholin-uskoinen seurakunta, josta väkiluvuntauluja ei ole koskaan annettu. Useissa paikoin löytyy niin ikään kreikan-uskoisia kirkkoja, tosin lähinnä sinne majoitettua sotaväkeä varten, mutta joihin myöskin Suomen alamaisia kuului (esim. Nikolainkaupungissa, Hämeenlinnassa y. m.), eikä niistä ole mitään tauluja annettu. Kaupunkien sekä todellinen että laillinen väestö lieenee siis väkitaulun ilmoituksia vähän korkeampi. Mitä viimeksimainittuun eli lailliseen väestöön tulee, ei erotukset ylipäänsä sentään voi olla suuret. Mitä Helsinkiin, Turkuun ja Wiipuriin koskee, on tuo tämän vuoden Maaliskuun 1 p. pidetty väenlasku antanut tarkkoja tietoja, joista erittäin toisessa vihkossa tiliä tehdään.

**) Se vähennys kaupunkien väestössä, jota tämä vuosi osoittaa, on enemmän ulkonäköinen kuin todellinen. Kreikan-Wenäjän kaupunkiseurakuntain tauluihin otettiin nimittäin v. 1850 ei ainoastansa tähän uskontoon kuuluvat kaupunkilaiset, vaan myöskin ne Kreikan-Wenäjän uskonnon tunnustajat, jotka asuivat maalla, vaan jotka oman kirkon puutteesta kävivät lähimmän kaupungin kirkossa. Tämän johdosta Kreikan-Wenäjän väkiluvuntaulut kaupungeilta mainittuna vuonna sisälsivät ei vähempää kuin 10,726 henkeä. Vuoden 1860 tauluissa luku sen sijaan alentui 2,187:ään, paitsi 6 Uudessa kaupungissa asuvaa Kreikan-uskolaista.

***)) Ranskassa ei ole mitään asetuksenmukaista eroitusta kaupunki- ja maaseurakuntain välillä, vaan siellä pidetään kaupunkina kaikkia paikkoja, joissa asuu yhdistyneenä väestönä 2,000 henkeä taikka enemmän.

Mode d'accroissement des villes classées suivant leur importance.

Kaupungeita Villes.	Luku kaupungeita itsekuta- takin edellämainittua luok- kaa, vuosina <i>Nombre des villes de chaque catégorie en</i>						Väkiluku Joulukuun 31 p. allamainittuina vuosina itseksussakin edelläsanoitussa luokassa. <i>Population des villes de chaque catégorie en</i>						Väestön lisäntymys (+) tai vä- henytys (—) vuodesta 1840 kussakin edellämainitussa lu- kassa. <i>L'augmentation (+) ou la di- minution (—) de la population depuis 1840.</i>	
	1840	1845	1850	1855	1860	1865	1840	1845	1850	1855	1860	1865		
joissa 1,000 asujanta ja vä- hemmän.	8	9	10	10	9	8	4,465	5,317	6,158	6,880	6,348	5,186	+	721
joissa 1,001—3,000 asujanta	15	15	14	14	13	13	28,808	31,621	30,308	29,270	25,791	22,265	—	6,543
„ 3,001—5,000 „	3	2	3	3	4	5	11,140	6,396	10,485	10,769	14,229	17,418	+	6,278
„ 5,001—10,000 „	2	3	3	3	4	5	10,449	19,152	20,622	18,755	24,588	34,341	+	23,892
„ enemmän kuin 10,000 asuj.	2	2	2	2	2	2	29,737	33,142	36,639	35,357	38,568	43,909	+	14,172
Summa	30	31	32	32	32	33	84,599	95,628	104,212	101,031	109,524	123,119	+	38,520

Eri lääneissä on prosenttisuhde kaupunkilaisten ja maalaisten lukumäärän välillä allamainittuina vuosina ollut kuin seuraa:

Läänit.	1840		1845		1850		1855		1860		1865	
	Kaupunki- laisia.	Ma- laisia.	Kaupunki- laisia.	Ma- laisia.	Kaupunki- laisia.	Ma- laisia.	Kaupunki- laisia.	Ma- laisia.	Kaupunki- laisia.	Ma- laisia.	Kaupunki- laisia.	Ma- laisia.
Uudenmaan	15,40	84,60	16,52	83,48	16,57	83,43	16,12	83,88	17,69	82,31	19,26	80,74
Turun ja Porin.	9,57	90,43	9,07	90,03	11,10	88,90	11,04	88,96	11,57	88,43	11,58	88,42
Hämeenlinnan	1,94	98,06	2,18	97,82	1,69	98,31	1,05	98,35	1,79	98,21	1,84	98,16
Wiipurin	4,48	95,52	5,30	94,70	5,74	94,26	4,32	95,68	3,75	96,25	5,10	94,90
Mikkelin	1,18	98,82	1,51	98,49	1,60	98,40	1,68	98,32	1,72	98,28	1,79	98,21
Kuopion	1,24	98,76	1,46	98,54	1,52	98,48	1,90	98,10	2,19	97,81	2,75	97,25
Waasan	5,16	94,84	4,95	95,05	4,83	95,17	4,53	95,47	4,54	95,46	4,40	95,51
Oulun	6,12	93,88	5,97	94,03	5,85	94,15	5,78	94,22	6	94	6,16	93,84
Koko maa	5,85	94,15	6,18	93,82	6,37	93,63	5,99	94,01	6,27	93,73	6,68	93,32

Se on siis molemmissa eteläisissä lääneissä, Uudenmaan sekä Turun ja Porin, joissa väentiheyskin on suurin, kuin kaupunkien väestö verrattain on jommoinkin. Näissä lääneissä (varsinkin edellisessä) se edellämainittuna vuosisadan neljänneksenä onkin lisääntynyt paljoa nopeammin kuin näitten läänien väestö ylipäänsä. Päinvastaista laitaa näyttävät sen sijaan muutamit muut läänit, etenki Waasan lääni, jossa kaupungit, vaikka niitten väestö yllämainittuna 25^{vuonna} yleisesti on enentynyt 3,127 hengellä, eivät kuitenkaan ole jaksaneet pitää tasaisia askeleita maaseudun kanssa, vaan ovat tämän rinnalla alentuneet enemmän kuin $\frac{1}{2}$ prosentilla.

Erinäisten kaupunkien suuruus ja lisääntymys nähdään seuraavasta katsahduksesta väkiluvun summittaiseen määrään kussakin kaupungissa allamainittuin vuotten päätyessä:

Population des villes.

	1805	1840	1850	1860	1865
Helsinki	4,237	16,592	19,461	21,698	25,535
Turku	11,300	13,145	17,178	16,870	18,109
Wiipuri		4,737	8,618	5,194	8,742
Oulu	3,345	5,096	5,761	7,018	7,602
Pori	2,510	5,353	6,243	7,130	7,270
Tampere	602	1,819	3,207	5,232	5,538
Kuopio	819	2,071	2,849	4,066	5,189
Waasa, sittemmin Nikolainkaupunki . .	2,538	3,047	3,665	3,966	4,551
Porvoo	2,038	2,767	2,950	3,118	3,420
Uusikaupunki	1,682	2,097	2,890	3,079	3,264
Hämeenlinna	1,689	2,697	2,581	2,915	3,150
Rauma	1,651	1,847	2,344	2,825	3,033
Raahenkaupunki	1,169	1,984	2,301	2,512	2,620
Loviisa	2,709	2,488	2,703	2,571	2,605
Kristiinankaupunki	1,152	2,102	2,404	2,495	2,562
Hamina		3,356	3,613	2,647	2,557
Kokkola	1,710	2,560	2,379	2,231	2,163
Pietarsaari	1,088	1,439	1,542	1,884	1,861
Tammisaari	1,260	1,305	1,445	1,353	1,333
Käkisalmi		1,473	1,435	1,181	1,266
Jyväskylä	—	177	587	858	1,163
Savonlinna		579	836	1,046	1,080
Uusikaarlepyy	765	963	1,154	1,101	1,026
Lappeenranta		1,130	1,331	1,030	1,021
Heinola	122	1,029	963	973	1,008
Joensuu	—	—	129	598	831
Mikkeli	—	—	563	692	830
Kaskinen	358	699	729	851	788
Tornio	666	558	606	693	741
Sortavala		460	665	589	674
Kajaani	313	423	518	563	659
Naantali	705	606	562	531	541
Maarianhamina	—	—	—	—	122

Se vähennys, joka vuosien 1850 ja 1860 välillä osoitaksen useitten kaupunkien väkiluvussa, on jo edellä osittain saanut selityksensä siitä eri tavasta, jota kumpaisenakin vuonna on noudatettu Kreikan-Wenäjän seurakuntain

viisivuotistauluja tehtäessä. Kaikkein enemmän silmäänpistävänä on tämä vähennys Wiipurin kaupungin väestössä, joka vastamainittuna vuonna oli vähentynyt 3,424 hengellä. Kun kaupungin eri seurakuntain tauluja verrataan toisiinsa, huomataan että Kreikan-Wenäjän seurakunta, joka 1850 ilmoitettiin 3,857 hengeksi, v. 1860 ainoastansa oli 496 henkeä. Myöskin Lutherin-uskoiset seurakunnat olivat saman ajan kuluessa vähentyneet 61 hengellä. Tätä vaikeampi on kuitenkin selittää miten kaupungin Lutherin- ja katholin-uskoisten seurakuntain väkiluku äkkiä on noussut seuraavilta viideltä vuodelta (ks. Taulujaksoa IV, sivv. XXXIV ja XXXV). Täytynee otaksua että jonkunlainen epävarmuus kaupungin rajojen suhteen on tähän ollut syynä, siten että joku tai joitakuita esikaupungeista ennen on luettu maaseutuun kuuluvaksi, vaan v. 1865 on otettu kaupungintauluun. Wiipurin Ruomin-Katholisen seurakunnan lisääntymystä viitenä vuonna 16:sta 830:een henkeen ei kai yksistänsä voi selittää suuremmasta Katholinuskolaisten sisäänmuuttamisesta lähteneeksi, vaan siihen on nähtävästi syynä että nuo sinne majoitettuun venäläiseen vartiaväkeen kuuluvat katholin-uskoiset sotilaat perheinensä ovat otetut tauluun, vaikk'eivät ole Suomen alamaisia. Edellämainittuja numeroita tavallaan valaisevana asiana tässä kuitenkin ilmoitettakoon, että Wiipurin todellinen väestö teki väenlaskussa Maaliskuun 1 p. 1870 13,466 henkeä.

Muutoin ylläseisova taulu osoittaa, että Suomen kaupungeista Tampereella, Kuopiolla ja Helsingillä on tämän vuosisadan kuluessa ollut suurin väenlisääntymys, siten että ensinmainittu kaupunki on saanut kymmenettä vertaa suuremman väestön vuodesta 1805 ja molemmat jälkimäiset samaan aikaan kuutta vertaa suuremman väkiluvun. Muiden kaupunkien joukossa ovat näinä 60 vuonna Pori, Oulu, Raase, Kristiinankaupunki, Uusikaupunki, Hämeenlinna ja Rauma saaneet kahta vertaa tai lähes kahta vertaa suuremman väkiluvun. Sen sijaan ovat Loviisa ja Naantali sekä erittäin viimeisenä vuosisadan neljänneksenä Hamina, Kokkola ja Lappeenranta menneet takaisin eli vähentyneet väkiluvussaan. Melkein muuttumattomalla kannalla ovat taas Tammisaari ja Tornio pysyneet.

Tuota laissa tehtyä eroitusta kaupunki- ja maaseurakuntain välillä usein ei todellisuudessa huomatakaan. Suomessa löytyy monta kylää, joitten väkiluku on paljoa suurempi kuin monen pikkukaupunkimme. Kaupungit siis eivät likimainkaan ole ainoat paikat maassamme, joihin väkeä enemmässä määrässä on kokoontunut asumaan. Tunteaksemme Suomen kansan yhteiselämää ja sitä tapaa, jolla tämä kansa sekä ylipäänsä että kussakin eri maakunnassa on levinnyt ja yhdistynyt, tarvitsisi meillä olla tietoja kaikista asutuista paikoista Suomessa eli ainakin kaikista paikoista, joilla on 100 à 200 asujanta ja enemmän. Semmoisia tietoja ei kuitenkaan ole olemassa; sillä kyläkirjat — ainoat, jotka tässä tapauksessa voisivat tulla kysymykseen käytettäväksi — eivät mainitussa suhteessa anna mitään selkoa, taikka ainakin mitä antavat on sangen epätäydellistä. Se on nimittäin tunnettu asia, että kylä ja kyläkunta ei suinkaan aina merkitse ihan toistensa vieressä olevia asunnoita; yhteen kylään Suomessa saattaa kuulua useampia yksityisiä taloja, usein monen virstan päässä toisistaan. Kylää mainittaissa ei siis tarvitse ajatella vähemmälle alalle kokoontunutta väestöä taikka ei edes mitään väen-yhtymistä ylipäänsä. Kysymykseen Suomen asuttuina paikkain lukumäärästä ja suuruudesta, kuin myös väestön leviämisestä näitten suhteen, täytyy sen vuoksi toistaiseksi olla vastaamatta *). Sama on myöskin sen kysymyksen laita, kuinka monta rakennusta ja asuinhuonetta Suomessa löytyy, josta tietoja tähän saakka ei ole vaadittu.

Väestön luonnollisin yhtyminen on perheisin eli huusholleihin. Eri osasto onkin tätä varten pantu väkitaustoon, vaikka siinä suhteessa vaillinainen, että se ei ota huusholleiksi yksinänsä asuvia henkilöitä, jotka ovat omana ruokakuntana itsekseen, eli toisin sanoen yhden hengen huusholleita, vaan ainoastansa niitä, joihin kuuluu kaksi tai useampia henkilöitä. Siitä syystä, että on vaikea edes saada selkoa näitten viimeksimainittuina lukumäärästä, näyttää papisto muutamissa seurakunnissa kokonaan jättäneen pois puheen-alaiset kolumnit väkiluvuntauluistansa.

*) Aineita edellämainitussa suhteessa on sentään kenraalitaapia varten kuvernööreihin kautta koottu, ja nämä aineet ovat luvut Tilastollisen Wiraston viljeltäväksi, sittekuin ensin on ehditty käyttää niitä alkuperäiseen tarkoitukseensa.

Niin on tehty 1865 vuoden väkiluvun tauluissa Helsingin kaupungin evankelis-lutherilaisesta ruotsalaisesta ja suomalaisesta seurakunnasta sekä Wiipurin rovastikunnan maaseurakunnista. Huushollein lukumäärää vastamainituissa kuin myös maamme kaikissa kreikalais-venäläisissä seurakunnissa ei sentähden ole voitu panna allaseisovan taulun tietoihin, jotka muuten — paitsi mitä sanottuihin seurakuntiin tulee — koskevat koko Suomeen.

Läänit. <i>Gouvernements.</i>	Huusholleita, joihin kuuluu <i>Nombre des ménages, composés de</i>					
	2 henk.	3—5 henk.	6—10 henk.	11—15 h.	yli 15 <i>plus de</i> h.	Summa. <i>Total.</i>
Undenmaan	4,741	10,993	7,856	1,215	278	25,083
Turun ja Porin	11,171	25,487	18,424	2,906	542	58,530
Hämeenlinnan	4,582	11,539	9,465	1,662	370	27,618
Wiipurin	3,182	9,860	16,514	3,198	680	33,434
Mikkelin	3,862	9,849	9,292	2,120	464	25,587
Kuopion	3,888	12,138	11,298	3,075	732	31,131
Waasan	7,178	21,656	19,663	3,169	493	52,159
Oulun	3,798	10,572	10,610	2,201	530	27,711
Summa	42,402	112,094	103,122	19,546	4,089	281,253
Siitä kaupungeissa	4,998	9,401	3,731	665	120	18,915
„ maaseuduilla	37,404	102,693	99,391	18,881	3,969	262,338

III.

Väestö jaettuna kansallisuuden ja uskonnon mukaan.

Väestön jakautuminen syntymäpaikan, syntyperän ja kielen suhteen on aina oleva tärkeä asia kansan kerronnassa. Seurauksena nyky-ajan paremmista kulkuneuvoista sekä suuremmasta kirjallisesta ja kaupallisesta yhteydestä ovat keskinäiset sisään- ja ulosmuuttamiset kansain välillä melkeässä määrässä enentyneet. Nämä sisäänmuuttamiset tuovat uusia aineita väestön ytimeen ja vaikuttavat siis, lukuisuutensa mukaan, myöskin sen teollisuuteen, kauppaan, siveyteen, tapoihin y. m. Tätä sopii sanoa ei ainoastansa koko maan, vaan myöskin rajoitetussa merkityksessä kunkin eri kunnan väestöstä, jonka tähden ei voikaan tilastollisessa kertomuksessa jättää sisään- ja ulosmuuttoa sillensä. Niissä maissa, joissa virallinen tilasto on ennättänyt tulla täydellisemmin järjestetyksi, onkin sen vuoksi väenlaskulustoihin pantu eri kolumneja 1:ksi niitä varten, jotka ovat syntyneet samassa kunnassa, jossa asuvat, 2:ksi niitä varten, jotka ovat syntyneet samassa maakunnassa, mutta toisessa kunnassa, 3:ksi niitä varten, jotka ovat syntyneet samassa maassa, mutta toisessa maakunnassa, ja 4:ksi niitä varten, jotka ovat syntyneet ulkomailla. Semoisia kolumneja puuttuu kuitenkin vielä Suomen väkitaulustolta; jonka johdosta ei myöskään voida ilmoittaa, kuinka monta on muuttanut täältä muihin maihin ja muista maista tänne taikka kuinka monta muuttoa oman maamme sisällä on tapahtunut.

Yhtä vähän kuin väkitaulusto sisältää tietoja Suomen kansan jakautumisesta syntymäpaikan ja syntyperän suhteen, yhtä vähän se antaa mitään tietoja kansamme jakautumisesta kansallisuuden toisen puolen eli kielen suhteen. Että tämä tärkeä asia älköön kuitenkaan jääkö aivan tarkastamatta, annetaan tässä alhaalla luettelo niistä maamme seurakunnista, jotka eivät ole suomalaisia, tehty parhaasta päästä sen nojalla, mitä hippakuntain matriikkelit ilmoittavat siitä kielestä, jolla jumalanpalvelus kussakin seurakunnassa pidetään.

Joko kokonansa taikka suurimmaksi osaksi ruotsalaisia maaseurakuntia ovat:

Uudenmaan läänissä: Tenhola, Bromarvi, Pohja, Tammisaaren maaseurakunta, Karja, Snappertuuna, Mus-tion ruukki, Inko, Degerbyy, Fagerviikin ruukki, Siuntio *), Kirkkonummi *), Espoo, Helsinki, Sipoo, Porvoon maa-seurakunta *), Pernaja ja Liljendaali.

Turun ja Porin läänissä: Kaikki Ahvenanmaan seurakunnat, Iniö, Korpo, Houtskari, Kuusisto *), Pa-raisten pitäjä, Navo, Kemiö, Dragsvätti, Westanvätti ja Hiitinen.

Waasan läänissä: Lapväärtti, Sidebyy, Kristiinan maaseurakunta, Närpiö, Korsnäsi, Pirttikylä *), Maalahti, Petolahti, Bergöö, Sulva, Mustasaari *), Raippaluoto, Koivulahti, Wöyri, Oravaisten kappeli, Maksamaa, Munsala (Munasalo), Pietarsaari, Ähtävä, Purmo, Luoto, Kruunupyy, Teerijärvi, Kokkolan maaseurakunta ja Alaveteli *).

Sekaisin suomalaisia ja ruotsalaisia seurakuntia, joissa toinen taikka toinen kieli enemmän vallitsee, ovat:

Uudenmaan läänissä: Wihti, Tuusula, Kellokosken ruukki, Laptreski, Myrskylä ja Ruotsin-Pyhtää.

Turun ja Porin läänissä: Rymättylä, Kakskerta, Savo, Karuna, Teijon ruukki, Finbyy, Kosken ruukki, Ahlainen ja Merikarvia.

Wiipurin läänissä: Pyhtää.

Waasan läänissä: Orisbergin ruukki ja Uusikaarlepyyn maaseurakunta.

Mitä kaupunkeihin tulee, lienevät nämä ylipäänsä pidettävät sekaisin suomalaisina ja ruotsalaisina seurakun-tina, siten että se kieli, jota puhutaan läheisimmässä maaseudussa, myöskin on etevämpi kussakin kaupungissa.

Wenäläisiä seurakuntia löytyy kaikissa Wiipurin läänin kaupungeissa sekä Helsingissä, Turussa, Kuopiossa ja Savonlinnassa. Kieleltään venäläistä maaseurakuntaa ei sen sijaan löydy. Ainoastansa osa Kyrölän kreikan-venä-läisen seurakunnan jäseniä on venäläisiä.

Saksalaisia seurakuntia löytyy Helsingissä ja Wiipurissa. Niitten suuruudesta IV taulujakso antaa tarkka-peräisiä tietoja.

Lappalaisten lukumäärä Utsijoella ja Inarissa, jotka väkitaulustoon otetaan erikseen, teki vuonna 1865 615 henkeä. Molemmat nyt mainitut seurakunnat ovat sekaisin suomalaisia ja lappalaisia.

Kaikki muut taulujaksoon IV otetut seurakunnat — paitsi ainoastansa Ruomin-katholinen seurakunta Wiipurissa, jossa kenties Puolan kieli enemmän vallitsee — ovat kieleltään suomalaisia. Allaseisova taulu antaa muuten täytteenä yllä-olevaan luetteloon summittaiset tiedot Suomen kirkollisten seurakuntain lukumäärästä, jaettuna niissä vallitsevain kielten mukaan.

Läänit.	Luku seurakuntia.								
	Summa.	Suomalaisia.	Ruotsalaisia.	Suomalaisia ja ruotsa-laisia.	Wenäläisiä.	Suomalaisia ja venäläisiä.	Saksalaisia.	Suomalaisia ja lappa-laisia.	Puolalaisia?
Uudenmaan.	52	18	19	13	1	—	1	—	—
Turun ja Porin	137	95	26	15	1	—	—	—	—
Hämeenlinnan	44	43	—	1	—	—	—	—	—
Wiipurin	68	53	1	7	4	1	1	—	1
Mikkelin.	25	22	—	3	—	—	—	—	—
Kuopion.	35	34	—	1	—	—	—	—	—
Waasan.	88	54	26	8	—	—	—	—	—
Oulun	71	65	—	4	—	—	—	2	—
Summa	520	384	72	52	6	1	2	2	1

*) Tämä merkki osoittaa, että löytyy jommoinenkin määrä suomenkielisiä seurakuntalaisia.

Yllämainittuun ilmoitusten johdosta voidaan ainoastansa likimääräisiä laskuja tehdä eri kansallisuutten voimasta maassamme. Useissa paikoin löytyy yksityisiä perheitä tai henkiä toisella äidinkielellä, kuin mitä puhutaan siinä seurakunnassa, jossa asuvat. Näitten lukumäärää, vaikka se luultavasti ei ole suuri, ei kuitenkaan voida edes likimainkaan tässä ilmoittaa. Monta maassamme löytyvää, lukumäärältään tosin ei suurta, kansallisuutta täytyy sentähden jättää siksensä. Tämä koskee muun muassa Mustalaisiinkin, joitten lukumäärästä väkitaulusto ei anna mitään tietoa. Allaseisoviin numeroihin mainitut asianhaarat eivät sentään vaikuttane suuremmassa määrässä. Likimääräisinä lukuina on nimittäin eri kansallisuutten suuruus kuin seuraa:

Suomenkielisiä	1,580,000	henkeä	eli	noin	85	%	väkiluvusta,
Ruotsinkielisiä *)	256,000	„	„	14	%	„	
Wenäjänkielisiä	4,000	„	„	0,2	%	„	
Saksankielisiä **)	1,200	„	„	0,06	%	„	
Lapinkielisiä	600	„	„	—		„	

Ylläseisovan laskun luotettavuuden vahvistamiseksi, mainittakoon että se, mitä saatuihin prosenttilukuihin tulee, likimmiten käypi yhteen aikaisemmin von Koeppenin ***) ja P. Tikkasen †) tekemäin laskuin kanssa.

Mitä Suomen kansan jakautumiseen uskonnon suhteen tulee, on siitä jo edellä annettu tietoa, kun väestön summittaisesta määrästä tiliä tehtiin. Me kerromme nämä numerot tässä. Maan asujamista oli 1865:

Lutherin-uskolaisia	. . .	1,802,248	††)	eli	97,7	%.
Kreikan-Wenäjän (1860) usk.		40,167	„	2,2	%.	
Ruomin-Katholin	„	830	„	0,04	%.	

Tähän sopii sama muistutus, joka ylhäällä tehtiin väestön jakautumisesta kansallisuuden mukaan, nimittäin että tietoja puuttuu maassa asuvista vieraan uskonnon tunnustajista, jotka vähälukuisuutensa vuoksi eivät ole omina seurakuntina ja joilla ei ole papistoa eikä kirkkoja. Muuten ylläseisovat numerot osoittavat sitä yhteyttä, joka uskonnon suhteen vallitsee Suomessa. Harvoilla Euroopan mailla on tässä katsannossa niin yhtäläinen väestö.

IV taulujaksossa on kirkollinen jako pidetty kussakin läänissä. Erittäin on paitsi sitä muistutettu, kun seurakunnat ovat kreikalais-venäläisiä tai ruomin-katholisia. Kunkin kolmen hippakunnan suhteen jakautuu evankelis-lutherilainen väestö seuraavalla tavalla:

	miehenp.	vaimonp.	Yhteensä.
Turun arkkihippakunta	365,190	388,542	753,732
Porvoon hippakunta	313,262	327,958	641,220
Kuopion „	200,085	207,211	407,296
Summa	878,537	923,711	1,802,248.

Kreikalais-venäläiset seurakunnat, jotka kuuluvat Pietarin metropoliitan eli pääpispan alle ja joitten korkeinna hallituksena Suomessa on tuo kreikalais-venäläinen hengellinen hallitus Wiipurissa, olivat, vuoden 1860 oloa myöden, seuraavat:

*) Niistä asuu Uudenmaan läänissä 95,000, Turun ja Porin läänissä 52,000, Waasan läänissä 103,000, ja muissa lääneissä noin 6,000 henkeä.

**) Niistä Helsingissä 385 ja Wiipurissa 727, eli yhteensä 1,112.

***) Katso Finland in Ethnografischer Beziehung, siv. 4.

†) Väkiluvun ja asukas-vaiheiden suhteita Suomessa, siv. 45.

††) 6 Uudenkaupungin Lutherin-uskoisen seurakunnan väkiluvuntauluun otettua Kreikan-Wenäjän uskonnon tunnustajaa on tässä laskettu yhteen omien uskolaistensa kanssa.

a. Kaupunginseurakunnat.

	miehenp.	vaimonp.	Summa.
Helsinki.	361	305	666.
Turku	17	12	29.
Wiipuri.	254	242	496.
Hamina.	105	88	193.
Lappeenranta	54	61	115.
Käkisalmi	281	281	562.
Savonlinna *)	25	50	75.
Kuopio *)	33	18	51.

b. Maaseurakunnat.

	miehenp.	vaimonp.	Summa.
Kyrölä eli Krasnoje Selo, muutamia kyliä Muolan eli Pyhäristin pitäjässä. . .	474	484	958.
Raivola Kivennavassa	563	612	1,175.
Rajajoki **) Kivennavassa	2,448	2,173	4,621.
Uusikirkko.	36	35	71.
Tiurila, Hiitolan pitäjässä, johon seurakuntaan luetaan kaikki kreikalaiset Hiitolan, Räisälän, Kurkijoen ja Parikkalan pitäjissä sekä Käkisalmen eteläisessä kihlakunnassa, paitsi Raudussa	702	680	1,382.
Sortavala, johon luetaan kaikki kreikalaiset Sortavalan kaupungissa sekä Sortavalan ja Jaakkiman pitäjissä	1,049	1,098	2,147.
Kitelä.	1,416	1,509	2,925.
Suistamo, johon seurakuntaan myöskin Ruskialassa asuvat kreikalaiset kuuluvat. .	2,513	2,699	5,212.
Salmi.	3,730	3,829	7,559.
Korpiselät	767	729	1,496.
Suojärvi.	1,542	1,567	3,109.
Ilomantsin kreikalais-venäläinen seurak.	1,558	1,410	2,968.
Liperin „ „ „	2,103	2,248	4,351.

Walamon ja Kononsaaren luostariseurakunnista ei ole meidän tietääksemme koskaan annettu väkiluvun-ilmoituksia. Ovatko muuten ne henkilöt vastamainitusta uskontunnustuksesta, jotka siellä täällä asuvat lutherilaisissa seurakunnissa, otetut näitten tauluihin vai niistä poisjätetyt, on useimmissa tapauksissa vaikea, milt'ei mahdoton ratkaista. Että ne ovat poisjätetyt laskusta, lienee luultavasti laita ainakin niissä paikoin, joissa löytyy kreikalais-venäläisiä pappeja, niinkuin Hämeenlinnassa, Nikolainkaupungissa y. m. Viimeksi lienee muistuttamista, että sitä melkoista vähennystä, joka ilmaantuu kreikalais-venäläisten kaupunginseurakuntain väkiluvuntauluissa vuoden 1850 jälkeen ja johon syyt jo edellä ovat ilmoitetut, ei ole vastannut yhtä suuri enennys maaseurakuntain väkiluvussa, jonka vuoksi sopinee otaksua, että nuo silloin kaupunginseurakuntain tauluihin poisjätetyt henkilöt eivät myöskään ole otetut muihin tauluihin. Nämä asianhaarat ynnä se epäsäännöllisyys, jolla nuo useimmiten virheelliset ja vaillinaiset taulut kreikalais-venäläisistä seurakunnista ovat sisäänlähetyt, tekevät kaikki ilmoitukset tämän us-

*) IV taulujaksossa tämän kaupungin kreikalais-venäläinen seurakunta on laskettu yhteen lutherin-uskoisen kanssa niissä kolumneissa, jotka ilmoittavat väestön määrän vuodelta 1860, mutta ei niissä, jotka koskevat vuoteen 1865.

**) Luetaan tätä nykyä Wenäjään kuuluvaksi.

konnon tunnustajain lukumäärästä ylipäänsä vähemmin luotettaviksi. Luultavasti tämä lukumäärä todellisuudessa aina on ollut vähän korkeampi kuin mitä on ilmoitettu. Kenties tulemme asian todellista laitaa jotenkin lähelle, jos arvelemme Kreikan-Wenäjän uskontoa tunnustavain Suomen alamaisten lukumäärää nykyään noin 50,000 à 60,000 hengeksi.

Mitä Ruomin-Katholin uskonnon tunnustajiin tulee ja niihin tietoihin, jotka näistä ovat annetut, on edellä jo muistutuksia tehty *). Tähän kirkkoon kuuluvat Suomen alamaiset lienevät melkein yksistään maahan muuttaneita ulkomaalaisia ja niitten jälkeisiä. Itse todellisuudessa näyttää niitten lukumäärä, kuten jo on osoitettu, olleen vähän vähempi kuin numerotiedot väkitaulustossa. Helsingin katholisen seurakunnan kanssa yhteensä ei sitä voine arvata korkeammaksi kuin 500 hengeksi.

IV.

Väestö jaettuna sukupuolen, iän ja siviilisäädyn mukaan.

(II, III ja IV Taulujaksot).

Jo Süssmilch huomautti siitä jumalallisesta mailmanjärjestyksestä, joka osoitaksen molempain sukupuolten lukumäärällisessä tasapainossa sekä ylipäänsä että erittäinkin tärkeämmissä ikäluokissa. Että tämä tasapaino ei ole mikään satunnaisuus, vaan että se päin vastoin ilmaantuu sisällisestä välttämättömyydestä lähteneenä, luonnonlakina, joka, vaikka toisinaan vierasten tai ulkonaisten häiritysten alaisena, kuitenkin itsestään ikäänkuin sisällisestä voimasta jälleen muuttuu säännölliseksi — sitä on nykyään melkein joka maan tilasto voinut osoittaa kieltämättömäksi perustustotuudeksi. Tässä lienee liikaa viitata siihen siveydelliseen peri-ajatukseen, joka on molempain sukupuolten yhtäsuuruisen lukumäärän perusteena, nimittäin että sen kanssa likeisimmässä yhteydessä on yksi-avioisuuden ja ylimalkaan kristillisen perhe-elämän mahdollisuus. Niin ikään tuskin tarvinnee esillä pitää, kuinka tärkeäksi molempain sukupuolten lukumäärällinen suhde siis on katsottava kunkin kansan yhteiskunnalliselle ja perheelliselle elämälle, tavoille ja siveydelle, sekä että tämä lukumäärällinen suhde sen vuoksi on yhtäläisyytensä tai erilaisuutensa mukaan pidettävä kansalle edullisena tai epä-edullisena. Tässä vaan mainittakoon, että molempain sukupuolten äskensanottu keskinäinen tasapaino ei suinkaan riipu niitten välille tasaisesti jakautuneesta syntyvääisyydestä ja kuolevaisuudesta; kumpikin näistä inhimillisen elämän vastakohdista eli synnynät ja kuolemat näyttävät päin vastoin lakkaamatta uhkaavan tuota tasapainoa häiritsemisellä. Mutta ne tekevät sitä vastakkaisilta suunnilta ja kuolettavat siis toinen toisensa vaikutusta. Ylipäänsä syntyy mailmaan enemmän poika- kuin tyttölapsia; mutta toiselta puolen taas kuolee vuosittain ylimalkaan enemmän miehen- kuin vaimonpuolia. Vuosittain syntyneitten poikalasten suurempaa lukua vastaa niin muodoin täydellisesti tyttölasten pitempi keskimääräinen ikä. Siitä, mitä ylhäällä on sanottu, seuraa jo, että tasapaino sukupuolten luvussa ainoastansa saattaa olla likimääräinen, ei ehdoton. Tähän tulee lisäksi, että molempain sukupuolten suhdetta melkeässä määrässä ajoittain vielä häiritsee enemmän tai vähemmän satunnaiset asianhaarat, niinkuin kansan elämänlaatu, sota y. m. Väenlaskut useimmissa Europan maissa ovatkin todella osoittaneet, että vaimonpuoli on vähän suurilukuisempi kuin miehenpuoli, vaikka suhde sentähden ei suinkaan ole yhtäläinen kaikkialla.

Suomessa oli miehenpuolta vuonna 1865 898,974 ja vaimonpuolta 944,271 henkeä. Jälkimäistä oli siis 45,297 henkeä enemmän kuin edellistä. Suhde oli niin muodoin että kutakin 1,000 miehenpuolta vastasi 1,051 vaimonpuolta. Seuraava taulu näyttää suhdetta sukupuolten välillä edellisinä aikoina:

*) Katso siv. 22.

1,000 miehenpuolen suhteen tuli allamainittuina vuosina vaimonp. <i>Sur 1,000 hommes il y avait des femmes.</i>									
Vuonna. Année.	Vaimonp. Sexe féminin.	Vuonna. Année.	Vaimonp. Sexe féminin.	Vuonna. Année.	Vaimonp. Sexe féminin.	Vuonna. Année.	Vaimonp. Sexe féminin.	Vuonna. Année.	Vaimonp. Sexe féminin.
1751	1,091	1805	1,057	1820	1,076	1835	1,065	1850	1,056
1775	1,045	1810	1,084	1825	1,072	1840	1,064	1855	1,062
1800	1,054	1815	1,079	1830	1,067	1845	1,060	1860	1,057

Epäsuhta miehenpuolen ja vaimonpuolen välillä oli siis Suomessa, ylläseisovaan tauluun otettuina vuosina, suurin vuonna 1751, joka asian laita ei sentään lainkaan ole pidettävä odottamattomana, kun muistetaan ett'ei vielä ollut vuosikymmenenkään kulunut 1741—1743 vuosien sodasta, joka vei maaltamme suuren osan sen sotaan kelpaavaa miehistöä. Paitsi sitä täytyi noitten turmiollisten vaikutusten Isosta Vihasta vielä silloin tietysti tuntua kaikissa miehenpuolen vanhemmissa ikäluokissa. Ne rauhanvuodet, jotka seurasivat tämän jälkeen, poistivat vähitellen enemmän ja enemmän edellämainittuja häiriöitä sukupuolten tasapainossa, kunnes taas kaksi sotaa, vuosina 1788—1790 sekä 1808—1809, teki epäsuhtaa suuremmaksi ja (varsinkin jälkimäinen) nähtävästi vähensi miehenpuolen verrannollista lukumäärää. Väkiluvuntaulut vuodelta 1810 osoittavat sentähden lähinnä vuoden 1751 tauluja suurinta ylipainoa vaimonpuolen puolella. Sittenkin tämä ylipaino taas vähentyi, vaikka verkalleen, jok'ainoassa väenlaskussa, paitsi ainoastaan vuonna 1855. Tämänkin väenlaskun edellä kävi tahi oikeammin sitäkin pidettiin keskellä sotavuotia, jonka vuoksi se pieni vähennys, jota miehenpuolella silloin huomataan, ei ilman syyttä liene luettava näitten vaikutukseksi. Että kuitenkin epäsuhta sukupuolten lukumäärän välillä Suomessa vielä edelleen on sangen suuri, huomataan muun muassa siitäkin, jos Suomea tässä suhteessa verrataan muihin maihin. 1,000 miehenpuolen suhteen tuli nimittäin seuraava määrä vaimoja allanimitetyissä maissa, jotka tässä luetellaan järeksyttiin luettuna miesten korkeimmasta määrästä miesten alimpaan määrään.

Belgiassa (1856)	: 994.	Wenäjällä **) (1864)	: 1,024.
Italiassa (1861)	: 998.	Unkarissa (1865)	: 1,027.
Ranskassa (1866)	: 1,002.	Norjassa (1865)	: 1,035.
Alankomaissa (1868)	: 1,014.	Isossa Britanniassa ja Irlannissa (1861)	: 1,038.
Tanskassa *) (1860)	: 1,017.	Itävallassa ja Unkarissa (1866) . . .	: 1,043.
Spaniassa (1860)	: 1,018.	Saksissa (kuningaskunnassa) (1861) . .	: 1,043.
Preussissa (1867)	: 1,019.	Suomessa (1865)	: 1,051.
Baijerissa (1861)	: 1,023.	Ruotsissa (1865)	: 1,055.

Kaikista näistä maista Suomella siis, lähinnä Ruotsia, on verrattain vähin määrä miehiä ja korkein määrä vaimoja. Ruotsi, joka ylläseisovassa järjestysjaksossa astuu viimeiselle sijalle, luki nimittäin vuonna 1865, jolloin sen koko väestö teki 4,114,141 henkeä, 111,773 vaimoa enemmän kuin miestä. Entisinä aikoina oli kuitenkin Ruotsissa tämä epäsuhta paljoo suurempi. Vuonna 1751 luettiin siellä kunkin 1,000 miehen suhteen keskimäärin 1,124 vaimoa. Sukupuolten keskinäiseen suhtaan ovat muuten sota- ja rauhanvuodet siellä vaikuttaneet melkein samalla tavoin kuin Suomessa. Samaa sopinee ylipäänsä sanoa kaikista maista, joista tietoja on saatu. Ranskassa olivat

*) Varsinaisessa kuningaskunnassa, paitsi lisämaissa.

**) Paitsi Puolassa ja Suomessa.

esm. tasavallan ja ensimmäisen keisarikunnan sodat vähentäneet miesten lukumäärää, niin että siellä vuonna 1821 löytyi keskimäärin 1,059 vaimoa kunkin 1,000 miehen suhteen. Tämä häiriö sukupuolten tasapainossa oli, niinkuin näkyy, v. 1866 melkein kokonansa poistunut niitten verrattain rauhallisten aikain johdosta, jotka vallitsivat Ranskassa molempain mainittuin vuotten välillä. Preussissa oli molempain sukupuolten lukumäärä v. 1849 milt'ei yhtä suuri, siten että miehenpuoli oli vaimonpuoleen kuin 1,000 : 1,001; mutta ne sodat, joita mainittu valtakunta sittemmin on käynyt, tekivät taas eroitusta suuremmaksi. Että nykyinenkin Ranskan ja Preussin välinen sota tulee kummasakin maassa vielä enentämään tätä eroitusta on tietty. Semmoisia häiriöitä sukupuolten keskinäisessä tasapainossa sopii verrata kansojen terveyden sortotiloihin, joita luonto kuitenkin itsestänsä kokee parantaa, vaikka vaikutukset niistä kauvan tulevat tuntumaan. Kun kuitenkin Ruotsi ja Suomi, joilla ylläseisovain maitten joukossa verrattain on vähin miehenpuolinen väestö, molemmat pitemmän vuosijakson kuluessa ovat nauttineet rauhaa, niin näkyy miehenpuolen vähempi lukumäärä siellä myöskin perustuvan muihin syihin kuin vastamainittuhun. Näitten syitten tarkempaan tutkimiseen tässä rupeamatta, voimmme kuitenkin sanoa, että miesten työnteke pohjoisissa maissa ylipäänsä on rasittavampaa sekä heidän ammattinsa, niinkuin merikulku, kalastus ja metsästys merenrantojen äärellä y. m., hengelle vaarallisempia kuin muualla. Ei myöskään saa jättää mainitsematta niitä monen monia miehiä, joita juoppous vuosittain vie kuolemaan sekä täällä että Ruotsissa.

Suomen eri lääneissä oli (v. 1865) miehenpuolen ja vaimonpuolen lukumäärän suhde seuraava:

	vaimoja 1,000 miehen suhteen.
Uudenmaan läänissä	1,049.
Turun ja Porin läänissä	1,066.
Hämeenlinnan läänissä	1,045.
Wiipurin läänissä	1,045.
Mikkelin läänissä	1,053.
Kuopion läänissä	1,023.
Waasan läänissä	1,059.
Oulun läänissä	1,048.

Kaupungeissa epäsuhta molempain sukupuolten lukumäärän välillä oli paljoa suurempi kuin maakunnassa. Kunkin 1,000 miehenpuolen suhteen tuli nimittäin kaupungeissa niin paljon kuin 1,093 vaimoa. Syynä tähän nähtävästi on se seikka, että palveleva luokka kaupungeissa enimmäksi osaksi on vaimonpuolia, jonka tähden myöskin paljoa suurempi luku vaimoja kuin miehiä vuosittain muuttaa maaseuduilta kaupunkeihin ja siellä saavat työtä.

Taulu II antaa yltä-yleisen selityksen miehenpuolen ja vaimonpuolen lukumäärästä Suomessa erinäisissä, enimmäksi osaksi viidenvuotisissa ikäluokissa. Viisivuotistauluja varten vahvistetut kaavat eivät nimittäin sisällä täydellisempää iänjakoa kuin tämä. Jos, saadaksemme enemmän silminnähtävää selkoa eri ikäluokkain verrannollisesta suuruudesta sekä miehenpuolen ja vaimonpuolen keskinäisestä suhteesta itsekussakin näistä, muutamme nuo tauluissa löytyvät luvut osiksi samoista luvuista sekä, mitä sukupuolensuhteeseen tulee, pysymme ennen noudatetussa vertaustavassa, niin huomaamme että 1,000 hengestä kumpaakin sukupuolta oli allamainituissa ikäluokissa:

Population par diverses catégories d'âges (Rapport à 1,000).

Ikä. âges.	Miehenp. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonp. <i>Sexe féminin.</i>	Molempia sukupuolia. <i>Les deux sexes.</i>	Vaimoja 1,000 miehen suhteen kussakin ikäluo- kassa. <i>Femmes pour 1,000 hommes.</i>
1 vuotta nuorempia	31,9	29,8	30,8	983
1—3 vuoden ikäisiä	61,7	58	59,8	988
3—5 ” ”	54,1	51,3	52,7	997
5—10 ” ”	109,6	104,1	106,8	999
10—15 ” ”	102,3	97,3	99,7	1,001
15—20 ” ”	94	91,2	92,6	1,019
20—25 ” ”	88,3	86,6	87,4	1,030
25—30 ” ”	75,4	74,6	75	1,040
30—35 ” ”	67,2	67,5	67,4	1,057
35—40 ” ”	66,1	66,6	66,4	1,058
40—45 ” ”	60,1	60,9	60,5	1,065
45—50 ” ”	51,4	52,7	52	1,077
50—55 ” ”	40,8	42,8	41,8	1,104
55—60 ” ”	30,1	33,5	31,9	1,169
60—65 ” ”	27,4	31,6	29,6	1,211
65—70 ” ”	20,1	24,2	22,2	1,264
70—75 ” ”	12,1	15,7	13,9	1,363
75—80 ” ”	4,9	7,2	6	1,554
80—85 ” ”	1,9	3,2	2,6	1,759
85—90 ” ”	0,5	1	0,7	2,065
90 vuotta vanhempia.	0,1	0,2	0,2	2,737
Summa	1,000	1,000	1,000	1,051

Se asian laita, että suurempi määrä poika- kuin tyttölapsia vuosittain syntyy maailmaan, vaikuttaa että miehenpuoli, kuten täällä ylhäällä osoitetaan, alemmissa ikäluokissa on suurilukuisempi kuin vaimonpuoli. Kymmenennessä ikävuodessa on kuitenkin, miehenpuolen suuremman kuolevaisuuden johdosta, eroitus lukumäärässä jo poistunut ja molemmat sukupuolet melkein samanlukuiset; mutta ne syyt, jotka vaikuttivat eroituksen tasoittumista, ovat vielä edelleenkin vaikuttamassa ja väljentävät nyt taas vuoroonsa sitä väliä, jota ne ensinnä olivat lähentämässä. Tuota miehenpuolen suurempaa kuolevaisuutta kestää kaikissa ikäluokissa, ja se vähentää siis yhtä mittaa tämän sukupuolen lukumäärää toisen sukupuolen suhteen, niin että vihdoinkin korkeimmissa ikäluokissa on kahta vertaa enemmän vaimoja kuin miehiä.

Mitä väestön jakaantumiseen ikäluokkain suhteen tulee, tehdään alhaalla vertaus Suomen ja muutamien muiden maitten välillä tässä katsannossa. Vertaus koskee koko väestöön, ei eri sukupuoliin. 1,000 hengestä oli kussakin allanimitetyssä maassa seuraava määrä henkiä seuraavissa ikäluokissa:

Ikä. åge.	Suomi. 1865.	Ruotsi. 1865.	Norja. 1865.	Preussi. 1867.	Ranska. 1866.	Italia. 1861.
0—10 vuotta	2,500	2,444	2,548	2,489	1,861	2,436
10—20 „	1,923	1,843	2,001	1,999	1,687	1,919
20—30 „	1,624	1,563	1,510	1,643	1,613	1,701
30—40 „	1,338	1,379	1,307	1,305	1,438	1,432
40—50 „	1,125	1,184	1,072	1,112	1,271	1,067
50—60 „	737	763	666	757	1,012	789
60—70 „	518	522	523	479	724	441
Yli 70 vuotta	235	302	373	216	394	215
Summa	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000

Väestön koko summassa täytyy luonnollisesti — jahka ei erinomaisia poikkeuksia tapahdu taikka väestö ole sukupuuttoon kuolemaisillansa — alempain ikäluokkain aina olla korkeampia suurilukuisemmat. Vaikka otaksuisimme, että väkiluku seisoisi aivan yhdessä kohden s. t. s. että väestö vuosien kuluessa pysyisi lukumäärältään aivan muuttumaton, että lisääntyminen ja vähentyminen, syntyväisyys ja kuolevaisuus täydellisesti vastaisivat toisiansa, pysyy kuitenkin mainittu laki voimassa. Kaikissa ikäluokissa me joka vuosi huomaamme kuoleman viikatetta. Sentähden on selvää että sen ikäluokan, joka pitemmän ajan kuluessa on saattanut joutua kuoleman kouriin, täytyy olla enemmässä määrässä vähennetty, kuin se, joka lyhemmän ajan kuluessa on ollut kuolemalle alttiina. Vasta tehdyllä kuolevaisuuden ja syntyväisyyden numeroiden muuttumattomuuden otaksumisella sekä että sisään- ja ulosmuuttamisista ei tapahdu, tulisi nimittäin henkien lukumäärä kussakin ikävuodessa aina olemaan sama kuin niitten summa, jotka yhtenä vuonna tässä ijässä kuolevat, laskettu kaikkien lähinnä korkeamman ikävuoden elävien kanssa yhteen. Eroitus kahdessa eri ikäluokassa elävien henkien summain välillä niin muodoin osoittaisi niitten lukumäärää alemmassa ikäluokassa, jotka kuolevat ennen kuin pääsevät korkeampaan ikäluokkaan. Tästä otaksumisesta seuraa siis, että mitä suuremmat erotukset ovat erinäisten, varsinkin nuorempain ikäluokkain lukumäärän välillä, sitä suurempi kuolevaisuus vallitsee myöskin kansassa ja sitä lyhempi on sen iän keskimääräinen pituus; sekä päin vastoin, mitä vähemmät erotukset, sitä vähempi kuolevaisuus ja sitä pitempi keskimääräinen ikä. Väestön paljas jakaminen ikäluokkiin antaisi, lyhyesti sanoen, siinä tapauksessa yltä-yleisen tiedon väestön terveydentilasta ja kuolevaisuuden suhteista. Selvää on että nyt tehdyt päätökset, koska ne nojaantuvat otaksumisiin, jotka eivät aja todellisten olojen kanssa yhteen, eivät ole oikeat; mutta niillä on kumminkin verrannollinen totuus, eli oikeammin, ne lähenevät totuutta, mikäli ne perusteet, joihin ne nojaantuvat, sitä tekevät. Jos sentähden syntyväisyyden ja kuolevaisuuden suhteet väestössä, jossa ulosmuuttoa ei suuremmassa määrässä ilmaannu, ovat jotenkin vakaiset, tahi ei ainakaan aivan suurten vaihtelujen alaiset, niin osoittaa äkkinäinen vähennys nuorempain ja työhön kykenevien ikäluokkain lukumäärässä, että tässä väestössä kuolevaisuus ylipäänsä on suuri sekä keskimääräinen ikä niin muodoin lyhyt. Muistamista on vaan, että kussakin väestössä, joka on enentymäisillänsä, nuorinten ikäluokkain aina täytyy tehdä korkea prosentti. Tätä asiaa ei myöskään saa unhottaa kun eri maita verrataan toisiinsa väestön iänjaon puolesta. Niin on esimerkiksi ylläseisovaan tauluun otetuista maista Ranskalla, ikäluokkain suhteen, tasaisin väestö. Tämä seikka tosin osoittaa että kuolevaisuus siellä on vähäinen, mutta on epäilemättä myöskin seuraus tämän maan varsin heikosta väenlisääntymyksestä. Toiselta puolen tuo korkea nuorinten ikäluokkain prosenttiluku Suomessa ja noissa muissa maissa ei ainoastansa todista suurta kuolevaisuutta, vaan myös että mainittuin maitten väkiluku on karttumaisillansa vuosi vuodelta, yleisessä katsannossa, enentyneen syntyväisyyden kautta.

Suuresta merkityksestä kullekin kansalle on sen tuotteliasten ja epätuotteliasten ikäluokkain keskinäinen suhde. Tietysti on vaikea tarkoin määrätä sitä rajaa eli sitä ikävuotta, jossa toinen luokka lakkaa ja toinen alkaa, joka raja yksityisille henkilöille on varsin erilainen; mutta kuitenkin tullemme yleensä jotenkin lähelle todellista oloa, jos luemme jälkimäiseen eli epätuotteliaasen luokkaan: 1:ksi 0—15 vuoden ikäiset lapset ja 2:ksi vanhukset yli 70 vuoden, s. t. s. ne osat väestöä, jotka eivät kykene omalla työllään korvaamaan mitä heidän elatuksensa maksaa ja jotka siitä syystä eivät ainoastansa ei tuota yhteiskunnalle mitään, vaan vielä lisäksi kuluttavat sen varoja. Tuotteliaasen eli työhön kykenevään luokkaan luetaan silloin muut 15—70 vuoden väliset ikäluokat. Nämä viimeksimainitut ikäluokat ovat tietysti väestön voima; niitten suuruutta koko väestön suhteen sopii sentähden syystä pitää tämän voiman positivisena osoitteena, niinkuin toiselta puolen taas epätuotteliasten asujanten verrannollinen lukumäärä, samalta kannalta katsoen, on sen negatiivinen osoite. Nyt tehdyn jaon nojalla me tahdomme vielä verrata Suomen väestöä ylläseisovan taulun muitten maitten väestöön, järjestäen nämä maat tuotteliasten asujanten korkeimmasta määrästä alimpaan määrään.

	10,000 asu- jamesta o'i tuotteliaita.	Kunkin 1,000 tuot- teliaan suhteen tuli epätuotteliaita.
Ranskassa	6,909.	447.
Italiassa.	6,380.	567.
Ruotsissa	6,294.	588.
Preussissa	6,269.	595.
Suomessa	6,268.	595.
Norjassa	6,023.	660.

Yllämainittuin maitten joukossa Ranska siis, mitä väestön väkevyyteen eli voimaan tulee, saapi ensimmäisen sijan; sillä yhtä suuren asukasmäärän suhteen tällä maalla oli useampia työhön kykeneviä henkilöitä kuin yhdelläkään ainoalla muulla. Norjalle sitä vastoin tämä suhta muodostuu epä-edullisimmaksi; siellä keskimäärin 1,000 hengen täytyy työllään elättää 1,660 henkeä, kun Ranskassa 1,000 hengen tarvitsee elättää ainoastansa 1,447, s. t. s. kolmatta sataa henkeä vähemmän. Syynä tähän Norjalle epä-edulliseen suhtaan ei ole ainoastansa tuo siellä vallitseva suuri syntyväisyys, vaan myöskin melkoinen ulosvaellus, joka vuosittain viepi maalta suuren määrän parhaimmassa työ-ijässä olevia henkilöitä. Alin sija, lähinnä Norjaa, tulee tosin tässä järjestysjaksossa Suomelle, mutta kun eroitukset meidän maamme ja muitten maitten, paitsi Ranskan, tuotteliaan väestön välillä, verrannollisessa katsannossa, eivät ole suuremmat kuin ne, jotka voivat syntyä viiden tai kymmenen vuoden väli-ajalla samassa kansassa pidetyn kahden eri laskun johdosta, niin tämä asia suurimmaksi osaksi kadottaa kaiken merkityksensä. Vasta tehdyn vertauksen johtopäätökseksi sopinee sentähden arvella, että tuotteliaan väestön suhta Suomessa tuskin poikkeaa siitä, joka vallitsee Europan useammissa maissa.

Eri läänit saavat tuotteliaan ikäluokan verrannollisen lukumäärän puolesta seuraavan järjestyksen *): Wiipurin (6,490), Mikkelin (6,488), Uudenmaan (6,450), Hämeenlinnan (6,264), Turun ja Porin (6,248), Kuopion (6,209), Oulun (6,055) ja Waasan (5,979).

Taulussa III nähdään Suomen väestön yleinen jakaantuminen siviilisäädyn mukaan. Erityisiä tietoja kultakin kaupungilta ja kultakin rovastikunnalta **) saadaan seuraavasta taulusta IV. Tässä on kuitenkin valittaminen, että tähän asti käytettyin taulujen kaavain nojalla ei voida tehdä mitään tarkempaa vertausta naimis-ijässä olevan

*) Nuo välimerkkeihin läänien nimien perästä suljetut numerot osoittavat 15—70 vuoden ikäisten lukumäärää väestön kunkin 10,000 hengen suhteen.

**) Kun tähän saakka K. Senatiin Tuomiokapituleista lähetetyt kaupunkien ja rovastikuntain taulut eivät sisällä mitään tietoa yksityisten seurakuntain väestön jakautumisesta naineisin ja naimattomiin, niin on näihin IV taulun kolumneihin täytynyt panna numerot summittain rovastikuntien suhteen.

väestön suhteen. Meidän täytyy siis tyytyä seuraavaan 15 vuotta vanhempain henkien suhdalliseen jakoon, mitä kumpainkin sukupuoleen tulee:

	1,000 miehenpuolesta yli 15 vuoden oli <i>Sur la population masculine d'au-delà de 15 ans il y avait</i>			1,000 vaimonpuolesta yli 15 vuoden oli <i>Sur la population féminine d'au-delà de 15 ans il y avait</i>		
	koko maassa. <i>tout le pays.</i>	kaupungeissa. <i>les villes.</i>	maaseurakunnissa. <i>communes rurales.</i>	koko maassa. <i>tout le pays.</i>	kaupungeissa. <i>les villes.</i>	maaseurakunnissa. <i>communes rurales.</i>
Naimattomia (<i>célibataires</i>)	396	515	387	370	483	361
Naineita (<i>mariés</i>)	546	417	556	505	372	516
Leskimiehiä ja leskivaimoja (<i>veufs et veuves</i>)	58	68	57	125	145	123
Summa (<i>Total</i>)	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000

Jos ylläseisovia numeroita katselemme, huomaamme kohta sen suuren erilaisuuden, joka osoitaksen kaupunkilaisten ja maalaisten välillä kumpainkin jakaantumisessa siviilisäädyn mukaan. Kaupungeissa asuu nimittäin paljoa suurempi luku naimattomia miehiä ja vaimoja yli 15 vuoden kuin maaseurakunnissa. Että tämä asia myöskin puolestaan vaikuttaa siveyden olojen erilaisuuteen edellisten ja jälkimäisten välillä, ei käyne kieltäminen. Niin luettiin Suomessa tuhannen 15 vuotta vanhemman vaimo-ihmisen joukossa keskimäärin 56, jotka olivat synnyttäneet äpärälapsia; mutta kaupungeissa oli saman suhdan mukaan maattujen naimatonten vaimoin luku 81 ja maaseurakunnissa vaan 54 *).

Molempain sukupuolten lukumäärän keskinäinen väli kussakin yllämainitussa siviilisäädystä muodostuu seuraavalla tavoin:

	koko maassa.	kaupungeissa.	maaseuduilla.
1,000 naimattoman miehen suhteen (yli 15 vuoden) tuli naimattomia vaimoja	1,010.	1,071.	1,004.
1,000 naiseen „ „ tuli naituja „	1,002.	1,021.	1,000.
1,000 leskimiehen „ „ tuli leskivaimoja	2,339.	2,444.	2,330.

Merkkillinen on tuo erinomaisen suuri luku leskivaimoja leskimiesten rinnalla. Edellisten summa, Lutherin- ja Katholin-uskoisissa seurakunnissa yhteensä, oli nimittäin niin suuri kuin 76,030, kun jälkimäisten summa sen sijaan teki vaan 32,496. Melkein koko se määrä, jolla vaimonpuoli meidän maassamme on miehenpuolta lukuisampi, tulee siis tähän luokkaan. Leskivaimojen suurempi lukumäärä kuin leskimiesten on muuten seuraus siitä asianlaidasta, että useimmat vaimot joutuvat naimisiin nuoremmassa iässä kuin miehet ja sentähden luonnon lakia myöden tulevat elämään näitä kauvemmin; jota paitsi vaimojen korkeampi keskimääräinen ikä myöskin puolestaan tähän vaikuttaa. Niin ikään ei liene sitäkään asianhaaraa jättäminen huomaamatta, että leskimiesten useimmissa tapauksissa on helpompi päästä uusiin naimisiin kuin leskivaimoin; sekä että siis edellisten luokasta suurempi määrä vuosittain palajaa naimisiin säätyyn kuin jälkimäisten.

Suomen väkitaulustoon ei ole koottu mitään tietoja ruumiin- tai sielunvicioilla räsitetuin henkien lukumäärästä. Se osa väkiluvun-tilastoa, joka koskee sokioihin, kuuromykkiin, heikkomielisiin y. m., täytyy siis tästä kertomuksesta kokonansa pois jättää. Sama on myöskin kansanvalistuksen tilaston laita; jonka vuoksi asujanten jakaantuminen si-

*) Edellisessä vaimonpuolen jaossa naiseen ja naimattoman säädyn mukaan, niinkuin myös taulussa IV, ovat maatut vaimot luetut luokkaan „naimattomia 15 vuotta vanhemmasta väestöstä.“ Taulussa III ne sen sijaan ovat erotetut. Maatuiksi vaimoiksi luetaan ei ainoastansa naimattomia semmoisia, vaan myöskin leskiä, jotka ovat synnyttäneet jalkalapsia.

vistysmäärän suhteen (semmoisiin, joilla on hyvä koulu-oppi, jotka osaavat lukea ja kirjoittaa, jotka osaavat vaan lukea, jotka eivät osaa lukea eikä kirjoittaa) niin ikään täytyy — vaikka se kyllä on tärkeä — siksensä jättää. Sentähden seuraa nyt

V.

Väestö jaettuna elinkeinon ja ammatin suhteen.

(V ja VI Taulujaksot).

Kun väkitaulusto pantiin toimeen oli luultavaa, ett'ei suinkaan laimin lyötäisi sen kautta saada täydellisesti luotettavia tietoja kunkin niitten säätyin eli yhteiskunnan-luokkain lukumäärästä, joitten oli oikeus valita edusmiehiä valtiopäiville ja jotka siis valtiollisessa katsannossa edustivat koko kansaa. Väestön jakaantuminen säädyn mukaan onkin jo pantu yhdeksi vanhinman taulukaavan neljästä pää-osastosta ja on sittemmin seuraavissa kaavoissa pysynyt milt'ei kokonansa muuttamatta. Nykyisiin viisivuotistauluihimme se on otettu V Artikkelein kaupungeita varten ja VI Artikkelein maaseurakuntia varten vahvistettuun kaavaan. Siinä tehty säädyn jako ei sentään täydellisesti vastaa valtiollista. Mainituissa taulukaavan artikkeleissa väestö nimittäin on jaettu seuraaviin kuuteen pääluokkaan: 1. ritaristo ja aateli, 2. opettajasääty, 3. muut vallassäätyläiset, 4. porvarit, 5. talonpoikaissääty sekä 6. kaikki muut; joista siis molemmat ensinmainitut luokat, kuin myös neljäs ja viides luokka olisivat kaikki valtiollisessa katsannossa etuoikeutetut yhteiskuntalaiset sekä nuo kaksi jälillä-olevaa ne, joilta puuttuu edustus-oikeutta. Todellisuudessa ei kuitenkaan laita ole säntilleen semmoinen; sillä paitsi mitä aatelistoon sekä kenties myöskin pappis- eli opettajasäätyyn tulee, ei muitten säätyjen suuruudesta eli väkiluvusta saada muuta kuin varsin epätäydellinen ja epävakainen tieto. Tähän vaikuttaa jo jossakin määrin se asianhaara, että selviä määräyksiä puuttuu siitä, mitkä henget mihinkin eri luokkaan ovat luettavat; josta on seurannut että esim. vallassäätyläisten luokka käsittänee jommoisenkin määrän jäseniä, jotka oikeastaan eli laillisesti kuuluvat joko porvaris- taikka talonpoikaissäätyyn. Mitä taas viimeksimainittuun säätyyn tulee, ottaa taulukaavamme siihen sekä maan omistajat talonpojat perheinensä, että myöskin koko muun maanviljelyksessä työskentelevän väestön, niinkuin torpparit, loismiehet, palvelijat j. n. e., joitten samalla syyllä olisi pitänyt tulla toisen päänimen alle, kuin esim. kisällit, oppipojat ja merimiehet, joita ei saa lukea porvarissäätyyn, vaan pannaan luokkaan „kaikki muut“. Vaikka väkitauluston jako niin muodoin ei täydellisesti selvitä sen väestön lukuisuutta, joka valtiopäivillä edustetaan, eikä keskinäistä suhdetta noitten neljän säädyn suuruuden välillä, mitä niitten jäsenten lukumäärään tulee, ansainnee se sentään yleiseltä yhteiskunnalliselta kannalta huomiota. Summittainen katsahdus tähän jakoon tarjotaan lukijalle sentähden V taulussa. Me tyydymme tässä vaan ilmoittamaan seuraavat siitä lasketut prosenttiluvut, sekä liitämme verrattavaksi yhtäläisiä lukuja Ruotsin väestöstä vuoden 1855 oloa myöden eli viime kerralta kuin vanhoja kaavoja noudatettiin väenlaskuissa mainitussa maassa *).

Prosenttina väkiluvusta teki

	Suomessa v. 1865.	Ruotsissa 1855.
Ritaristo ja aateli	0,16	0,32.
Pappis- ja opettajasääty.	0,39	0,42.
Muut vallassäätyläiset	0,88	2,18.

*) Katso Bidrag till Sveriges officiella statistik. A. Uusi jakso 1. 3. Taulu N:o 4 siv. XLI.

	Suomessa v. 1865.	Ruotsissa 1855.
Porvarissääty	1,14	2,24.
Talonpoikaissääty	86,89	65,35.
Kaikki muut (Ruotsissa luetaan näitten joukkoon myöskin ulkomaalaiset ja juutalaiset)	10,54	29,49.

Ylläseisovat prosenttiluvut Suomen suhteen tarkoittavat muuten ainoastansa Lutherin-uskoista väestöä. Katholinkolaiset ovat laskusta jätetyt pois, koska, niinkuin ennen jo on muistutettu, on syytä penkoa että suurin osa Ruomin-Katholisen seurakunnan väkiluvun-tilauun otetuita henkilöitä ei ole Suomen kansalaisia eikä sentähden myöskään valtio-oikeudellisessa katsannossa kuulu mihinkään maamme säätyyn.

Suuremmasta arvosta, ainakin valtiotaloudellisessa suhteessa, kuin väestön vastamainittu luokitseminen, on sen saman jakaminen eri elinkeinojen ja ammattien mukaan. Tällä jaolla ei sentään oikeastaan tarkoiteta saada tietoa siitä suuremmasta tai vähemmästä työvoimain määrästä, joka kannattaa kutakin eri teollisuutta — semmoinen tarkoitus kuuluu nimittäin teollisuuden tilastolle — vaan tällä tarkoitetaan parhaasta päästä saada tietää kuinka monta henkeä välittömästi tai välillisesti hankkii elatuksensa jollakin ammatilla eli käsityöllä. Väestöä ammatin mukaan jakeissa lukee sentähden väkiluvun-tilasto yhteen ja samaan luokkaan sekä miehiä että vaimoja, lapsia ja palvelusväkeä j. n. e., sanalla sanoen kaikki henget, joitten elatus jostain elinkeinosta suorastansa tai välillisesti riippuu. Väkiluvun-tilasto ei siis katsele erinäisten elinkeinojen arvoa sen mukaan, kuinka paljon ne vuosittain tuottavat taikka kuinka paljo työntekijöitä niissä vuosittain askaroitsee, vaan sen mukaan, kuinka suuren tai vähän osan maan väestöä kukin elinkeino elättää.

Tarvinnee tuskin huomauttaakaan, että väestön jakaaminen ammatin mukaan on käytännössä monin tavoin vaikeata. Samalla henkilöllä saattaa olla useampia ansion-lähteitä eli hän saattaa yht'aikaa harjoittaa useampia ammatteja. Mihinkä näistä viimeksimainituista hän silloin on luettava? Tätä ratkaista voipi jo usein olla hänen itsensäkin vaikeata; vieraan se on useimmissa tapauksissa mahdotonta, sekä täytyy sentähden, jos tarpeellisia määräyksiä puutuu, kokonansa jättää mielivallan tehtäväksi. Tässä ei kuitenkaan ole paikka esittää, mitä keinoja virallinen tilasto muissa maissa on käyttänyt tätä kysymystä ratkaistaissa. Me tahdomme vaan, selittääksemme taulua VI, pysyä siinä aineestossa, jota Suomen väkitaustasto tarjoaa väestön jakaamiselle ammatin mukaan. Tämä aineesto löytyy väkiluvun-tilauja varten vahvistetun kaavan IV Artikkelissa sekä on järjestetty kahteen pää-osastoon ja 14 (kaupungintauluissa 13) ala-osastoon, käsittäin yhteensä 131 (kaupungintauluissa 183) painettua erinimistä ammattia, useimmat yhdellä, muutamit yhdeksälläkin kolumnilla, jota paitsi on jätetty tyhjiä välejä sitä tapausta varten että muita ammatteja kuin ne, joitten nimet on taalukaavaan pantu, löytyisi seurakunnissa. Molemmat pää-osastot ovat A) 15 vuotta vanhempia miehenpuolia, jaetut seuraaviin luokkiin (kaavassa pykäliin): a) pappeja, koulun-opettajia ja kirkonpalvelijoita, b) siviili-virkamiehiä ja kruununpalvelijoita, c) sotilaita, d) merimiehiä, e) talonpoikia, torppareita, loisia y. m., f) käsityöläisiä, g) vallassäätyläisten palvelijoita, h) vuorityön-, ruukin- ja tehdas-teollisuuden y. m. harjoittajia ja työmiehiä, ja k) palveluksesta eronneita henkilöitä, sekä B) vaimoja ja lapsia, joitten ala-osastot ovat: l) A:n miesten vaimot, lesket ja 15 vuotta nuoremmit lapset, m) 15 vuotta vanhemmat naimattomat vaimo-ihmiset, n) vaivaiset, hospitaalilaiset ja vangit sekä miehen- että vaimonpuoliset, o) lappalaiset ja p) edellisten luokkain summittainen kertominen. Kaupungeita varten vahvistetuissa taulukaavoissa on § e:n alle otettu kauppiaita ja porvareita talonpoikain asemesta ja § o kokonansa jätetty pois, jota paitsi sekä luokkain järjestysjaksossa että laveudessa on tehty useita muutoksia. Muutoin on muistuttaminen, että vastamainittua ammatinharjoittajan väestön pääjakoa sukupuolen suhteen muutamissa tapauksissa laiminlyödään. Niin esim. säädetään taulujen tekemistä varten annetuissa määräyksissä, että ne talonpojanlesket, joilla vielä on talonhoitoa, kuin myös ne vaimonpuolet ylipäänsä, jotka harjoittavat omaa elinkeinoa, ovat otettavat osastoon A. Sama on myöskin vaimonpuolisen puotipalvelusväen ja tehdasten vaimonpuolisten

työntekijäin y. m. laita. Toiselta puolen taas luetaan osastoon B, kuten jo sanottiin, sekä kaikki 15 vuotta nuorem-
mat miehenpuolet että myöskin tämän sukupuolen täysikasvuiset henget, jahka ne eivät itse saata hankkia elatustaan,
niinkuin vaivaiset, vangit y. m. Tämöisiä epäkohtia on nähtävästi tuottanut se peri-ajatus, että ammatinharjoittaja
väestö järjestettäisiin sukupuolen-jaon alle. Toinen seikka, joka lisäksi tekee nämä asiat sekaviksi, on, että luokitse-
minen ammattien mukaan ei ole täydellisesti toimeen pantu mitä vaimonpuoleen tulee. Näitten kaikkien johdosta täy-
tyy jo väkiluvuntaulujen tietojen yhteen-asettaminenkin edellämainitussa suhteessa tulla varsin vaillinaiseksi. Tähän sopii
vielä lisätä, että taulukaavat saman luokan alle toisinaan lukevat aivan erilaisia ammatteja (esim. apteekareita ja ap-
teekarin-oppilaita ruukin- ja tehtaan-harjoittajain joukkoon, ylioppilaita ja koulupoikia pappien joukkoon j. n. e.), joitten
eroittaminen on mahdotonta sen kautta että ammatinharjoittajain vaimot ja lapset ovat yhteenlasketut samaan summaan y.m.m.

Katsahdus Suomen ammattia harjoittavaan

Classement général de la population

	Uudenmaan lääni.		Turun ja Porin lääni.		Hämeenlinnan lääni.		Wiipurin lääni.	
	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.
1. Maanviljelystä (<i>Agriculture</i>)	56,248	53,341	121,086	116,876	71,029	65,992	107,441	102,515
2. Teollisuutta (<i>Industrie</i>)	10,350	7,854	14,890	12,197	6,108	5,576	4,256	3,574
3. Kauppaa ja merikulkua (<i>Commerce</i>).	3,265	2,613	6,587	3,897	249	221	1,392	1,074
4. Waltion virkoja (<i>Professions liberales</i>)	3,519	2,234	3,905	2,452	1,187	810	2,051	1,435
5. Maa- ja merisotaväki (<i>Force publique</i>)	1,971	1,164	1,828	1,396	1,028	846	975	800
6. Muitten palveluksessa (<i>Services domestiques</i>)	4,211	11,706	2,472	15,654	452	5,984	2,074	10,344
7. Ilman ilmoitettua ammattia (<i>Professions inconnues</i>)	400	3,998	457	7,851	145	3,728	192	3,660
8. Apua nauttavia tai katsannon alla olevia (<i>Pauvres etc.</i>)	3,665	4,967	7,002	8,465	3,939	4,843	2,314	3,375
9. Lappalaisia (<i>Lapons</i>).	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa (<i>Total</i>)	83,629	87,877	158,227	168,788	84,137	88,000	120,695	126,777

Jos ylläseisovat summat muutetaan prosenttiluvuiksi, niin väestö kussakin läänissä ja koko maassa jakautuu

Population par professions.

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Hämeenlinnan lääni.	Wiipurin lääni.
1. Maanviljelystä	63,90	72,77	79,59	84,84
2. Teollisuutta	10,61	8,28	6,79	3,16
3. Kauppaa ja merikulkua	3,43	3,21	0,28	0,99
4. Waltion virkoja	3,36	1,94	1,16	1,41
5. Maa- ja merisotaväki	1,83	0,99	1,09	0,72
6. Muitten palveluksessa	9,28	5,54	3,74	5,02
7. Ilman ilmoitettua ammattia	2,56	2,54	2,25	1,56
8. Apua nauttavia tai katsannon alla ole- via	5,03	4,73	5,10	2,30
9. Lappalaisia	—	—	—	—
Summa	100	100	100	100

Nyt tehdyt muistutukset ovat tarpeellisia lisätietoja tauluun VI. Ne kenties tarpeeksi selittänevät niitä epä-
tasaisuuksia ja puutteita, jotka ilmaantuvat tässä taulussa, sekä elinkeinojen erittelemisen että luokittamisen suhteen.
Erittäin se seikka, että waimonpuoli useimmissa elinkeinoissa on vähälukuisempi kuin miehenpuoli, saapi selityksensä
siitä jo mainitusta asianlaidasta, että ammatinjako ei ole täydellisesti toimeen pantu mitä ensinmainitun sukupuolen
lukumäärään tulee, jonka tähden myöskin 6 ja 7 luokkaan on pantu suuri määrä vaimoja, jotka oikeastaan kuuluvat
muihin luokkiin. Numerotiedot VI taulussa eivät siis likimainkaan ole luotettavia; ne ovat ainoastaan semmoisia kuin
nyky-oloilla on ollut mahdollista aikaan saada. Samaa on tietysti myöskin sanominen seuraavasta niiden summittai-
sesta yhteenvedosta.

väestöön Joulukuun 31 p. 1865.

par grandes divisions professionnelles.

Mikkelin lääni.		Kuopion lääni.		Waasan lääni.		Oulun lääni.		Koko maa. <i>Tout le pays.</i>		
Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Miehen- puolia. Sexe masculin.	Vaimon- puolia. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
71,086	67,153	96,373	90,129	134,042	129,680	75,608	71,810	732,913	697,496	1,430,409
3,172	2,758	4,121	3,373	3,975	3,253	1,793	1,336	48,665	39,921	88,586
143	56	585	408	3,430	2,278	1,607	879	17,258	11,426	28,684
893	512	1,309	871	2,197	1,488	1,843	1,083	16,904	10,885	27,789
695	581	456	341	1,045	930	1,025	894	9,023	6,952	15,975
380	5,306	250	5,849	598	9,779	772	5,883	11,209	70,505	81,714
33	3,191	119	4,231	181	5,339	1,062	5,620	2,589	37,618	40,207
3,111	4,165	4,751	5,413	7,189	9,019	8,095	8,792	40,066	49,039	89,105
—	—	—	—	—	—	316	299	316	299	615
79,513	83,722	107,964	110,615	152,657	161,766	92,121	96,596	878,943	924,141	1,803,084

ammattien mukaan seuraavalla tavoin:

Repartition pour 100 habitants.

Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Waasan lääni.	Oulun lääni.	Summa.		
				Miehenp.	Vaimonp.	Molemmat sukup.
84,69	85,33	83,87	78,12	83,39	75,48	79,33
3,63	3,43	2,30	1,66	5,54	4,32	4,92
0,12	0,45	1,82	1,32	1,96	1,23	1,59
0,86	1,00	1,17	1,55	1,92	1,18	1,54
0,78	0,36	0,63	1,02	1,03	0,75	0,89
3,48	2,79	3,30	3,52	1,27	7,63	4,53
1,98	1,99	1,76	3,54	0,29	4,07	2,23
4,46	4,65	5,15	8,95	4,56	5,31	4,94
—	—	—	0,32	0,04	0,03	0,03
100	100	100	100	100	100	100

Pikku-asioihin ulottuva vertaus nyt saatujen numerolukujen välillä lienee pidettävä tarpeetonna, ainakin niin kauvan kuin näitten lukuin sisällinen arvo vielä on noin epävakainen. Likimääräisiä laskuja tehtäessä niiltä ei sentään tarvitse puuttua kaikkea arvoa, vaan niitä sopii käyttää todennäköisinä eli totuutta lähenevinä lukuina. Tältä kannalta katsoen, ne ovatkin tässä saaneet paikkansa.

TAULUJA.

TABLEAUX.

I. Suomen maan-ala, väkiluku ja väentiheys Joulukuun 31 p. 1865, läänittäin ja seurakunnittain *).

I. Superficie et Population de la Finlande en 1865.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stans suhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stans suhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Uudenmaan lääni.				Siirretty	4,335,24	60,188	
Kaupungeita.				Nurmijärvi	527,29	5,600	10,62
Helsinki Wiaporin kanssa	14,78	25,800	1,745,53	Tuusula	236,48	3,616	17,28
Porvoo	12,33	3,420	277,37	Kellokosken ruukinseurakunta . .	308,62	471	17,82
Loviisa	17,16	2,605	151,81	Sipoo		5,499	
Tammisaari	4,73	1,333	281,82	Porvoon maaseurakunta		9,275	
Summa	49,00	33,158	676,69	Askolan kappeli	959,99	2,805	16,64
Maaseurakuntia.				Porneenin kappeli		1,929	
Tenhola		2,883		Pukkilan kappeli		1,970	
Bromarvin kappeli	472,38	2,120	10,80	Mäntsälä	517,10	6,179	11,95
Kosken ruukinseurakunta**) . .		97		Myrskylä	191,89	2,256	11,76
Pohja		3,324		Pernaja	454,27	5,228	14,98
Tammisaaren maaseurakunta . .	314,19	1,401	15,04	Liljendaalin kappeli		1,577	
Kisko**)		1,327		Anjala	259,56	2,063	19,65
Suomusjärven kappeli**)	339,96	115	11,39	Ruotsin-Pyhtää		3,038	
Karjalohja ja Sammatti		2,429		Elimäki	411,94	5,233	12,70
Karja		2,465		Lapptreski	284,81	4,319	15,17
Snappertuunan kappeli	316,09	2,248	15,65	Artjärven kappeli	163,99	2,439	14,48
Mustion ruukinseurakunta		235		Orimattila	329,07	5,159	15,68
Inko Degerbyyn kanssa	295,85	4,341	15,90	litti	1,104,04	10,170	9,21
Fagerviikin ruukinseurakunta . .		362		Summa	10,084,29	139,014	13,79
Siuntio	228,34	3,749	16,42	Summa koko lääni	10,133,29	172,172	16,99
Lohja	486,12	3,618	12,77	Turun ja Porin lääni.			
Nummen kappeli		2,588		Kaupungeita.			
Pusulan kappeli	263,11	2,703	10,27	Turku	15,05	18,109	1,203,26
Wihti	481,13	5,851	12,16	Naantali	2,80	541	193,21
Pyhäjärven kappeli	216,53	2,380	10,99	Maarianhamina	2,61	122	46,74
Kyrksletti (Kirkkonummi)	318,42	4,903	15,40	Uusikaupunki	12,00	3,264	272,00
Espoo	278,53	4,075	14,62	Rauma	25,90	3,033	117,10
Helsingin pitäjä	324,59	6,974	21,49	Pori	24,41	7,270	297,83
Siirretään	4,335,24	60,188	—	Tampere	2,57	5,538	2,154,86
				Summa	85,34	37,877	443,24

*) Kun maamme Kreikalais-Wenäläisistä seurakunnista ei ole saatu mitään ilmoituksia vuodelta 1865, niin on täytynyt ottaa tämän uskonnon tunnustajat nykyiseen tauluun vuoden 1850 oloa myöten.

**) Uudenmaan läänin osat.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stän suhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stän suhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Maaseurakuntia.							
Finströmi	169,51	1,701	15,32	Siirretty			
Geetan kappeli		896					
Saltviiki	118,75	1,608	13,54	Nousiaisten pitäjä	170,69	2,631	15,41
Sundi	165,59	1,492	13,99	Pöytyä	594,07	3,887	12,51
Wordöön kappeli		824		Yläneen kappeli		2,359	
Hammarlanti	191,98	1,402	12,56	Orihpään kappeli	73,88	1,188	27,12
Ekkeröön kappeli		1,010		Nummi		1,590	
Jomala	121,78	2,025	16,63	Kaksikerran kappeli	186,21	528	22,53
Lemlanti	117,35	1,348	15,13	Lieto		3,303	
Lumparlandin kappeli		427		Prunkkalan kappeli	252,24	893	14,37
Föglöö	182,90	1,289	11,62	Paimio		3,626	
Köökarin kappeli		523		Savo	222,96	2,681	17,70
Sottungan kappeli	140,56	314	13,00	Karunan kappeli		1,267	
Kumlinki		743		Naantalin maaseurakunta	93,27	641	20,99
Brändöö	219,7	1,084	15,61	Raisio		1,317	
Taivassalo		2,197		Korpo	210,07	1,987	16,43
Kivimaan kappeli	313,10	1,814	17,79	Houtskarın kappeli		1,464	
Iniön kappeli		466		Räntämäki	133,52	2,018	21,39
Welkuan kappeli	248,22	412	16,26	Paattisten kappeli		838	
Wehmaa		3,141	12,07	Piikkiö	86,25	1,697	23,62
Lokalahden kappeli	255,98	1,276		Kuusiston kappeli		340	
Uusikirkko		3,795	18,21	Paraisten pitäjä	222,80	4,089	18,35
Uudenkaupungin maaseurakunta	591,97	367		Navo		2,466	
Laitila		5,914	13,00	Kemiö	197,30	4,261	16,04
Hinnerjoen kappeli	155,96	1,234		Dragsfjerdin kappeli		2,169	
Pyhämaa		1,956	12,89	Westanfjerdin kappeli	545,41	1,108	23,72
Pyhämaan saariseurakunta	177,23	884		Hiitin kappeli		1,208	
Rauman maaseurakunta		2,304	23,68	Halikko	191,61	3,809	14,91
Lappi	438,87	2,364		Angelnien kappeli		736	
Mynämäki		3,566	17,28	Uskela Muurlan kappelin kanssa	446,03	3,326	16,99
Mietoisten kappeli	73,72	1,451		Pertteli		3,325	
Karjalan kappeli		689	12,88	Teijon ruukinseurakunta	392,25	848	11,82
Wehmalaisten kappeli	158,29	394		Perniö		3,497	
Lemu		678	17,28	Finnbyyn kappeli	535,63	1,052	10,87
Askaisten kappeli	190,89	1,068		Öfverbyyn kappeli		1,095	
Rymättylä		1,905	12,88	Kosken ruukinseurakunta	197,63	172	9,02
Merimasku**).	73,72	830		Marttila Kosken, Euran ja Kari- naisten kappeliin kanssa		6,332	
Masku		1,374	12,88	Kiikala	24,38	2,149	—
Ruskon kappeli	3,996,03	558		Lohjan—Nummen kappeli *)		220	
Wahdon kappeli		546					
Siirretään	3,996,03	57,869	—	Siirretään	8,772,23	133,986	—

*) Turun läänin osa.

**) Kuuluu kirkollisessa suhteessa Naantalin ja Raision pitäjään.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stän suhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stän suhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Siirretty	8,772,23	133,986		Siirretty	17,177,91	250,992	
Kisko *)	256,14	1,293	10,42	Ikaalisten pitäjä		7,036	
Suomusjärven kappeli		1,433		Jämijärven kappeli		1,794	
Somero *)	145,87	1,838	12,60	Parkano	3,378,33	3,742	6,52
Loimaa		8,516		Kankaanpää		5,526	
Alastaron kappeli	863,29	2,803	14,52	Karvian kappeli		2,128	
Metsämaan kappeli		1,219		Honkajoen kappeli		1,815	
Punkalaidun *)	166,16	3,155	18,99	Pirkkala	351,85	1,847	12,21
Huittisten pitäjä		6,693		Ylöjärven kappeli		2,448	
Wampulan kappeli	695,12	2,605	16,13	Wesilahti	448,22	4,914	13,50
Kauvatsan kappeli		1,914		Tottijärven kappeli		1,135	
Kokemäki	394,78	5,792	18,77	Ruovesi *)			
Harjavallan kappeli		1,619		Kurun kappeli *)	998,69	2,496	5,09
Köyliö	218,16	2,320	10,63	Wirtain kappeli *)		2,584	
Säkylä	217,80	1,717	7,88	Teiskon kappeli *)	79,37	710	8,95
Eura		2,213		Summa	22,434,37	289,167	12,89
Kiukaisten kappeli	548,90	3,072	11,74	Summa koko lääni	22,519,71	327,044	14,52
Honkilahden kappeli		1,158		Hämeenlinnan lääni.			
Eurajoki	417,49	4,291	15,48	Hämeenlinnan kaupunki	6,14	3,150	513,03
Luvian kappeli		2,173					
Ulvila		4,054		Maaseurakuntia.			
Porin maaseurakunta	578,35	3,701	17,76	Tammela	712,49	7,732	10,85
Kullan kappeli		2,516		Jokioisten kappeli	151,32	2,740	18,11
Nakkilan kappeli	147,04	2,990	20,33	Perttulan kappeli	88,68	1,272	14,34
Ahlaisten kappeli		3,145		Humppilan kappeli	123,13	1,603	13,02
Norrmarkun kappeli	711,03	2,949	12,36	Somero	256,05	3,950	15,43
Poomarkun kappeli		2,693		Somerniemi eli Ylistaro	191,73	1,362	7,10
Merikarvia	371,29	3,183	13,96	Wanaja	235,50	2,373	10,08
Siikaisten kappeli	363,77	3,090	8,49	Rengon kappeli	173,25	2,301	13,28
Tyrvää		6,222		Hämeenlinnan maaseurakunta	98,83	861	8,71
Kiikan kappeli	700,68	2,626	14,81	Janakkala	458,19	4,571	9,98
Kiikoisten kappeli		1,526		Hausjärven kappeli	410,22	5,647	13,77
Karkku	254,19	2,664	16,22	Sääksmäki	293,85	3,885	13,22
Suoniemen kappeli		1,459		Pälkäne	290,06	3,826	13,19
Mouhijärvi		3,293		Sahalahti	182,39	1,982	10,87
Suodenniemen kappeli	709,43	2,015	12,06	Hattula	300,93	3,510	11,66
Lavian kappeli		3,250		Tyrvännön kappeli	107,63	1,470	13,66
Hämeenkyrö	646,19	6,001	12,08				
Wiljakkalan kappeli		1,805					
Siirretään	17,177,91	250,992	—	Siirretään	4,074,25	49,085	—

*) Turun läänin osa.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stansuhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stansuhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Siirretty	4,074,25	49,085		Wiipurin lääni.			
				Kaupungeita.			
Kalvola	335,89	2,984	8,88	Wiipuri	1,75	8,742	4,995,43
Akaa	205,35	1,835	15,63	Hamina	6,38	2,557	400,78
Kylmäkosken kappeli	520,07	7,021	13,50	Lappeenranta	0,41	1,021	2,490,24
Urkala	52,60	898	17,07	Käkisalmi	9,23	1,266	137,16
Punkalaidun*).	533,16	5,020	9,42	Sortavala	0,46	674	1,465,22
Loppi	74,17	1,051	14,17	Summa	18,23	14,260	782,23
Pirkkala*).	15,07	177	11,74	Maaseurakuntia.			
Wesilahti*).	445,72	5,004	11,23	Säkjärvi	805,28	9,510	11,81
Kangasala	139,30	1,441	10,35	Wirolahti	769,20	9,570	12,44
Kuhmalahden kappeli	272,81	3,281	12,03	Wehkalahti	617,63	6,630	10,73
Lempälä	682,99	3,308	7,79	Sippola	409,19	3,791	9,26
Kuorehveden kappeli	524,87	2,011	13,17	Kymi	218,32	3,447	15,78
Messukylä	2,715	4,199	8,86	Pyhtää	240,64	2,665	11,08
Teiskon kappeli*).	600,86	5,326	13,68	Suurisaari ja Tytärsaari	25,98	1,018	39,18
Orihvesi	98,48	1,347	6,87	Lappee	671,79	5,936	8,84
Eräjärven kappeli	625,06	4,163	10,28	Joutseno	351,42	2,961	8,43
Ruovesi*).	664,90	6,837	12,80	Walkeala	927,77	7,189	7,75
Kurun kappeli*).	314,63	4,026	15,38	Savitaipale	894,90	6,099	8,99
Hollola	205,17	3,156	13,81	Suomenniemen kappeli	718,65	1,943	6,60
Nastolan kappeli	204,54	2,825	10,14	Luumäki	216,27	4,744	16,61
Kärkölan kappeli	460,11	4,666	15,24	Lemi	729,74	3,593	4,46
Orimattila*).	108,89	1,660	12,48	Taipalsaari**).	957,50	3,261	12,47
Hauho	261,88	3,267	13,09	Wiipurin maaseurakunta	1,057,27	11,937	8,32
Tuuloksen kappeli	502,47	6,577	14,91	Antrea	197,11	8,796	7,673
Kosken kappeli	541,32	8,030	14,83	Muola (Pyhärästi)	295,09	7,673	2,201
Asikkala	858,60	4,444	8,10	Heinjoen kappeli	912,82	958	9,82
Padasjoki	615,00	4,982	8,14	Kyrölän kreik.-venäl. seurakunta	186,96	3,986	20,22
Kuhmoisten kappeli	1,675,12	8,134	8,14	Johanneksen pitäjä	71	6,154	20,85
Jämsä	5,498	5,498		Uusikirkko	71	9,236	10,20
Korpilahti*).				Uudenkirjon kreik.-venäl. seur.	186,96	3,360	17,97
Summa	15,781,86	168,987	10,71	Kuolemajärvi	7,551	7,551	20,90
Summa koko lääni	15,788,00	172,137	10,90	Kivennapa	638,75	1,175	4,621
				Raivolän kreik.-venäl. seurak.			
				Rajajoen			
				Siirretään	12,945,88	140,076	—

*) Hämeenlinnan läänin osa. **) Taipalsaaren pinnan-alaan kuuluu 100,589 tynnyrin-alaa vettä. Jos tämä määrä vedetään pois, niin on pitäjän väentihyys 11,05 neliövir-
stansuhteen.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stansuhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stansuhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Siirretty	12,945,88	140,076		Siirretty	2,141,45	19,599	
Walkjärvi	459,41	5,084	11,07	Korpilahti	395,79	2,502	6,32
Rautu	291,55	3,431	11,77	Sysmä	1,097,79	8,617	9,88
Sakkola	567,57	7,056	12,43	Luhanko		2,231	
Pyhäjärvi	553,23	4,634	8,38	Juva	1,324,31	11,649	8,80
Käkisalmen maaseurakunta	477,68	1,904	9,87	Mikkelin maaseurakunta	1,119,88	11,223	10,02
Kaukolan kappeli		2,799		Mäntyharju	1,323,71	11,598	8,76
Räisälä	415,62	4,284	10,30	Kangasniemi	1,163,40	9,484	8,15
Kurkijoki	479,99	6,191	12,90	Ristiina	639,96	6,206	9,70
Parikkala	860,05	9,462	11,00	Puumala	1,009,85	5,954	5,90
Ruokolahti	1,527,85	7,260	6,76	Hirvensalmi	678,10	5,900	8,67
Rautjärvi		3,071		Sulkava	687,41	5,206	7,57
Jääski	710,76	3,706	10,57	Pieksämäki ynnä Haukivuori	2,097,88	15,176	7,81
Kirvu		3,804		Suonenjoki		1,211	
Hiitola	485,22	5,546	14,28	Joroisten pitäjä	714,28	7,526	10,54
Tiurulan kreik.-venäl. seurak.		1,382		Rantasalmi	1,704,22	10,022	5,87
Sortavalan maaseurakunta *)	746,69	13,254	17,75	Sääminki	1,512,58	6,666	4,41
Jaakkima	667,05	8,496	12,74	Kerimäki	1,556,27	12,591	8,09
Uukuniemi	571,80	3,956	6,92	Heinävesi	1,033,30	7,031	6,80
Ruskeala	906,16	4,146	4,58	Summa	20,200,18	160,392	7,94
Impilahti	817,90	5,390	10,11	Summa koko lääni	20,231,40	163,310	8,07
Kitelän kreik.-venäl. seurak.		2,925		Kuopion lääni.			
Suistamo	1,400,28	5,212	3,72	Kaupungeita.			
Salmi	1,275,70	7,559	5,92	Kuopio (Lutherilaiset ja Kreika-			
Korpiselkä	4,380,74	1,496	1,05	laiset seurakunnat).	10,71	5,189	484,50
Suojärvi		3,109		Joensuu	11,42	831	72,77
Summa	30,541,13	265,233	8,68	Summa	22,13	6,020	272,02
Summa koko lääni	30,559,36	279,493	9,15	Maaseurakuntia.			
Mikkelin lääni.				Kuopion maaseurakunta	3,087,50	14,427	9,54
Kaupung				Tuusniemi		6,350	
Mikkeli	7,29	830	113,86	Maaningan kappeli		4,608	
Heinola	22,72	1,008	44,37	Karttulan kappeli		4,080	
Savonlinna	1,21	1,080	892,56	Nilsjä ynnä Juvankosken (Ströms-			
Summa	31,22	2,918	93,47	daalin) ruukinseurakunta	1,802,83	12,677	7,03
Maaseurakuntia.				Iisalmi		13,880	
Heinolan maaseurakunta	551,91	5,337	9,67	Lapinlahden kappeli	4,530,04	5,445	5,60
Hartola	797,64	7,454	9,35	Kiuruveden kappeli		5,402	
Joutsa ynnä Leivonmäen kappeli	791,90	6,808	8,60	Rutakon rukoushuoneseurakunta		673	
Siirretään	2,141,45	19,599	—	Pielavesi	2,128,24	12,998	6,10
				Siirretään	11,548,61	80,540	—

*) Ynnä Kreikan-Wenäjän uskontunnustajain kanssa v. 1860.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stansuhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stansuhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Siirretty	11,548,61	80,540		Maaseurakuntia.			
Suonenjoki		3,462		Lapväärtti		4,759	
Rautalampi	2,727,58	11,177	7,14	Isojoen kappeli		3,629	
Hankasalmen kappeli		2,992		Sidebyn „	1,255,89	1,988	10,91
Wesannon kappeli		1,863		Karijoen „		2,079	
Leppävirta	1,513,59	13,636	9,01	Kristiinankaupungin maaseurak.		1,243	
Ilomantsi		8,339		Teuva	528,28	4,798	9,08
„ kreik.-venäl. seurakunta	5,415,20	2,968	2,84	Närpiö		11,734	
Eno		4,090		Korsnäsän kappeli	879,44	3,410	20,08
Kesälahti	496,85	3,221	6,48	Pirttikylä		2,514	
Kide	1,520,92	10,524	9,97	Maalahti		3,705	
Rääkkylän kappeli		4,641		Petalahden kappeli		1,606	
Pälkjärvi	254,55	2,288	8,98	Bergöön kappeli	577,28	510	15,31
Tohmajärvi		7,114		Sulva		3,019	
Kihtelysvaaran kappeli	1,624,53	6,083	8,12	Mustasaari		7,231	
Liperi		10,726		Raippaluodon kappeli	671,50	1,942	18,43
Liperin kreik.-venäl. seurakunta		4,351		Koivulahti		3,202	
Kontiolahden kappeli	2,956,76	6,367	7,81	Ilmajoki		8,250	
Polvijärven rukoushuoneseurak.		1,654		Kurikan kappeli		4,990	
Kaavi	1,096,48	7,664	6,99	Kauhajoen „		6,114	
Pielisjärvi	4,593,58	9,581	3,57	Jalasjärven „	3,096,06	6,776	9,80
Juuvan kappeli		6,802		Peräseinäjoen „		2,358	
Nurmes	3,635,92	8,638	2,71	Seinäjoen „		1,861	
Rautavaaran kappeli		1,208		Isokyrö		6,043	
Summa	37,384,57	219,929	5,88	Ylistaron kappeli	728,77	8,078	19,74
Summa koko lääni	37,406,70	225,949	6,04	Orisbergin ruukinseurakunta . .		262	
Waasan lääni.				Laihia	724,12	5,348	11,04
Kaupungeita.				Jurva		2,650	
Nikolainkaupunki	17,79	4,551	255,82	Wähäkyrö	152,11	4,409	28,98
Kaskinen	3,20	788	246,25	Lapua		7,500	
Kristiinankaupunki	19,20	2,562	133,44	Kauhava		5,740	
Uusikaarlepyy (Lapuan-Joensuu)	13,25	1,026	77,43	Ylihärmä	1,533,88	2,480	14,81
Pietarsaari	4,08	1,861	456,13	Alahärmä		4,314	
Kokkola	69,89	2,163	30,95	Nurmo		2,685	
Jyväskylä	4,59	1,163	253,38	Lappajärvi		3,850	
Summa	132,00	14,114	106,92	Evijärven kappeli	1,346,02	3,132	8,32
				Kortesjärven „		2,515	
				Wintalan „		1,704	
				Siirretään	11,493,35	148,428	—

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stän suhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stän suhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Siirretty	11,493,35	148,428		Siirretty	31,089,08	281,551	
Alajärven kappeli.	1,438,55	3,685	4,84	Keuru.	2,389,61	5,701	3,88
Soinin „		1,875		Multian kappeli		2,419	
Lehtimäen „		1,408		Pihlajaveden kappeli		1,156	
Alavuus	1,424,23	4,427	6,48	Ruovesi **)	1,739,97	1,586	5,45
Kuortane		2,875		Wirtain kappeli		4,915	
Töysän kappeli		1,921		Ätsärin kappeli		2,981	
Wöyri	693,46	8,256	18,74	Summa	35,218,66	300,309	8,53
Oravaisten kappeli		3,003		Summa koko lääni	35,350,66	314,423	8,89
Maksamaan kappeli		1,736		Oulun lääni.			
Uusikaarlepyyn maaseurakunta.	690,89	5,573	14,61	Kaupungeita.			
Munsalan kappeli		4,521		Oulu.	43,02	7,602	176,71
Pietarsaari		5,774		Raahenkaupunki	16,14	2,620	162,33
Ähtävä	892,82	2,313	13,81	Tornio	65,76	741	11,26
Purmon kappeli		2,430		Kajaani	129,76	659	5,08
Luoto		1,814		Summa	254,68	11,622	45,63
Kruunupyy	431,78	3,068	13,08	Maaseurakuntia.			
Teerijärven kappeli		2,578		Kalajoki	765,01	4,336	9,85
Kokkolan maaseurakunta		4,501		Alavieskan kappeli		2,129	
Alavetelin kappeli	1,942,48	1,907	6,96	Raution „		1,072	
Kaustbyyn kappeli		2,356		Ylivieska	460,57	3,934	8,54
Ylivetelin kappeli *)		3,503		Sievi (Evijärvi)	674,76	2,967	4,40
Perhon kappeli	1,965,87	1,256	6,00	Pyhäjoki	1,167,29	3,647	7,05
Lohtaja		3,153		Merijärven kappeli		1,252	
Ylikannuksen kappeli		3,146		Oulaisten „		3,334	
Toholammen kappeli	660,46	2,569	5,98	Haapaveden „	903,53	4,505	4,99
Himangon kappeli		2,289		Haapajärvi	1,554,79	3,650	6,68
Lestijärven kappeli		631		Pidisjärven kappeli		4,586	
Kälviö	2,881,39	2,982	5,19	Reisjärven kappeli		2,150	
Ullavan kappeli		967		Kärsämäki	546,94	2,020	3,69
Saarijärvi		8,404		Pyhäjärvi	1,236,47	4,339	3,51
Karstulan kappeli	2,052,38	4,893	7,41	Raahen maaseurak. Saloisten ja	810,39	6,358	7,85
Uuraisten kappeli		1,644		Wihannin kappelien kanssa. .			
Laukaa		7,938		Siikajoki ynnä Revolahden, Paa-	1,455,84	8,640	5,93
Jyväskylän maaseurakunta.	4,109,80	1,515	3,29	volan ja Ranttilan kappelit. .			
Sumiaisten kappeli		6,912		Hailuoto	127,87	1,705	13,33
Wiitasaari		3,130		Piippola ynnä Pulkkilan ja Kes-	1,860,51	6,603	3,54
Pihtiputaan kappeli	411,62	3,482	7,12	tilän kappelit.			
Kivijärvi		2,932					
Petäjäveden kappeli							
Siirretään	31,089,08	281,551	—	Siirretään	11,563,97	67,227	—

*) Halsan saarnahuoneen kanssa. **) Waasan läänin osa.

Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stan suhteen. <i>Population par verst carré.</i>	Seurakuntia. <i>Communes.</i>	Maan-ala neliövir- toissa. <i>Superficie en verst's carrés.</i>	Väkiluku. <i>Population.</i>	Väkiluku neliövir- stan suhteen. <i>Population par verst carré.</i>
Siirretty	11,563,97	67,227		Siirretty	55,982,19	135,846	
Liminka.	1,335,80	2,862	7,43	Paltamo.	3,170,00	3,305	2,75
Törnävän kappeli.		2,859		Kajaanin maaseurakunta.		2,497	
Temmeksen „		1,185		Säresniemen kappeli		2,922	
Lumijoen „		2,086		Kemi		3,266	
Kempeleen „	604,30	936	5,09	Tervolan kappeli	4,319,16	2,136	1,63
Oulun pitäjä.		2,247		Simon „		1,637	
Oulunsalon kappeli.		829		Ali-Tornio		4,704	
Muhos.		3,323		Karunki.		1,487	
Utajärven kappeli.	2,922,93	3,124	2,21	Yli-Tornio	990,90	2,841	6,25
li		4,272		Turtolan kappeli		1,148	
Haukiputaan kappeli.		2,842		Kolarin „		869	
Kuivaniemen „		1,113		Rovaniemi		3,891	
Ylä-Kiimingin kappeli	1,125,55	1,426	2,39	Kemijärvi.	7,704,55	2,580	0,50
Ala-Kiimingin „		1,269		Kuolajärvi		1,551	
Pudasjärvi		7,377		Sodankylä		2,090	
Kuusamo		5,966		Kittilän kappeli.		1,681	
Sotkamo	6,710,76	7,068	1,89	Muonioniska	12,768,55	847	0,29
Kuhmoniemi		5,630		Enontekiäisten kappeli.		597	
Hyrnsalmi.		1,520		Utsijoki		428	
Ristijärven kappeli		1,924		Inarin kappeli.		772	
Puolanka	4,207,86	3,511	1,65				
Suomussalmi (Kianta)		5,250					
				Summa	134,598,89	177,095	1,32
				Summa koko lääni	134,853,57	188,717	1,40
Siirretään	55,982,19	135,846	—				

II. Väestö jaettuna ikäluokkiin Joulukuun 31 p. 1865.

a. Lutherin-uskolaiset.

II. Division de la Population par âges le 31 Décembre 1865.

a. Lutheriens.

Ikä. âges.	Uudenmaan lääni.			Turun ja Porin lääni.			Hämeenlinnan lääni.			Wiipurin lääni.		
	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.
	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.
1:sellä vuodella. . .	2,705	2,575	5,280	5,379	5,296	10,675	2,738	2,662	5,400	3,371	3,209	6,580
1—3 vuoden välillä	4,802	4,855	9,657	9,709	9,446	19,155	5,089	5,028	10,117	7,043	6,867	13,910
3—5 „ „ .	4,451	4,400	8,851	8,181	8,295	16,476	4,539	4,486	9,025	6,039	5,952	11,991
5—10 „ „ .	8,682	8,773	17,455	17,767	17,582	35,349	9,317	9,280	18,597	12,229	12,384	24,613
10—15 „ „ .	7,814	7,708	15,522	15,948	15,751	31,699	8,231	7,992	16,223	11,175	11,386	22,561
15—20 „ „ .	7,115	7,223	14,338	14,152	14,386	28,538	7,404	7,552	14,956	11,030	11,034	22,064
20—25 „ „ .	7,321	7,393	14,714	14,440	14,712	29,152	6,980	7,171	14,151	10,535	11,244	21,779
25—30 „ „ .	6,810	6,655	13,465	12,123	12,825	24,948	5,965	6,042	12,007	9,378	9,966	19,344
30—35 „ „ .	6,360	6,451	12,811	11,024	11,856	22,880	5,492	5,603	11,095	8,625	9,154	17,779
35—40 „ „ .	5,996	6,116	12,112	10,737	11,582	22,319	5,558	5,924	11,482	8,494	8,953	17,447
40—45 „ „ .	5,466	5,696	11,162	9,574	10,456	20,030	5,251	5,434	10,685	7,759	8,239	15,998
45—50 „ „ .	4,369	4,745	9,114	7,473	8,333	15,806	4,361	4,739	9,100	6,997	7,578	14,575
50—55 „ „ .	3,509	3,984	7,493	5,731	6,572	12,303	3,624	4,121	7,745	5,712	6,256	11,968
55—60 „ „ .	2,689	3,311	6,000	4,646	5,836	10,482	2,961	3,389	6,350	4,341	4,759	9,100
60—65 „ „ .	2,376	3,082	5,458	4,641	5,882	10,523	2,728	3,142	5,870	3,316	3,946	7,262
65—70 „ „ .	1,659	2,307	3,966	3,234	4,429	7,663	1,895	2,466	4,361	2,396	2,829	5,225
70—75 „ „ .	948	1,559	2,507	2,162	3,056	5,218	1,251	1,704	2,955	1,241	1,655	2,896
75—80 „ „ .	360	658	1,018	836	1,488	2,324	506	771	1,277	396	634	1,030
80—85 „ „ .	152	285	437	370	728	1,098	193	369	562	156	199	355
85—90 „ „ .	33	80	113	80	223	303	46	97	143	44	76	120
90—95 „ „ .	12	20	32	13	44	57	7	24	31	13	29	42
95—100 „ „ .	—	1	1	4	7	11	—	4	4	2	1	3
100:n vuoden yli. .	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Summa	83,629	87,877	171,506	158,224	168,785	327,009	84,137	88,000	172,137	120,292	126,350	246,642

Mikkelin lääni.			Kuopion lääni.			Waasan lääni.			Oulun lääni.			Summa. Total.		
Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.
sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.	sexe mas- culin.	sexe fé- minin.	Total.
2,203	2,181	4,384	3,508	3,460	6,968	5,124	5,078	10,202	2,988	3,081	6,069	28,016	27,542	55,558
4,874	4,718	9,592	6,714	6,903	13,617	10,160	10,106	20,266	5,786	5,615	11,401	54,177	53,538	107,715
3,762	3,881	7,643	5,971	5,807	11,778	9,347	9,355	18,702	5,196	5,188	10,384	47,486	47,364	94,850
8,264	8,113	16,377	11,712	11,459	23,171	17,666	17,767	35,433	10,657	10,831	21,488	96,294	96,189	192,483
7,978	7,914	15,892	11,715	11,607	23,322	16,854	17,168	34,022	10,117	10,386	20,503	89,832	89,912	179,744
7,679	7,976	15,655	10,431	10,615	21,046	15,711	16,202	31,913	9,076	9,243	18,319	82,598	84,231	166,829
6,755	6,865	13,620	9,752	9,806	19,558	13,720	14,400	28,120	8,107	8,353	16,460	77,610	79,944	157,554
5,682	6,052	11,734	8,324	8,592	16,916	10,998	11,665	22,663	6,991	7,140	14,131	66,271	68,937	135,208
5,370	5,739	11,109	7,040	7,298	14,338	9,365	10,030	19,395	5,734	6,246	11,980	59,010	62,377	121,387
5,520	5,772	11,292	7,233	7,272	14,505	8,720	9,611	18,331	5,830	6,255	12,085	58,088	61,485	119,573
4,862	5,472	10,334	6,322	6,545	12,867	8,254	8,814	17,068	5,335	5,612	10,947	52,823	56,268	109,091
4,514	4,935	9,449	5,530	5,457	10,987	7,128	7,919	15,047	4,775	4,945	9,720	45,147	48,651	93,798
3,740	4,109	7,849	4,410	4,613	9,023	5,901	6,469	12,370	3,163	3,400	6,563	35,790	39,524	75,314
2,628	2,918	5,546	2,913	3,257	6,170	3,837	4,656	8,493	2,465	2,825	5,290	26,480	30,951	57,431
2,370	2,877	5,247	2,666	3,192	5,858	3,742	4,447	8,189	2,260	2,611	4,871	24,099	29,179	53,278
1,825	2,266	4,091	2,057	2,407	4,464	2,849	3,547	6,396	1,782	2,131	3,913	17,697	22,382	40,079
980	1,270	2,250	1,183	1,520	2,703	1,847	2,370	4,217	1,037	1,383	2,420	10,649	14,517	25,166
356	424	780	339	531	870	928	1,332	2,260	545	792	1,337	4,266	6,630	10,896
117	181	298	113	216	329	380	578	958	197	394	591	1,678	2,950	4,628
33	52	85	27	46	73	113	215	328	70	132	202	446	921	1,367
1	7	8	2	9	11	13	35	48	9	33	42	70	201	271
—	—	—	2	2	4	—	2	2	1	—	1	9	17	26
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
79,513	83,722	163,235	107,964	110,615	218,579	152,657	161,766	314,423	92,121	96,596	188,717	878,537	923,711	1,802,248

II. Väestö jaettuna ikäluokkiin Joulukuun 31 p. 1865.

b. Katholin-uskolaiset.

II. Division de la Population par âges le 31 Décembre 1865.

b. Catholiques.

Ikä. <i>âges.</i>	Miehenpuolta. <i>sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>
1:sellä vuodella	24	19	43
1—3 vuoden välillä	23	25	48
3—5 " "	19	12	31
5—10 " "	13	17	30
10—15 " "	27	46	73
15—20 " "	30	31	61
20—25 " "	18	22	40
25—30 " "	26	19	45
30—35 " "	25	18	43
35—40 " "	47	34	81
40—45 " "	37	41	78
45—50 " "	26	30	56
50—55 " "	20	23	43
55—60 " "	17	15	32
60—65 " "	24	33	57
65—70 " "	8	21	29
70—75 " "	—	—	—
75—80 " "	13	14	27
80—85 " "	6	7	13
Summa	403	427	830

III. Väestö *) Joulukuun 31 p. 1865 jaettuna siviilisäädyn mukaan, läänittäin, kaupungit ja maaseudut erikseen.

III. Population urbaine et rurale par état civil le 31 Décembre 1865*).

Läänit. Gouvernements.	Kaupungeissa. Dans les villes.										Maa- A la				
	15 vuotta nuorempia lapsia.		15 vuotta vanhempia naimattomia.		Naineita.		Leskimiehiä, leskivaimoja ja erotettuita.		Lapsen saaneita naimattomia vaimo-ihmisiä. Filles mères.	Summa.		15 vuotta nuorempia lapsia.		15 vuotta vanhempia naimattomia.	
	Enfants.		Célibataires adultes.		Mariés.		Veufs et Veuves.			Total.		Enfants.		Célibataires adultes.	
	Sexe mascul.	Miehenn. Sexe féminin.	Vaimonn. Sexe féminin.	Sexe mascul.	Miehenn. Sexe féminin.	Vaimonn. Sexe féminin.	Sexe mascul.	Miehenn. Sexe féminin.		Vaimonn. Sexe féminin.	Sexe mascul.	Miehenn. Sexe féminin.	Vaimonn. Sexe féminin.	Sexe mascul.	Miehenn. Sexe féminin.
1. Lutherin-uskolaiset.															
Uudenmaan lääni.	4,389	4,461	5,988	4,662	4,434	4,464	1,220	1,725	1,149	16,081	16,461	24,065	23,950	17,703	14,287
Turun ja Porin lääni	5,389	5,186	6,823	5,707	5,446	5,525	575	2,074	1,123	18,233	19,615	51,596	51,185	33,712	29,647
Hämeenlinnan lääni	428	418	466	498	475	503	40	207	115	1,409	1,741	29,486	29,030	19,914	15,636
Wiipurin lääni	1,769	1,603	1,972	2,219	1,502	1,691	186	723	399	5,429	6,635	38,089	38,195	28,180	22,877
Mikkelin lääni	440	392	403	482	432	432	33	167	62	1,308	1,535	26,641	26,415	20,913	17,658
Kuopion lääni	958	915	893	898	951	952	58	223	121	2,860	3,109	38,662	38,321	27,316	22,273
Wuasan lääni.	1,931	2,037	2,390	2,285	1,917	1,944	280	909	421	6,518	7,596	57,220	57,437	32,815	30,754
Oulun lääni	1,582	1,593	2,009	1,910	1,667	1,667	244	552	398	5,502	6,120	33,162	33,508	21,722	19,562
Summa	16,886	16,605	20,944	18,661	16,824	17,178	2,636	6,580	3,788	57,290	62,812	298,921	298,041	202,275	172,694
2. Katholin-uskolaiset Wiipurissa . .	106	119	47	23	131	131	119	154	—	403	427	—	—	—	—
Koko summa	16,992	16,724	20,991	18,684	16,955	17,309	2,755	6,734	3,788	57,693	63,239	298,921	298,041	202,275	172,694
Prosentti sekä miehen- että vaimonpuolen summista	29,45	26,45	36,38	29,54	29,39	27,37	4,78	10,65	5,99	100	100	36,40	34,62	24,63	20,05

*) Kreikan-Wenäjän uskonnon tunnustajia lukuun ottamatta.

seuduilla. campagne.								Summa. Total.												
Naineita. Mariés.				Leskimiehiä, leskivaimoja ja erotettuita. Veufs et Veuves.		Lapsen saaneita naimattomia vaimo-ihmisiä <i>Filles mères.</i>	Summa. Total.		15 vuotta nuorempia lapsia. <i>Enfants.</i>		15 vuotta vanhempia naimattomia. <i>Célibataires adultes.</i>		Naineita. Mariés.		Leskimiehiä, leskivaimoja ja erotettuita. Veufs et Veuves.		Lapsen saaneita naimattomia vaimo-ihmisiä <i>Filles mères.</i>	Summa. Total.		
Sexe mascul.	Vaimonp.	Sexe féminin.	Sexe mascul.	Vaimonp.	Sexe mascul.		Vaimonp.	Sexe mascul.	Vaimonp.	Sexe mascul.	Vaimonp.	Sexe mascul.	Vaimonp.	Sexe mascul.	Vaimonp.	Sexe mascul.		Vaimonp.	Sexe féminin.	Summa. Total.
23,423	23,433	2,407	6,922	2,824	67,598	71,416	28,454	28,411	23,691	18,949	27,857	27,897	3,627	8,647	3,973	83,629	87,877	171,506		
49,946	49,971	4,740	11,780	6,590	139,994	149,178	56,985	56,371	40,535	35,354	55,392	55,496	5,315	13,854	7,713	158,227	168,788	327,015 ^{*)}		
30,320	30,331	3,008	6,908	4,354	82,728	86,259	29,914	29,448	20,380	16,134	30,795	30,834	3,048	7,115	4,469	84,137	88,000	172,137		
44,031	44,032	4,563	12,642	1,969	114,868	119,715	39,858	39,798	30,152	25,096	45,533	45,723	4,749	13,365	2,368	120,292	126,350	246,642		
27,682	27,682	2,969	6,839	3,593	78,205	82,187	27,081	26,807	21,316	18,140	28,114	28,114	3,002	7,006	3,655	79,518	83,722	163,235		
35,449	35,508	3,677	7,655	3,749	105,104	107,506	39,620	39,236	28,209	23,171	36,400	36,460	3,735	7,878	3,870	107,964	110,615	218,579		
51,259	51,285	4,845	10,382	4,312	146,189	154,170	59,151	59,474	35,205	33,039	53,176	53,229	5,125	11,291	4,733	152,657	161,766	314,423		
28,203	28,204	3,532	6,168	3,034	86,619	90,476	34,744	35,101	23,731	21,472	29,870	29,871	3,776	6,720	3,432	92,121	96,596	188,717		
290,313	290,446	29,741	69,296	30,425	821,250	860,902	315,807	314,646	223,219	191,855	307,187	307,624	32,377	75,876	34,213	878,540	923,714	1,802,254 ^{*)}		
—	—	—	—	—	—	—	106	119	47	23	131	131	119	154	—	403	427	830		
290,313	290,446	29,741	69,296	30,425	821,250	860,902	315,913	314,765	223,266	191,378	307,268	307,755	32,496	76,030	34,213	878,943	924,141	1,803,084		
35,35	33,74	3,62	8,05	3,54	100	100	35,94	34,06	25,40	20,71	34,96	33,30	3,70	8,23	3,70	100	100	—		

*) La population Grecque-orthodoxe n'est pas comprise ici. **) Uudenkaupungin väkiluvun-taulussa on muistutettu että kaupungissa asuu 6 vieraan uskon tunnustajaa, joitten siviilisääty on ilmoitettu, vaan ei ikä.

IV. Suomen väestö Joulukuun 31 p. 1865, sukupuolen, ikäluokkien

IV. Population par sexe et par état

1. Uuden-

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö <i>Popula-</i>			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Kaupungeita.							
Helsingin Lutherin-usk. ruotsal. ja suomal. seurakunta	9,125	9,593	18,718	3,130	3,178	7,971	8,316
„ „ saksalainen „ . . .	128	134	262	71	86	110	109
„ „ Henkivartiaväen „ . . .	1,045	264	1,309	92	99	758	142
„ „ Ensimmäisen suomal. merisotaväen, sittemmin merisotaväen kantaväestön seur.	584	159	743	26	23	130	37
„ Kreikalais-venäläinen seurakunta	361	305	666				
Wiaporin Lutherin-uskoinen seurakunta.	196	334	530	37	44	57	113
Porvoo	1,394	1,794	3,188	488	475	992	1,217
Loviisa	1,104	1,467	2,571	372	375	796	887
Tammisaari.	583	770	1,353	173	181	394	465
Summa	14,520	14,820	29,340	4,389	4,461	11,208	11,286
Maaseurakuntia.							
Tenhola	1,367	1,507	2,874	534	540	736	806
Bromarvin kappeli	951	1,042	1,993	355	348	600	615
Kosken ruukinseurakunta**)	56	48	104	24	23	23	19
Pohja	1,602	1,632	3,234	684	644	845	885
Tammisaaren maaseurakunta	634	705	1,339	215	213	407	436
Kisko**).	613	660	1,273	240	228	352	360
Suomusjärven kappeli**).	61	54	115	18	14	37	34
Karjalohja ja Sammatti	1,164	1,248	2,412	407	466	626	696
Karja	1,195	1,300	2,495	456	454	644	676
Snappertuunan kappeli.	1,060	1,093	2,153	441	386	605	659
Mustion ruukinseurakunta	114	121	235	49	45	60	60
Inko ja Degerbyy	2,026	2,232	4,258	776	789	1,107	1,212
Fagerviikin ruukinseurakunta	195	202	397	74	59	92	98
Siirretään	11,038	11,844	22,882	4,273	4,209	6,134	6,556

ja siviilisäädyn mukaan, seurakunnittain, itsekussakin läänissä.

civil dans chaque paroisse en 1865.

maan lääni.

Joulukuun 31 p. 1865. tion le 31 Décembre 1865.											Koko väestö. Population totale.	Lisänyt edellisen väestö- jalkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.				
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.			
268	310	4,017	4,244	3,146	3,146	1,076	1,236	11,369	11,804	23,173	4,455	
2	7	44	36	65	64	3	16	183	202	385	123	
4	—	638	25	117	117	7	—	834	241	1,095	— 214	
—	—	97	5	32	32	1	—	156	60	216	— 527	
tuu ilmoitusta papistolta.												
4	10	36	54	23	45	2	24	98	167	265	— 265	
56	192	502	646	507	510	39	253	1,536	1,884	3,420	232	
65	110	437	532	354	360	70	105	1,233	1,372	2,605	34	
35	85	217	269	190	190	22	91	602	731	1,333	— 20	
434	714	5,988	5,811	4,434	4,464	1,220	1,725	16,031	16,461	32,492	3,818	
101	166	2,639	2,695	3,971	3,976	383	1,201	1,371	1,512	2,883	9	
78	124							1,033	1,087	2,120	127	
4	4							51	46	97	— 7	
102	164							1,631	1,693	3,324	90	
46	84							668	733	1,401	62	
60	87							652	675	1,327	54	
4	8							59	56	115	0	
93	141							1,126	1,303	2,429	17	
92	143							1,192	1,273	2,465	— 30	
67	90							1,113	1,135	2,248	95	
7	14							116	119	235	0	
195	262							2,078	2,263	4,341	83	
10	29	176	186	362	— 35							
859	1,316	2,639	2,695	3,971	3,976	383	1,201	11,266	12,081	23,347	465	

*) Väkiluvvantaulua vuodelta 1860 ei ole olemassa, mutta ylläseisovan ilmoituksen on kysymyksessä-olevan seurakunnan pastori pyynnöstä antanut.
**) Uudenmaan läänin osa.

Seurakunnan nimi. Paroisses.	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. Population en 1860.			Väestö Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.								Lisäntynyt edellisen väestönsä jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.							
	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Summa. Total.	15 vuotta nuorempia henkilöitä. Les jeunes gens au dessous de 15 ans.		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. de 15 à 60 ans.		60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.	
				Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.			Leskiä. Veufs et veuves.		Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.			
								Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.		Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.			Miehen- puolta. Sexe masculin.		Vaimon- puolta. Sexe féminin.
Transport	11,038	11,844	22,882	4,273	4,209	6,134	6,556	859	1,316	2,639	2,695	3,971	3,976	383	1,201	11,266	12,081	23,347	465
Siuntio.	1,696	1,904	3,600	716	699	939	1,026	171	198	3,350	3,558	5,220	5,219	492	1,362	1,826	1,923	3,749	149
Lohja	1,574	1,702	3,276	695	664	943	977	146	193							1,784	1,834	3,618	342
Nummen kappeli.	1,174	1,327	2,501	419	452	661	789	110	157							1,190	1,398	2,588	87
Pusulan kappeli	1,236	1,321	2,557	513	462	718	762	96	152							1,327	1,376	2,703	146
Wihti	2,653	2,844	5,497	1,032	1,045	1,562	1,650	234	328							2,828	3,023	5,851	354
Pyhäjärven kappeli	1,138	1,155	2,293	442	449	632	647	110	100	2,722	2,258	4,014	4,014	440	1,045	1,184	1,196	2,380	87
Kyrksletti (Kirkkonummi)	2,200	2,522	4,722	848	862	1,283	1,424	182	304							2,313	2,590	4,903	181
Espoo	1,827	2,013	3,840	696	672	1,128	1,199	147	233							1,971	2,104	4,075	235
Helsingin pitäjä	3,340	3,574	6,914	1,218	1,262	2,022	1,961	199	312							3,439	3,535	6,974	60
Nurmijärvi	2,563	2,587	5,150	975	901	1,729	1,648	137	210							2,841	2,759	5,600	450
Tuusula	1,705	1,697	3,402	640	613	1,070	1,015	128	150	4,927	4,847	6,467	6,467	676	1,993	1,838	1,778	3,616	214
Kellokosken ruukinseurakunta.	215	192	407	105	91	123	122	11	19							239	232	471	64
Sipoo	2,493	2,690	5,183	912	950	1,543	1,556	214	324							2,669	2,830	5,499	316
Porvoon maaseurakunta	4,321	4,850	9,171	1,553	1,534	2,528	2,748	373	539							4,454	4,821	9,275	104
Askolan kappeli	1,240	1,375	2,615	477	480	724	838	123	163							1,324	1,481	2,805	190
Porneesin kappeli	907	965	1,872	373	359	498	533	57	109	4,065	3,753	3,751	3,757	416	1,321	928	1,001	1,929	57
Pukkilan kappeli	907	942	1,849	393	401	519	548	43	66							955	1,015	1,970	121
Mäntsälä	2,950	3,165	6,115	1,007	1,123	1,679	1,715	283	372							2,969	3,210	6,179	64
Myrskylä	1,004	1,153	2,157	366	356	620	677	91	146							1,077	1,179	2,256	99
Pernaja	2,630	2,656	5,286	811	810	1,616	1,577	175	239							2,602	2,626	5,228	—58
Liljendaalin kappeli.	706	779	1,485	234	250	463	476	57	97	4,065	3,753	3,751	3,757	416	1,321	754	823	1,577	92
Laptreski	1,964	2,125	4,089	664	627	1,254	1,356	172	246							2,090	2,229	4,319	230
Artjärven kappeli	1,132	1,150	2,282	397	385	697	740	98	122							1,192	1,247	2,439	157
Elimäki.	2,258	2,433	4,691	917	984	1,430	1,534	155	213							2,502	2,731	5,233	542
Anjala	871	1,005	1,876	356	332	570	639	75	91							1,001	1,062	2,063	187
Ruotsin-Pyhtää.	1,387	1,421	2,808	501	462	919	947	97	112	4,065	3,753	3,751	3,757	416	1,321	1,517	1,521	3,038	230
Orimattila	2,367	2,539	4,906	843	876	1,451	1,539	189	261							2,483	2,676	5,159	253
Iitti	4,605	5,066	9,671	1,689	1,640	2,972	2,989	374	506							5,035	5,135	10,170	499
Summa	64,101	68,996	133,097	24,065	23,950	38,427	40,188	5,106	7,278	17,703	17,111	23,423	23,433	2,407	6,922	67,598	71,416	139,014	5,917
Summa koko lääni	78,621	83,816	162,437	28,454	28,411	49,635	51,474	5,540	7,992	23,691	22,922	27,857	27,897	3,627	8,647	83,629	87,877	171,506	9,735

2. Turun ja Porin lääni.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö Joulukuun 31 p. 1865. — <i>Population le 31 Décembre 1865.</i>								Lisäntynyt edellisen väestönsä jälkeen. <i>Accroissement depuis recensement de 1860.</i>							
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>		60 vuotta vanhempia henkilöitä. <i>au delà de 60 ans.</i>					15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>		Summa. <i>Total.</i>		Koko väestö. <i>Population totale.</i>		
										Naimattomia. <i>Non mariés.</i>			Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>				
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>		Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>		Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Kaupungeita.																			
Turun Lutherin-uskoinen seurakunta	7,956	8,885	16,841	2,319	2,244	6,107	6,275	298	837	3,780	3,648	2,365	2,435	260	1,029	8,724	9,356	18,080	1,210
Turun Kreikalainen seurakunta	17	12	29				P u u t -	t u u	i l m o i -	t u s t a	p a p i s -	t o l t a .							10
Naantali.	223	308	531	78	83	121	182	18	59	49	106	76	76	14	59	217	324	541	122
Maarianhamina	—	—	—	24	20	36	41	—	1	12	16	23	23	1	3	60	62	122	179
Uusikaupunki.	1,538	1,541	3,079	517	490	1,076	973	47	155	586	456	479	479	58	193	1,640	1,618	3,258	4
Uudenkaupungin Kreikalainen seurakunta.	1	1	2	1	1	2	2	—	—	—	—	2	2	—	—	3	3	6	208
Rauma.	1,401	1,424	2,825	468	453	979	971	59	103	466	393	533	533	39	148	1,506	1,527	3,033	140
Pori	3,538	3,592	7,130	1,081	992	2,419	2,321	134	323	1,268	1,043	1,127	1,136	158	465	3,634	3,636	7,270	306
Tampere*).	2,240	2,992	5,232	901	903	1,491	2,093	57	93	662	1,168	841	841	45	177	2,449	3,089	5,538	
Summa	16,914	18,755	35,669	5,389	5,186	12,231	12,858	613	1,571	6,823	6,830	5,446	5,525	575	2,074	18,233	19,615	37,848	2,179
Maaseurakuntia.								57	77							818	883	1,701	126
Finströmi.	735	840	1,575	285	271	476	535	40	41							434	462	896	94
Geetan kappeli	380	422	802	161	160	233	261	83	85							762	846	1,608	84
Saltviiki.	736	788	1,524	262	274	417	487	51	81							699	793	1,492	51
Sundi	676	765	1,441	274	279	374	433	24	25							413	411	824	42
Wordöön kappeli	389	393	782	163	132	226	254	64	92							653	749	1,402	93
Hammarlanti.	607	702	1,309	227	235	362	422	50	63							484	526	1,010	46
Ekkeröön kappeli.	457	507	964	157	162	277	301	83	123	1,811	2,093	2,957	2,971	292	861	963	1,062	2,025	53
Jomala	935	1,037	1,972	335	318	545	621	43	51							644	704	1,348	51
Lemlanti	612	685	1,297	254	252	347	401	15	20							213	214	427	36
Lumparlandin kappeli	184	207	391	75	74	123	120	39	49							600	689	1,289	46
Föglöö.	559	684	1,243	240	229	321	411	13	32							250	273	523	31
Köökarin kappeli	233	259	492	101	83	136	158	16	20							138	176	314	— 4
Sottungan kappeli.	144	174	318	57	70	65	86	44	62							341	402	743	2
Kumlinki	356	385	741	107	122	190	218	61	73							512	572	1,084	— 1
Brändöö.	509	576	1,085	166	176	285	323	683	894	1,811	2,093	2,957	2,971	292	861	7,924	8,762	16,686	750
Siirretään	7,512	8,424	15,936	2,864	2,837	4,377	5,031												

*) Tähän laskuun ei ole otettu niitä henkilöitä, jotka asuvat toisella puolen koskea ja jotka luetaan Hämeenlinnan lääniin.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens ou dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	7,512	8,424	15,936	2,864	2,837	4,377	5,031
Taivassalo	974	1,132	2,106	381	365	587	723
Kivimaan kappeli	831	866	1,697	346	276	509	575
Iniön „	214	231	445	69	77	121	147
Welkuan „	190	180	370	85	74	121	119
Wehmaa	1,373	1,507	2,880	487	506	1,006	926
Lokalahden kappeli	555	621	1,176	239	230	324	393
Uusikirkko	1,763	2,020	3,783	683	696	975	1,110
Uudenkaupungin maaseurakunta	179	184	363	69	57	103	111
Laitila	2,763	2,854	5,617	1,040	1,042	1,633	1,655
Hinnerjoen kappeli	590	571	1,161	234	203	356	349
Pyhämaa	886	951	1,837	353	347	520	562
Pyhämaan saariseurakunta	243	295	538	156	180	224	252
Rauman maaseurakunta	1,048	1,113	2,161	373	423	625	687
Lappi	1,081	1,175	2,256	425	463	623	661
Mynämäki	1,602	1,771	3,373	621	601	943	1,034
Mietoisten kappeli	528	615	1,143	267	253	366	455
Karjalan kappeli	372	381	753	123	119	184	203
Wehmalaisten kappeli	206	205	411	64	62	102	120
Lemu	301	361	662	100	113	197	215
Askaisten kappeli	443	554	997	168	204	292	325
Rymättylä	804	970	1,774	299	313	533	623
Masku	613	683	1,296	189	203	401	453
Ruskon kappeli	253	305	558	89	90	141	180
Wahdon kappeli	253	270	523	84	74	153	172
Nousiaisten pitäjä	1,156	1,297	2,453	441	447	698	778
Pöytyä	1,813	1,871	3,684	748	665	1,029	1,077
Yläneen kappeli	1,098	1,154	2,252	443	465	575	600
Orihpään kappeli	536	567	1,103	213	204	327	341
Siirretään	30,180	33,128	63,308	11,653	11,589	18,045	19,877

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä. <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa. <i>Total.</i>		<i>Population totale.</i>	Koko väestö. <i>Koko väestö.</i>	15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>						
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>			
683	894	1,811	2,093	2,957	2,971	292	861	7,924	8,762	16,686	750	
49	92	3,668	3,835	4,516	4,515	495	1,216	1,017	1,180	2,197	91	
41	67							896	918	1,814	117	
27	25							217	249	466	21	
4	9							210	202	412	42	
84	132							1,577	1,564	3,141	261	
37	53							600	676	1,276	100	
123	208							1,781	2,014	3,795	12	
11	16							183	184	367	4	
243	301							2,916	2,998	5,914	297	
45	47							635	599	1,234	73	
79	95							952	1,004	1,956	119	
30	42							410	474	884	346	
89	107							1,087	1,217	2,304	143	
90	102							1,138	1,226	2,364	108	
170	197							1,734	1,832	3,566	193	
46	64	679	772	1,451	308							
29	31	336	353	689	—64							
22	24	188	206	394	—17							
14	39	311	367	678	16							
24	55	484	584	1,068	71							
50	87	882	1,023	1,905	131							
48	80	638	736	1,374	78							
26	32	256	302	558	0							
30	33	267	279	546	23							
108	159	1,247	1,384	2,631	178							
157	211	1,934	1,953	3,887	203							
133	143	1,151	1,208	2,359	107							
49	54	589	599	1,188	85							
2,541	3,399	8,136	8,898	11,263	11,278	1,187	3,100	32,239	34,865	67,104	3,796	

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	30,180	33,128	63,308	11,653	11,589	18,045	19,877
Nummi	705	715	1,420	297	256	435	488
Kakskerran kappeli	231	262	493	73	89	157	182
Lieto	1,485	1,705	3,190	520	554	921	1,012
Prunkkalan kappeli	425	439	864	147	138	257	259
Paimio	1,674	1,886	3,560	612	653	946	1,063
Savo	1,144	1,349	2,493	447	445	688	830
Karunan kappeli	515	600	1,115	203	221	344	404
Naantalin maaseurakunta	281	312	593	109	100	177	215
Raisio	676	797	1,473	211	206	349	439
Merimaskun kappeli	351	411	762	107	124	244	293
Korpo	904	942	1,846	318	291	597	620
Houtskarın kappeli	663	735	1,398	243	240	395	462
Räntämäki	933	1,066	1,999	308	311	588	675
Paattisten kappeli	378	417	795	137	127	233	252
Piikkiö	766	897	1,663	272	294	446	560
Kuusiston kappeli	149	168	317	48	52	96	119
Paraisten pitäjä	1,787	2,016	3,803	699	665	1,097	1,290
Navo	1,038	1,215	2,253	399	385	685	813
Kemiö	1,922	2,070	3,992	659	629	1,198	1,285
Dragsfjerdin kappeli	1,031	1,026	2,057	435	400	569	567
Westanfjerdin kappeli	501	508	1,009	201	191	306	329
Hiitin kappeli	532	577	1,109	187	194	381	357
Halikko	1,685	1,900	3,585	627	647	1,024	1,118
Angelniemen kappeli	338	349	687	150	119	187	215
Uskela Muurlan kappelin kanssa	1,481	1,675	3,156	549	554	889	993
Pertteli	1,490	1,654	3,144	540	587	877	957
Teijon ruukinseurak. (sekä Uskelan että Perniön osa)	356	359	715	186	192	226	202
Perniö	1,565	1,822	3,387	605	611	915	1,022
Finbyyn kappeli	431	496	927	173	169	290	321
Öfverbyyn kappeli	486	481	967	197	186	277	312
Kosken ruukinseurakunta	98	83	181	34	25	59	48
Marttila Kosken, Euran ja Karinaisten kappeliin kanssa	2,916	3,151	6,067	1,085	1,125	1,716	1,812
Kiikala	941	1,010	1,950	356	366	594	587
Siirretään	60,058	66,221	126,279	22,787	22,735	36,208	39,978

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä, <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa. <i>Total.</i>		Koko väestö. <i>Population totale.</i>	Lisä- tyt edellisen väestöskun jälkeen. <i>Accroissement depuis recensement de 1860.</i>
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>					
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>		
2,543	3,399	8,136	8,898	11,263	11,278	1,187	3,100	32,239	34,865	67,104	3,796
40	74	3,831	4,551	5,337	5,342	559	1,654	772	818	1,590	170
12	15							242	286	528	35
131	165							1,572	1,731	3,303	113
41	51							445	448	893	29
149	203							1,707	1,919	3,626	66
116	155							1,251	1,430	2,681	188
32	63							579	688	1,267	152
16	24							302	339	641	48
46	66							606	711	1,317	— 156
20	42							371	459	830	68
70	91							985	1,002	1,987	141
51	73							689	775	1,464	66
53	83							949	1,069	2,018	19
40	49							410	428	838	43
53	72	771	926	1,697	34						
11	14	155	185	340	23						
126	212	1,922	2,167	4,089	286						
65	119	1,149	1,317	2,466	213						
219	271	2,076	2,185	4,261	269						
84	114	1,088	1,081	2,169	112						
35	46	542	566	1,108	99						
37	52	605	603	1,208	99						
160	233	1,811	1,998	3,809	224						
20	45	357	379	736	49						
133	208	1,571	1,755	3,326	170						
157	207	4,258	4,484	6,145	6,145	565	1,511	1,574	1,751	3,325	181
16	26							428	420	848	133
135	209							1,655	1,842	3,497	110
41	58							504	548	1,052	125
54	69							528	567	1,095	128
1	5							94	78	172	— 9
264	330							3,065	3,267	6,332	265
104	142							1,054	1,095	2,149	198
5,075	6,985	16,225	17,933	22,745	22,765	2,311	6,265	64,068	69,698	133,766	7,487

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	60,058	66,221	126,279	22,787	22,735	36,208	39,978
Lohjan—Nummen kappeli *)	104	114	218	26	32	64	72
Kisko *)	619	664	1,283	219	203	352	363
Suomusjärven kappeli	657	658	1,315	240	240	420	423
Somero *)	827	857	1,684	319	326	508	494
Loimaa	4,106	4,251	8,357	1,563	1,520	2,254	2,507
Alastaron kappeli	1,321	1,415	2,736	522	525	734	783
Metsämaan kappeli	546	589	1,135	224	215	316	373
Punkalaidun *)	1,424	1,505	2,929	578	533	855	874
Huittisten pitäjä.	2,955	3,184	6,139	1,313	1,182	1,722	1,951
Wampulan kappeli	1,220	1,296	2,516	506	505	664	747
Kauvatsan kappeli	897	963	1,860	343	355	486	547
Kokemäki.	2,657	2,810	5,467	1,011	960	1,626	1,718
Harjavallan kappeli	645	760	1,405	285	281	434	469
Köyliö.	1,040	1,144	2,184	442	434	584	658
Säkylä.	744	858	1,602	306	336	435	484
Eura	1,030	1,135	2,165	387	420	570	639
Kiukaisten kappeli	1,418	1,525	2,943	438	563	919	865
Honkilahden kappeli	566	602	1,168	199	184	308	341
Eurajoki	1,986	2,132	4,118	775	750	1,180	1,247
Luvian kappeli.	984	1,110	2,094	397	401	554	630
Ulvila	1,865	1,935	3,800	775	780	1,082	1,151
Porin maaseurakunta	1,710	1,828	3,538	663	662	1,000	1,065
Nakkilan kappeli.	1,362	1,536	2,898	536	578	758	867
Kullan kappeli.	1,181	1,173	2,354	514	474	690	684
Ahlaisten kappeli	1,488	1,536	3,024	609	508	841	928
Norrmarkun kappeli	1,307	1,384	2,691	564	548	787	826
Poomarkun kappeli.	1,259	1,280	2,539	503	533	731	742
Merikarvia . !	2,348	2,331	4,679	988	942	1,494	1,412
Siikaisten kappeli	1,465	1,460	2,925	609	582	838	842
Siirretään	99,789	108,256	208,045	38,646	38,307	59,414	64,680

*) Turun läänin osa.

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä. <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa.		Koko väestö. <i>Population totale.</i>	Edellisen väänlaskun jälkeen. <i>Accroissement depuis recensement de 1860.</i>										
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>		Total.													
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>												
5,075	6,985	16,225	17,933	22,745	22,765	2,311	6,265	64,068	69,698	133,766	7,487										
8	18	375	376	457	457	55	104	637	656	1,293	10										
66	90																				
49	61																				
70	121																				
271	401																				
94	145																				
31	60																				
140	175																				
219	306																				
77	106																				
83	100																				
207	270	4,394	4,963	6,473	6,476	585	1,523	1,247	1,358	2,605	89										
59	91																				
92	110																				
69	87																				
84	113																				
125	162																				
49	77																				
175	164																				
80	111																				
106	160																				
131	175	4,951	5,133	7,510	7,510	771	1,466	1,799	1,902	3,701	163										
105	146																				
68	86																				
108	151																				
98	126																				
75	109																				
165	182																				
111	108																				
8,088	10,996											26,195	28,663	37,532	37,555	3,775	9,458	106,148	113,983	220,131	12,086

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	99,789	108,256	208,045	38,646	38,307	59,414	64,680
Tyrvää	2,710	2,949	5,659	1,203	1,167	1,565	1,726
Kiikan kappeli	1,184	1,245	2,429	490	479	698	743
Kiikoisten kappeli	677	726	1,403	307	317	376	391
Karkku	1,224	1,269	2,493	514	503	697	747
Suoniemen kappeli	689	688	1,377	279	271	367	423
Mouhijärvi	1,529	1,596	3,125	623	571	878	930
Suodenniemen kappeli	933	976	1,909	409	374	513	537
Lavian kappeli	1,516	1,535	3,051	701	667	827	830
Hämeenkyrö	2,837	2,972	5,809	1,093	1,098	1,633	1,664
Wiljakkalan kappeli	889	912	1,801	307	334	501	510
Ikaalisten pitäjä	3,247	3,404	6,651	1,260	1,265	1,955	1,945
Jämijärven kappeli	855	823	1,678	332	338	480	488
Parkano	1,673	1,697	3,370	780	735	972	1,004
Kankaanpää	2,438	2,578	5,016	1,058	1,051	1,438	1,549
Karvian kappeli	977	1,018	1,995	395	404	560	587
Honkajoen kappeli	869	870	1,739	329	328	500	507
Pirkkala	822	896	1,718	292	294	495	549
Ylöjärven kappeli	1,199	1,139	2,338	441	432	674	669
Wesilahti	2,186	2,391	4,577	863	949	1,322	1,343
Tottijärven kappeli	525	555	1,080	189	206	308	318
Ruovesi*)	1,090	1,210	2,300	450	488	646	678
Kurun kappeli*)	1,165	1,191	2,356	507	493	668	685
Wirtain kappeli *)							
Teiskon kappeli *)							
	339	371	710	128	114	184	199
Summa	131,362	141,267	272,629	51,596	51,185	77,671	83,702
Summa koko lääni	148,276	160,022	308,298	56,985	56,371	89,902	96,560

*) Turun läänin osa.

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäantunut edellisen väestö- jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.					
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.							
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.											
		Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.		Miehen- puolta. Sexe masculin.		Vaimon- puolta. Sexe féminin.				
8,088	10,996	26,195	28,663	37,532	37,555	3,775	9,458	106,148	113,983	220,131	12,086						
247	314	6,929	6,976	11,345	11,347	881	2,120	3,015	3,207	6,222	563						
105	111							1,293	1,333	2,626	197						
65	70							748	778	1,526	123						
94	109							1,305	1,359	2,664	171						
51	68							697	762	1,459	82						
129	162							1,630	1,663	3,293	168						
59	123							981	1,034	2,015	106						
108	117							1,636	1,614	3,250	199						
209	304							2,935	3,066	6,001	192						
77	76							885	920	1,805	4						
269	342							3,484	3,552	7,036	385						
74	82							886	908	1,794	116						
110	141							1,862	1,880	3,742	372						
212	218							2,708	2,818	5,526	510						
76	106							1,031	1,097	2,128	133						
68	83							897	918	1,815	76						
91	126							878	969	1,847	129						
105	127							1,220	1,228	2,448	110						
199	238							2,384	2,530	4,914	337						
48	66	545	590	1,135	55												
98	136	1,194	1,302	2,496	196												
109	122	588	598	1,069	1,069	84	202	1,284	1,300	2,584	228						
36	49	}	}	}	}	}	}	348	362	710	0						
10,727	14,286							33,712	36,237	49,946	49,971	4,740	11,780	139,994	149,173	289,167	16,538
11,340	15,857							40,535	43,067	55,392	55,496	5,315	13,854	158,227	168,788	327,015	18,717

3. Hämeen-

linnan lääni.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Hämeenlinnan kaupunki	1,312	1,603	2,915	428	418	922	1,163
Maaseurakuntia.							
Tammela	3,562	3,732	7,294	1,398	1,426	2,112	2,160
Jokioisten kappeli	1,324	1,349	2,673	507	506	749	795
Perttulan kappeli	619	611	1,230	261	245	336	341
Humppilan kappeli	709	768	1,477	279	283	446	497
Somero	1,828	1,901	3,729	672	707	1,110	1,158
Somerniemi eli Ylistaro	647	675	1,322	218	261	376	364
Wanaja	1,089	1,161	2,250	423	399	645	649
Rengon kappeli (Wanajan ja Janakkalan osa yhteensä)	1,086	1,113	2,199	402	395	636	644
Hämeenlinnan maaseurakunta	387	427	814	141	154	242	263
Janakkala	2,223	2,185	4,408	825	831	1,268	1,250
Hausjärven kappeli	2,521	2,601	5,122	927	901	1,650	1,634
Sääksmäki	1,806	1,794	3,600	680	661	1,061	1,071
Pälkäne	1,763	1,872	3,635	634	617	1,073	1,148
Sahalahti	867	954	1,821	326	337	552	550
Hattula	1,577	1,705	3,282	627	614	961	1,004
Tyrvännön kappeli	704	745	1,449	247	231	412	423
Kalvola	1,310	1,364	2,674	552	514	804	824
Akaa	808	867	1,675	299	305	513	510
Kylmäkosken kappeli	634	671	1,305	234	223	376	384
Urpala	3,257	3,458	6,715	1,267	1,261	1,941	1,923
Punkalaidun *)	390	389	779	167	124	253	265
Loppi	2,412	2,661	5,073	896	918	1,298	1,415
Pirkkala *)	538	530	1,068	193	172	295	289
Wesilahti	91	87	178	38	23	49	52
Siirretään	32,152	33,620	65,772	12,213	12,108	19,158	19,613

*) Hämeenlinnan läänin osa.

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä. <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa. <i>Total.</i>		Koko väestö. <i>Population totale.</i>	
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>					
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>		
59	160	466	613	475	503	40	207	1,409	1,741	3,150	235
285	351	4,005	3,794	6,210	6,217	648	1,377	3,795	3,937	7,732	438
78	105							1,334	1,406	2,740	67
33	56							630	642	1,272	42
46	52							771	832	1,603	126
130	173							1,912	2,038	3,950	221
71	72							665	697	1,362	40
105	152							1,173	1,200	2,373	123
99	125							1,137	1,164	2,301	102
25	36							408	453	861	47
170	227							2,263	2,308	4,571	163
251	284	2,828	2,819	5,647	525						
189	223	1,930	1,955	3,885	285						
138	216	1,845	1,981	3,826	191						
101	116	979	1,003	1,982	161						
146	158	1,734	1,776	3,510	228						
81	76	3,417	3,134	4,964	4,966	503	1,274	740	730	1,470	21
128	162	119	116	155	156	21	40	1,484	1,500	2,984	310
83	125							895	940	1,835	160
64	93							674	700	1,374	69
261	368							3,469	3,552	7,021	306
42	47	529	542	939	940	61	195	462	436	898	119
231	262	169	149	204	204	27	49	2,425	2,595	5,020	—53
49	53							537	514	1,051	—17
7	8							94	83	177	—1
2,813	3,540	8,239	7,735	12,472	12,483	1,260	2,935	34,184	35,261	69,445	3,673

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	32,152	33,620	65,772	12,213	12,108	19,158	19,613
Kangasala.	2,303	2,423	4,726	851	850	1,478	1,561
Kuhmalahden kappeli.	695	754	1,449	233	251	399	430
Lempäälä.	1,597	1,659	3,256	536	563	915	914
Längelmäki.	1,585	1,637	3,222	613	584	891	945
Kuorehveden kappeli.	981	969	1,950	381	398	552	536
Messukylä (Kivikirkko)	1,646	1,724	3,370	736	618	1,134	1,452
Teiskon kappeli*)	1,304	1,386	2,690	456	462	763	754
Orihvesi.	2,468	2,666	5,134	990	950	1,409	1,529
Eräjärven kappeli.	638	656	1,294	231	243	366	373
Ruovesi*).	1,900	1,990	3,890	809	851	1,078	1,078
Kurun kappeli*).	54	66	120	25	20	35	37
Hollola	3,076	3,391	6,467	1,115	1,080	1,919	2,059
Nastolan kappeli	1,836	2,021	3,857	639	694	1,120	1,195
Kärkölan kappeli	1,477	1,482	2,959	549	521	888	889
Orimattila*)	1,314	1,322	2,636	478	486	790	803
Hauho.	2,302	2,374	4,676	741	700	1,268	1,483
Tuuloksen kappeli.	792	859	1,651	271	271	457	488
Luopioisten kappeli.	1,537	1,612	3,149	545	524	895	974
Lampi.	3,014	3,320	6,334	1,082	1,037	1,775	1,974
Kosken kappeli	1,136	1,303	2,439	422	412	675	749
Asikkala	3,577	3,942	7,519	1,355	1,295	2,213	2,489
Padasjoki	2,066	2,132	4,198	853	757	1,194	1,229
Kuhmoisten kappeli.	2,231	2,581	4,812	822	853	1,403	1,477
Jämsä.	3,747	3,779	7,526	1,394	1,412	2,329	2,371
Korpilahti*)	2,655	2,591	5,246	1,146	1,090	1,570	1,410
Summa	78,083	82,259	160,342	29,486	29,030	46,674	48,812
Summa koko lääni	79,395	83,862	163,257	29,914	29,448	47,596	49,975

*) Hämeenlinnan läänin osa.

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä. <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa.		Koko väestö. <i>Population totale.</i>	Lisäntynyt edellisen väestöön. <i>Accroissement depuis recensement de 1860.</i>						
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>		Total.									
Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>								
2,813	3,540	8,239	7,735	12,472	12,483	1,260	2,935	34,184	35,261	69,445	3,673						
115	149	3,639	3,912	5,978	5,978	585	1,184	2,444	2,560	5,004	278						
58	70							690	751	1,441	— 8						
154	199							1,605	1,676	3,281	25						
124	151							1,628	1,680	3,308	86						
65	79							998	1,013	2,011	61						
112	147							1,982	2,217	4,199	829						
118	162							1,337	1,378	2,715	25						
208	240							2,607	2,719	5,326	192						
61	73							658	689	1,347	53						
159	188							2,046	2,117	4,163	273						
8	7	2,083	2,097	2,975	2,975	378	774	68	64	132	12						
285	379							3,319	3,518	6,837	370						
166	212							1,925	2,101	4,026	169						
151	158							1,588	1,568	3,156	197						
117	151							1,385	1,440	2,825	189						
180	294							2,189	2,477	4,666	—10						
77	96							805	855	1,660	9						
149	180							1,589	1,678	3,267	118						
301	408							3,158	3,419	6,577	243						
95	160							1,192	1,321	2,513	74						
286	392	4,235	4,812	6,463	6,463	619	1,607	3,854	4,176	8,030	511						
165	246							2,212	2,232	4,444	246						
184	243							2,409	2,573	4,982	170						
276	352							3,999	4,135	8,134	608						
141	141							2,857	2,641	5,498	252						
								1,718	1,434	2,432	2,432	166	408				
6,568	8,417							19,914	19,990	30,320	30,331	3,008	6,908	82,728	86,259	168,987	8,645
6,627	8,577							20,380	20,603	30,795	30,834	3,048	7,115	84,137	88,000	172,137	8,880

4. Wiipurin lääni.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Kaupungeita.							
Wiipurin Lutherin-uskoinen suomalainen seurakunta.	1,163	1,476	2,639	716	580	1,436	1,917
„ „ ruotsalainen „ .	695	784	1,479	280	265	575	691
„ „ saksalainen „ .	288	292	580	149	99	185	226
„ „ linnan- ja vankihuoneen-seurak.	45	19	64				
Läänin yhteinen lasaretti Wiipurissa	27	18	45				
Oikaisulaitoksen seurakunta „	84	20	104				Puut-
Kreikalais-venäläinen „ „	254	242	496				
Ruomin-Katholinen „ „	5	9	14	106	119	246	218
Haminan Lutherin-uskoinen seurakunta	925	1,178	2,103	294	330	589	747
Suomen kadettikoulun „	197	154	351	52	28	93	104
Kreikalais-venäläinen seurakunta Haminassa	105	88	193				Puut-
Lappeenrannan Lutherin-uskoinen seurakunta	322	366	688	124	114	205	226
„ Kruununkehruhuoneen „	3	224	227	1	3	—	151
„ Kreikalais-venäläinen „	54	61	115				Puut-
Käkisalmen Lutherin-uskoinen seurakunta	290	329	619	83	98	211	258
„ Kreikalais-venäläinen seurakunta	281	281	562				Puut-
Sortavala	266	323	589	70	86	211	259
Summa	5,004	5,864	10,868	1,875	1,722	3,751	4,797
Maaseurakuntia.							
Säkjärvi	4,620	4,879	9,499	1,602	1,787	2,711	2,769
Wirolahti	4,182	4,681	8,863	1,774	1,772	2,540	2,812
Wehkalahti	3,248	3,324	6,572	1,156	1,125	1,877	1,968
Sippolan kappeli	1,669	1,775	3,444	674	707	1,048	1,079
Kymi	1,599	1,649	3,248	558	520	977	1,121
Pyhtää	1,294	1,354	2,648	387	438	765	809
Suurisaari ja Tytärsaari	455	494	949	177	182	291	294
Siirretään	17,067	18,156	35,223	6,328	6,531	10,209	10,852

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.											Lisänyt edellisen väestöön jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.	
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.					
Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.		
24	118	821	1,125	567	659	72	251	2,176	2,615		4,791
17	70	256	322	288	313	48	126	872	1,026	1,898	419
28	40	91	114	114	105	8	47	362	365	727	147
											—64
											—45
tuu	ilmoi-	tusta	papis-	tolta.							—104
51	90	47	23	131	131	119	154	403	427	830	816
37	88	390	433	212	241	24	161	920	1,165	2,085	—18
1	1	71	62	22	42	1	1	146	133	279	—72
tuu	ilmoi-	tusta	papis-	tolta.							
13	46	104	123	101	109	13	40	342	386	728	40
—	23	—	142	—	15	—	17	1	177	178	—49
tuu	ilmoi-	tusta	papis-	tolta.							
17	37	103	137	111	113	14	45	311	393	704	85
tuu	ilmoi-	tusta	papis-	tolta.							
18	30	136	160	87	94	6	35	299	375	674	85
206	543	2,019	2,641	1,633	1,822	305	877	5,832	7,062	12,894	3,392
273	368	4,293	4,059	6,543	6,544	553	1,780	4,586	4,924	9,510	11
269	403							4,583	4,987	9,570	707
232	272							3,265	3,365	6,630	58
133	150							1,855	1,936	3,791	347
121	150							1,656	1,791	3,447	199
134	132							1,286	1,379	2,665	17
18	56							486	532	1,018	69
1,180	1,531	4,293	4,059	6,543	6,544	553	1,780	17,717	18,914	36,631	1,408

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	17,067	18,156	35,223	6,328	6,531	10,209	10,852
Lappee.	2,813	3,023	5,836	868	971	1,863	1,887
Joutseno	1,384	1,455	2,839	425	410	912	941
Walkiala	3,340	3,632	6,972	1,110	1,137	2,060	2,278
Savitaipale	2,747	3,015	5,762	980	972	1,750	1,903
Suomenniemen kappeli	867	991	1,858	293	274	562	622
Luumäki	2,245	2,267	4,512	852	888	1,271	1,342
Lemi.	1,627	1,790	3,417	609	632	974	1,098
Taipalsaari	1,513	1,652	3,165	433	495	1,080	1,148
Wiipurin maaseurakunta	6,169	6,093	12,262	2,071	1,801	3,805	3,635
Antrea.	4,053	4,194	8,247	1,316	1,344	2,598	2,808
Muola (Pyhäristi)	3,676	3,677	7,353	1,315	1,299	2,320	2,278
Heinjoen kappeli	1,059	1,050	2,109	359	388	652	631
Johanneksen pitäjä	1,949	1,912	3,861	701	673	1,158	1,151
Koivisto	2,891	3,067	5,958	1,034	1,061	1,793	1,820
Uusikirkko	4,283	4,655	8,938	1,538	1,535	2,770	2,835
Kuolemajärvi	1,575	1,696	3,271	554	507	979	1,041
Kivennapa.	3,599	3,616	7,215	1,321	1,336	2,199	2,400
Walkjärvi	2,352	2,378	4,730	877	866	1,516	1,519
Rautu	1,717	1,640	3,357	525	505	1,101	1,104
Sakkola	3,277	3,199	6,476	1,135	1,127	2,238	2,149
Pyhäjärvi	2,282	2,371	4,653	634	606	1,487	1,564
Käkisalmen maaseurakunta	859	924	1,783	278	271	599	621
Kaukolan kappeli	1,318	1,372	2,690	355	392	890	936
Räisälä	2,302	2,407	4,709	619	571	1,349	1,400
Kurkijoki	2,955	3,126	6,081	907	942	1,840	1,969
Parikkala	4,219	4,626	8,845	1,604	1,658	2,622	2,895
Ruokolahti	3,471	3,647	7,118	1,032	957	2,237	2,437
Rautjärvi	1,476	1,550	3,026	459	416	927	1,027
Jääski	1,770	1,805	3,575	537	475	1,145	1,233
Kirvu	1,776	1,927	3,703	546	545	1,174	1,229
Iiitola	2,635	2,730	5,365	922	910	1,641	1,691
Sortavalan maaseurakunta	5,388	5,526	10,914	1,820	1,823	3,303	3,449
Jaakkima	3,922	4,055	7,977	1,483	1,589	2,382	2,523
Uukuniemi	1,769	1,884	3,653	622	650	1,181	1,252
Ituskeala	2,016	2,088	4,104	689	667	1,192	1,318
Impilahti	2,377	2,469	4,846	938	971	1,586	1,618
Siirretään	110,738	115,665	226,403	38,089	38,195	69,365	72,604

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä, <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa.		Koko väestö. <i>Population totale.</i>	Lisäntyyt edellisen väestönsä jälkeen. <i>Accroissement depuis recensement de 1860.</i>
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>		<i>Total.</i>			
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>		
1,180	1,531	4,293	4,059	6,543	6,544	553	1,780	17,717	18,914	36,631	1,408
132	215	3,846	3,944	6,785	6,785	1,017	2,000	2,863	3,073	5,936	100
111	162							1,448	1,513	2,961	122
273	331							3,443	3,746	7,189	217
216	278							2,946	3,153	6,099	337
80	112							935	1,008	1,943	85
188	203							2,311	2,433	4,744	232
137	143							1,720	1,873	3,593	176
39	66	6,334	4,933	10,323	10,330	982	2,945	1,552	1,709	3,261	96
264	361							6,140	5,797	11,937	— 325
349	381							4,263	4,533	8,796	549
209	252							3,844	3,829	7,673	320
72	99							1,083	1,118	2,201	92
139	164							1,998	1,988	3,986	125
171	275							2,998	3,156	6,154	196
235	323	4,346	3,297	7,410	7,410	701	2,161	4,543	4,693	9,236	298
125	154							1,658	1,702	3,360	89
169	126							3,689	3,862	7,551	336
140	166							2,533	2,551	5,084	354
92	104							1,718	1,713	3,431	74
198	209							3,571	3,485	7,056	580
161	182							2,282	2,352	4,634	— 19
58	77	4,802	4,441	7,476	7,483	727	2,201	935	969	1,904	121
96	130							1,341	1,458	2,799	109
164	181							2,132	2,152	4,284	— 425
277	256							3,024	3,167	6,191	110
313	370							4,539	4,923	9,462	617
261	336							3,530	3,730	7,260	142
112	130							1,498	1,573	3,071	45
137	179	4,559	4,172	5,494	5,480	583	1,555	1,819	1,887	3,706	131
141	169							1,861	1,943	3,804	101
178	204							2,741	2,805	5,546	181
350	362							5,473	5,634	11,107	193
243	276							4,108	4,388	8,496	519
130	121							1,933	2,023	3,956	303
132	148							2,013	2,133	4,146	42
137	140	2,661	2,729	5,390	544						
7,409	8,916	28,180	24,846	44,031	44,032	4,563	12,642	114,863	119,715	234,578	8,175

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	110,738	115,665	226,403	38,089	38,195	69,365	72,604
Kyrölän kreikalais-venäläinen seurakunta	474	484	958	}			P u u t-
Raivolan " " 	563	612	1,175				
Rajajoen " " 	2,448	2,173	4,621				
Uudenkirkon " " 	36	35	71				
Sortavalan " " 	1,049	1,098	2,147				
Tiurilan " " 	702	680	1,382				
Suistamon " " 	2,513	2,699	5,212				
Kitelän " " 	1,416	1,509	2,925				
Salmen " " 	3,730	3,829	7,559				
Korpielän " " 	767	729	1,496				
Suojärven " " 	1,542	1,567	3,109				
Summa	125,978	131,080	257,058	38,089	38,195	69,365	72,604
Summa koko lääni	130,982	136,944	267,926	39,964	39,917	73,116	77,401

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäntynyt edellisen väenlaskun jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
		Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.		Miehen-puolta. Sexe masculin.	
7,409	8,916	28,180	24,846	44,031	44,032	4,563	12,642	114,863	119,715	234,578	8,175	
t u u	il moi-	tusta	p a p i s-	t o l t a.								
7,409	8,916	28,180	24,846	44,031	44,032	4,563	12,642	114,863	119,715	234,578	8,175	
7,615	9,459	30,199	27,487	45,664	45,854	4,868	13,519	120,695	126,777	247,472	11,567	

5. Mikkelin lääni.

Kaupungeita.							
Mikkeli	350	342	692	107	112	289	310
Heinola	419	554	973	179	132	246	366
Savonlinna	468	578	1,046	154	148	286	353
Summa	1,237	1,474	2,711	440	392	821	1,029
Maaseurakuntia.							
Heinolan maaseurakunta	2,461	2,703	5,164	949	984	1,446	1,575
Hartola	3,479	3,545	7,024	1,271	1,200	2,204	2,300
Joutsa ynnä Leivonmäen kappeli	3,133	3,288	6,421	1,218	1,148	1,932	2,082
Korpilahti*).	1,124	1,155	2,279	504	491	703	642
Sysmä	3,858	4,212	8,070	1,547	1,603	2,314	2,509
Luhanko	1,013	1,102	2,115	398	439	608	635
Juva	5,628	5,825	11,453	1,855	1,820	3,390	3,513
Mikkelin maaseurakunta	5,474	5,741	11,215	1,952	2,012	3,120	3,395
Mäntyharju	5,313	5,682	10,995	1,958	1,870	3,261	3,595
Kangasniemi	4,324	4,642	8,966	1,569	1,571	2,607	2,850
Ristiina	2,935	3,215	6,150	932	935	1,767	1,955
Puumala	2,713	3,043	5,756	867	853	1,772	1,960
Hirvensalmi	2,701	3,008	5,709	896	899	1,656	1,905
Sulkava	2,393	2,570	4,963	841	823	1,496	1,629
Siirretään	46,549	49,731	96,280	16,757	16,648	28,276	30,545

4	8	172	168	113	113	8	37	400	430	830	138
27	58	105	203	155	155	13	66	452	556	1,008	35
16	48	126	173	164	164	12	64	456	549	1,005	—41
47	114	403	544	432	432	33	167	1,308	1,535	2,843	132
169	214	3,778	4,000	5,689	5,689	720	1,321	2,564	2,773	5,337	173
205	274							3,680	3,774	7,454	430
182	246							3,332	3,476	6,808	387
84	78							1,291	1,211	2,502	223
272	372							4,133	4,484	8,617	547
68	83	8,849	9,247	11,560	11,560	1,238	3,113	1,074	1,157	2,231	116
484	587							5,729	5,920	11,649	196
345	399							5,417	5,806	11,223	8
430	484							5,649	5,949	11,598	603
390	497							4,566	4,918	9,484	518
276	341							2,975	3,231	6,206	56
232	270							2,871	3,083	5,954	198
228	316							2,780	3,120	5,900	191
193	224							2,530	2,676	5,206	243
3,558	4,385	12,627	13,247	17,249	17,249	1,958	4,434	48,591	51,578	100,169	3,889

*) Mikkelin läänin osa.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	46,549	49,731	96,280	16,757	16,648	28,276	30,545
Pieksämäki ynnä Haukivuori*)	7,102	7,492	14,594	2,677	2,729	4,108	4,489
Suonenjoki	604	643	1,247	202	218	337	356
Joroisten pitäjä	3,618	3,604	7,222	1,371	1,252	2,228	2,138
Rantasalmi	4,752	5,105	9,857	1,477	1,580	2,917	3,107
Sääminki	3,206	3,359	6,565	1,125	1,092	1,906	2,029
Kerimäki**).	5,919	5,959	11,878	2,064	1,979	3,795	3,813
Heinävesi	3,428	3,394	6,822	968	917	2,362	2,332
Summa	75,178	79,287	154,465	26,641	26,415	45,929	48,809
Summa koko lääni	76,415	80,761	157,176	27,081	26,807	46,750	49,838

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäantunut edellisen väestön jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.			
Sexe masculin.	Sexe féminin.	Sexe masculin.	Sexe féminin.	Sexe masculin.	Sexe féminin.	Sexe masculin.	Sexe féminin.	Sexe masculin.	Sexe féminin.			
3,558	4,385	12,627	13,247	17,249	17,249	1,958	4,434	48,591	51,578	100,169	3,889	
544	629	8,286	8,004	10,433	10,433	1,011	2,405	7,329	7,847	15,176	582	
44	54							583	628	1,211	—36	
237	300							3,836	3,690	7,526	304	
418	523							4,812	5,210	10,022	165	
235	279							3,266	3,400	6,666	101	
414	526							6,273	6,318	12,591	713	
185	267							3,515	3,516	7,031	209	
5,635	6,963	20,913	21,251	27,682	27,682	2,969	6,839	78,205	82,187	160,392	5,927	
5,682	7,077	21,316	21,795	28,114	28,114	3,002	7,006	79,513	83,722	163,235	6,059	

6. Kuopion lääni.

Kaupungeita.							
Kuopio	1,917	2,149	4,066	812	778	1,538	1,745
Joensuu	308	290	598	146	137	271	262
Summa	2,225	2,439	4,664	958	915	1,809	2,007
Maaseurakuntia.							
Kuopion maaseurakunta	6,895	7,032	13,927	2,665	2,662	4,054	4,175
Tuusniemi	2,787	2,873	5,660	1,271	1,241	1,707	1,769
Maaningan kappeli	2,210	2,283	4,493	851	847	1,259	1,315
Karttulan kappeli	1,771	1,820	3,591	794	779	1,132	1,135
Nilsä	5,945	6,148	12,093	2,278	2,278	3,673	3,758
Iisalmi	6,480	6,479	12,959	2,651	2,705	3,802	3,841
Lapinlahden kappeli	2,703	2,690	5,393	991	982	1,579	1,535
Kiuruveden kappeli	2,506	2,500	5,006	1,109	1,020	1,433	1,491
Rutakon rukoushuoneseurakunta	311	322	633	122	133	191	192
Pielavesi	6,047	6,219	12,266	2,331	2,300	3,743	3,759
Rautalampi	5,200	5,285	10,485	2,030	1,975	3,166	3,179
Suonenjoki	1,650	1,748	3,398	595	582	946	1,016
Hankasalmen kappeli	1,331	1,515	2,846	504	549	812	890
Wesannon kappeli	833	879	1,712	341	352	508	523
Leppävirta	6,775	6,735	13,510	2,353	2,202	4,094	4,094
Siirretään	53,444	54,528	107,972	20,886	20,607	32,099	32,672

90	175	745	879	834	835	49	206	2,440	2,698	5,138	1,072
3	12	148	140	117	117	9	17	420	411	831	233
93	187	893	1,019	951	952	58	223	2,860	3,109	5,969	1,305
365	506							7,084	7,343	14,427	500
155	207							3,133	3,217	6,350	690
131	205							2,241	2,367	4,608	115
110	130							2,036	2,044	4,080	489
302	388							6,253	6,424	12,677	584
439	442							6,892	6,988	13,880	921
166	192							2,736	2,709	5,445	52
166	183	14,609	13,843	18,816	18,816	1,943	4,150	2,708	2,694	5,402	396
15	20							328	345	673	40
408	457							6,482	6,516	12,998	732
341	486							5,537	5,640	11,177	692
135	188							1,676	1,786	3,462	64
104	133							1,420	1,572	2,992	146
65	74							914	949	1,863	151
367	526							6,814	6,822	13,636	126
3,269	4,137	14,609	13,843	18,816	18,816	1,943	4,150	56,254	57,416	113,670	5,698

*) Pieksämäen ja Joroisten osat yhteensä. **) Ynnä Savonrannan ja Enonkosken seurakunnat.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	13 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	53,444	54,528	107,972	20,886	20,607	32,099	32,672
Ilomantsi	3,876	3,868	7,744	1,563	1,538	2,337	2,359
Eno	1,979	1,948	3,927	803	754	1,149	1,146
Kesälahti	1,528	1,652	3,180	560	543	912	978
Kide	4,906	5,229	10,135	1,829	1,866	3,032	3,225
Rääkkylän kappeli	2,142	2,330	4,472	753	766	1,369	1,430
Pälkjärvi	1,074	1,148	2,222	405	434	648	679
Tohmajärvi	3,109	3,214	6,323	1,227	1,204	2,132	2,161
Kiihtelysvaaran kappeli	2,852	2,875	5,727	1,184	1,115	1,711	1,702
Liperi	5,212	5,221	10,433	1,899	1,862	3,171	3,109
Kontiolahden kappeli	2,780	2,816	5,596	1,150	1,105	1,887	1,880
Polvijärven rukoushuoneseurakunta	798	728	1,526	341	266	490	476
Kaavi	3,572	3,754	7,326	1,364	1,429	2,170	2,200
Pielisjärvi	4,619	4,728	9,347	1,917	1,898	2,599	2,684
Juuvan kappeli	2,976	3,143	6,119	1,259	1,374	1,812	1,943
Nurmes	3,904	4,132	8,036	1,307	1,321	2,290	2,476
Rautavaaran kappeli	487	501	988	215	239	338	328
Kreikalais-venäläinen seurakunta Ilomantsissa	1,558	1,410	2,968	}			P u u t-
” ” Liperissä	2,103	2,248	4,351				
Summa	102,919	105,473	208,392	38,662	38,321	60,146	61,448
Summa koko lääni	105,144	107,912	213,056	39,620	39,236	61,955	63,455

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäntynyt edellisen väenlaskun jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
		Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.		Miehen- puolta. Sexe masculin.	
3,269	4,137	14,609	13,843	18,816	18,816	1,943	4,150	56,254	57,416	113,670	5,698	
249	293	6,015	5,812	7,684	7,712	848	1,685	4,149	4,190	8,339	595	
113	125							2,065	2,025	4,090	163	
89	139							1,561	1,660	3,221	41	
260	312							5,121	5,403	10,524	389	
134	189							2,256	2,385	4,641	169	
56	66							1,109	1,179	2,288	66	
187	203							3,546	3,568	7,114	791	
169	202							3,064	3,019	6,083	356	
306	379							5,376	5,350	10,726	293	
147	198							3,184	3,183	6,367	771	
39	42	870	784	1,654	128							
235	266	6,692	6,367	8,949	8,980	886	1,820	3,769	3,895	7,664	338	
204	279							4,720	4,861	9,581	234	
177	237							3,248	3,554	6,802	683	
622	622							4,219	4,419	8,638	602	
40	48							593	615	1,208	220	
tu u	ilmoi-	tusta	papis-	tolta.								
6,296	7,737	27,316	26,022	35,449	35,508	3,677	7,655	105,104	107,506	212,610	11,537	
6,389	7,924	28,209	27,041	36,400	36,460	3,735	7,878	107,964	110,615	218,579	12,842	

7. Waa- san lääni.

Kaupungeita.							
Waasa, sittemmin Nikolainkaupunki	1,750	2,216	3,966	626	624	1,329	1,668
Kaskinen.	422	429	851	108	114	249	234
Kristiinankaupunki	1,198	1,297	2,495	371	339	827	860
Uusikaarlepyy (Lapuan-Joensuu)	553	548	1,101	146	231	270	283
Pietarsaari	888	996	1,884	263	305	510	639
Kokkola	1,003	1,228	2,231	240	243	688	747
Jyväskylä	406	452	858	177	181	379	397
Summa	6,220	7,166	13,386	1,931	2,037	4,252	4,828

82	222	794	1,060	556	583	61	247	2,037	2,514	4,551	585
35	48	126	111	131	131	27	40	392	396	788	—63
59	106	499	430	348	348	39	188	1,257	1,305	2,562	67
33	63	101	171	104	104	98	71	449	577	1,026	—75
42	102	251	308	287	287	14	146	815	1,046	1,861	—23
76	169	407	412	323	323	34	181	1,004	1,159	2,163	—68
8	21	212	214	168	168	7	36	564	599	1,163	305
335	731	2,390	2,706	1,917	1,944	280	909	6,518	7,596	14,114	728

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Maaseurakuntia.							
Lappväärtti	2,194	2,310	4,504	832	808	1,294	1,406
Isojoen kappeli	1,691	1,742	3,433	669	684	977	971
Sidebyyn „	952	935	1,887	379	369	547	550
Karijoen „	905	969	1,874	375	438	559	565
Kristiinankaupungin maaseurakunta	534	605	1,139	209	247	345	351
Teuva	2,231	2,313	4,544	985	881	1,282	1,300
Närpiö	5,292	5,422	10,714	2,440	2,306	2,828	3,102
Korsnääsin kappeli	1,650	1,684	3,334	602	571	881	910
Pirttikylä	1,138	1,245	2,383	496	521	631	691
Maalahti	1,697	1,811	3,508	738	707	947	1,026
Petalahden kappeli	727	769	1,496	333	337	390	434
Bergöön „	246	235	481	90	94	134	143
Sulva	1,394	1,533	2,927	551	561	794	888
Mustasaari	3,285	3,707	6,992	1,319	1,309	1,910	2,162
Raippaluodon kappeli	890	900	1,790	383	398	502	521
Koivulahti	1,441	1,587	3,028	629	626	794	925
Ilmajoki	3,613	3,888	7,501	1,570	1,513	2,195	2,436
Kurikan kappeli	2,130	2,264	4,394	1,091	1,038	1,214	1,344
Kauhajoen „	2,805	2,963	5,768	1,139	1,129	1,680	1,733
Jalasjärven „	2,998	3,084	6,082	1,360	1,304	1,779	1,880
Peräseinäjoen kappeli *)	1,016	1,044	2,060	445	443	651	647
Seinäjoki**).	1,067	1,074	2,141	326	345	513	566
Isokyrö	2,676	3,125	5,801	1,077	1,106	1,611	1,853
Ylistaron kappeli	3,675	3,896	7,571	1,620	1,615	2,057	2,235
Orisbergin ruukinseurakunta	96	142	238	47	46	64	76
Laihia	2,324	2,733	5,057	875	997	1,416	1,624
Jurva	1,175	1,263	2,438	517	541	704	712
Wähäkyrö	2,017	2,341	4,358	823	843	1,105	1,297
Siirretään	51,859	55,584	107,443	21,920	21,777	29,804	32,348

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäntynyt edellisen vuoden jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.			
185	234	5,830	6,475	10,035	10,046	1,059	2,037	2,311	2,448	4,759	255	
149	179							1,795	1,834	3,629	196	
77	66							1,003	985	1,988	101	
54	88							988	1,091	2,079	205	
40	51							594	649	1,243	104	
145	205							2,412	2,386	4,798	254	
480	578							5,748	5,986	11,734	1,020	
217	229							1,700	1,710	3,410	76	
78	97							1,205	1,309	2,514	131	
125	162							1,810	1,895	3,705	197	
51	61	774	832	1,606	110							
29	20	253	257	510	29							
100	125	1,445	1,574	3,019	92							
212	319	3,441	3,790	7,231	239							
61	77	946	996	1,942	152							
106	122	1,529	1,673	3,202	174							
234	302	3,999	4,251	8,250	749							
124	179	2,429	2,561	4,990	596							
200	233	3,019	3,095	6,114	346							
195	258	3,334	3,442	6,776	694							
70	102	1,166	1,192	2,358	298							
49	62	888	973	1,861	—280							
162	234	2,850	3,193	6,043	242							
241	310	3,918	4,160	8,078	507							
11	18	122	140	262	24							
189	247	2,480	2,868	5,348	291							
82	94	1,303	1,347	2,650	212							
116	225	2,044	2,365	4,409	51							
3,782	4,877	11,639	13,094	19,952	19,975	1,858	4,014	55,506	59,002	114,508	7,065	

*) Ynnä Peräseinäjoen kylä Kuortaneen pitäjästä Lapuan provastikunnassa. **) Ynnä Nurmon kappelin osan kanssa.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	51,859	55,584	107,443	21,920	21,777	29,804	32,348
Lapua	3,249	3,510	6,759	1,404	1,530	1,906	2,138
Kauhava	2,527	2,835	5,362	1,081	1,153	1,463	1,626
Ylihärmä	1,135	1,264	2,399	530	467	599	709
Alahärmä *)	2,003	2,198	4,201	817	811	1,129	1,296
Nurmon kappeli	1,246	1,282	2,528	492	494	762	767
Lappajärvi	1,892	1,949	3,841	747	795	993	1,071
Evijärven kappeli	1,453	1,489	2,942	649	720	796	821
Kortesjärven „	1,105	1,128	2,233	477	486	665	709
Wintalan „	723	747	1,470	307	361	452	489
Alajärven „	1,621	1,690	3,311	723	717	979	1,035
Soinin „	810	838	1,648	349	381	497	505
Lehtimäen „	585	646	1,231	285	320	344	377
Alavuus	2,039	2,162	4,201	865	886	1,161	1,196
Kuortane	1,275	1,403	2,678	537	567	766	836
Töysän kappeli	880	930	1,810	360	380	533	511
Wöyri	3,724	4,173	7,897	1,517	1,628	2,165	2,399
Oravaisten kappeli	1,394	1,483	2,877	544	579	826	845
Maksamaan „	815	857	1,672	344	366	460	473
Uusikaarlepyyn maaseurakunta	2,547	2,714	5,261	923	882	1,519	1,776
Munsalan kappeli	2,032	2,216	4,248	870	839	1,158	1,368
Pietarsaari	2,721	2,968	5,689	1,167	1,157	1,474	1,626
Ähtävä	1,077	1,153	2,230	425	434	671	646
Puimon kappeli	1,165	1,175	2,340	532	458	639	662
Luoto	907	863	1,770	414	349	470	471
Kruunupyy	1,454	1,569	3,023	555	565	828	919
Teerijärven kappeli	1,193	1,283	2,476	497	495	677	738
Kokkolan maaseurakunta	2,106	2,147	4,253	863	748	1,268	1,335
Alavetelin kappeli	895	942	1,837	360	353	502	545
Kaustisen „	1,128	1,113	2,241	459	422	641	663
Ylivetelin **) „	1,569	1,691	3,260	647	701	934	977
Perhon „	578	611	1,189	229	274	332	340
Lohtaja	1,650	1,871	3,521	592	567	838	910
Ylikannuksen kappeli	1,575	1,804	3,379	505	565	892	940
Toholammin „	1,205	1,320	2,525	505	540	653	704
Himangon „	732	817	1,549	416	447	603	649
Lestijärven „	314	311	625	133	121	161	180
Kälviö	1,431	1,500	2,931	520	521	839	897
Ullavan kappeli	440	500	940	193	195	265	260
Siirretään	107,054	114,736	221,790	44,753	45,051	61,664	66,757

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäntynyt edellisen väänlaskun jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.			
3,782	4,877	11,639	13,094	19,952	19,975	1,858	4,014	55,506	59,002		114,508	7,065
236	286	4,984	5,415	8,356	8,359	680	1,509	3,546	3,954	7,500	741	
183	234							2,727	3,013	5,740	378	
74	101							1,203	1,277	2,480	81	
127	134							2,073	2,241	4,314	113	
84	86							1,338	1,347	2,685	157	
119	125							1,859	1,991	3,850	9	
84	62							1,529	1,603	3,132	190	
89	89							1,231	1,284	2,515	282	
48	47							807	897	1,704	234	
99	132							1,801	1,884	3,685	374	
73	70							919	956	1,875	227	
40	42							669	739	1,408	177	
142	177	2,168	2,259	4,427	226							
58	111	1,361	1,514	2,875	197							
64	73	957	964	1,921	111							
235	312	3,917	4,339	8,256	359							
92	117	1,462	1,541	3,003	126							
39	54	843	893	1,736	64							
271	202	2,713	2,860	5,573	312							
127	159	4,195	4,557	6,127	6,127	808	1,574	2,155	2,366	4,521	273	
139	211	4,031	4,232	5,891	5,891	582	1,291	2,780	2,994	5,774	85	
53	84							1,149	1,164	2,313	83	
61	78							1,232	1,198	2,430	90	
49	61							933	881	1,814	44	
83	118							1,466	1,602	3,068	45	
80	91							1,254	1,324	2,578	102	
117	170							2,248	2,253	4,501	248	
77	70							939	968	1,907	70	
83	88							1,183	1,173	2,356	115	
106	138							1,687	1,816	3,503	243	
35	46							596	660	1,256	67	
111	135							1,541	1,612	3,153	—368	
105	139	1,502	1,644	3,146	—233							
69	98	1,227	1,342	2,569	44							
66	108	1,085	1,204	2,289	740							
18	18	312	319	631	6							
90	115	1,449	1,533	2,982	51							
31	23	489	478	967	27							
7,439	9,281	24,849	27,298	40,326	40,352	3,928	8,388	113,856	121,089	234,945	13,155	

*) Ynnä se osa kappelin, joka kuuluu Uusikaarlepyyn pitäjään Pietarsaaren provostikunnassa. **) Ynnä Halsovan saarnakunnan kansa.

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	107,054	114,736	221,790	44,753	45,051	61,664	66,757
Saarijärvi	3,712	3,728	7,440	1,601	1,578	2,379	2,304
Karstulan kappeli	2,206	2,264	4,470	997	1,021	1,290	1,317
Uuraisten eli Kuukkajärven kappeli	514	544	1,058	334	327	438	432
Laukaa	3,674	3,873	7,547	1,514	1,472	2,177	2,193
Jyväskylän maaseurakunta	2,665	2,685	5,350	1,194	1,203	1,504	1,517
Sumiaisten kappeli	641	684	1,325	284	316	393	413
Wiitasaari	3,054	3,235	6,289	1,191	1,170	1,940	2,085
Pihtiputaan kappeli	1,453	1,467	2,920	584	578	831	890
Kivijärvi	1,560	1,607	3,167	670	706	918	979
Petäjäveden kappeli	1,369	1,365	2,734	543	527	850	807
Keuruu	2,570	2,714	5,284	983	958	1,581	1,725
Multian kappeli	1,092	1,134	2,226	450	510	627	646
Pihlajaveden kappeli	489	505	994	234	239	281	318
Ruovesi *)	689	693	1,382	308	262	425	450
Wirtain kappeli	2,301	2,323	4,624	969	922	1,312	1,319
Ätsärin "	1,310	1,399	2,709	611	597	772	786
Summa	136,353	144,956	281,309	57,220	57,437	79,382	84,938
Summa koko lääni	142,573	152,122	294,695	59,151	59,474	83,634	89,766

S. Ou-

Kaupungeita.							
Oulu.	3,369	3,649	7,018	970	1,002	2,534	2,634
Raahenkaupunki	1,160	1,352	2,512	369	380	731	886
Tornio	293	400	693	128	113	190	241
Kajaani	268	295	563	115	98	190	213
Summa	5,090	5,696	10,786	1,582	1,593	3,665	3,974
Maaseurakuntia.							
Kalajoki	2,003	2,043	4,046	758	750	1,186	1,318
Alavieskan kappeli	1,048	1,086	2,134	410	412	566	604
Ylivieska	1,874	1,925	3,799	780	807	1,031	973
Sievi (Evijärvi).	1,475	1,486	2,961	567	541	801	822
Raution kappeli	502	582	1,084	190	214	273	310
Pyhäjoki.	1,794	1,848	3,642	708	605	972	1,051
Merijärven kappeli	593	635	1,228	221	200	355	356
Oulaisten "	1,598	1,714	3,312	599	614	895	985
Haapaveden "	2,095	2,302	4,397	801	799	1,272	1,303
Haapajärvi	1,740	1,760	3,500	774	780	919	956
Pidisjärven kappeli	2,178	2,340	4,518	947	966	1,157	1,248
Reisjärven "	1,013	1,022	2,035	426	389	599	626
Kärsämäki	1,051	1,003	2,054	393	345	589	580
Pyhäjärvi	2,031	2,111	4,142	764	733	1,229	1,358
Siirretään	20,995	21,857	42,852	8,338	8,155	11,844	12,490

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäntyyt edellisen väenlaskun jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naimaita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.	Miehen- puolta. Sexe masculin.	Vaimon- puolta. Sexe féminin.			
7,439	9,281	24,849	27,298	40,326	40,352	3,928	8,388	113,856	121,089	234,945	13,155	
234	308	5,341	5,155	7,234	7,234	630	1,340	4,214	4,190	8,404	964	
125	143							2,412	2,481	4,893	423	
49	64							821	823	1,644	586	
268	314							3,959	3,979	7,938	391	
178	160							2,876	2,880	5,756	406	
46	63							723	792	1,515	190	
234	292							3,365	3,547	6,912	623	
110	137	390	311	524	524	43	70	1,525	1,605	3,130	210	
91	118							1,679	1,803	3,482	315	
107	98							1,500	1,432	2,932	198	
203	251							2,767	2,934	5,701	417	
83	103							1,160	1,259	2,419	193	
40	44							555	601	1,156	162	
66	75							2,235	2,302	3,175	3,175	244
175	218	2,456	2,459	4,915	2,456	2,459	4,915	2,456	2,459	4,915	291	
89	126							1,472	1,509	2,981	272	
9,537	11,795	32,815	35,066	51,259	51,285	4,845	10,382	146,139	154,170	300,309	19,000	
9,872	12,526	35,205	37,772	53,176	53,229	5,125	11,291	152,657	161,766	314,423	19,728	

Iun lääni.

144	318	1,566	1,585	1,004	1,004	108	363	3,648	3,954	7,602	584
85	149	268	480	451	451	117	104	1,205	1,415	2,620	108
12	57	83	144	106	106	13	48	330	411	741	48
14	29	92	99	106	106	6	37	319	340	659	96
255	553	2,009	2,308	1,667	1,667	244	552	5,502	6,120	11,622	836
134	190	4,926	5,191	7,357	7,357	922	1,675	2,078	2,258	4,336	290
69	68							1,045	1,084	2,129	—5
150	193							1,961	1,973	3,934	135
107	129							1,475	1,492	2,967	6
37	48							500	572	1,072	—12
122	189	4,926	5,191	7,357	7,357	922	1,675	1,802	1,845	3,647	5
49	71							625	627	1,252	24
91	150							1,585	1,749	3,334	22
155	175							2,228	2,277	4,505	108
109	112							1,802	1,848	3,650	150
114	154	4,926	5,191	7,357	7,357	922	1,675	2,218	2,368	4,586	68
54	56							1,079	1,071	2,150	115
53	60							1,035	985	2,020	—34
117	128							2,110	2,229	4,339	197
1,361	1,733	4,926	5,191	7,357	7,357	922	1,675	21,543	22,378	43,921	1,069

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens ou dessous de 15 ans.</i>		15—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	20,995	21,857	42,852	8,338	8,155	11,844	12,490
Raahen maaseurakunta Saloisten ja Wihannin kappelien kanssa *)	3,121	3,399	6,520	1,023	1,071	1,819	1,940
Siikajoki ynnä Revolahun, Paavolan ja Ranttilan kappelit *)	4,055	4,417	8,472	1,547	1,620	2,328	2,513
Hailuoto.	761	811	1,572	308	311	443	510
Piippola ynnä Pulkkilan ja Kestilän kappelit *)	3,121	3,275	6,396	1,248	1,280	1,778	1,875
Liminka.	1,289	1,471	2,760	464	501	745	932
Törnävän kappeli	1,593	1,643	3,236	473	485	826	881
Temmeksen „	539	627	1,166	203	238	307	343
Lumijoen „	950	1,074	2,024	348	366	557	642
Kempeleen „	446	523	969	152	163	243	310
Oulun pitäjä	987	1,167	2,154	366	419	623	694
Oulunsalon kappeli	376	414	790	160	161	218	245
Muhos.	1,522	1,701	3,223	601	624	888	951
Utajärven kappeli	1,457	1,530	2,987	539	629	874	861
Ii	2,002	2,118	4,120	771	803	1,135	1,260
Haukiputaan kappeli	1,301	1,373	2,674	512	570	791	759
Kuivaniemen „	512	534	1,046	219	215	294	292
Ylä-Kiimingin „	665	667	1,332	243	246	402	388
Ala-Kiimingin „	566	594	1,160	249	238	328	339
Pudasjärvi.	3,375	3,268	6,643	1,460	1,363	2,047	2,057
Kuusamo	2,551	2,787	5,338	1,162	1,159	1,522	1,673
Sotkamo.	3,114	3,210	6,324	1,308	1,527	1,907	1,915
Kuhmoniemi	2,555	2,659	5,214	1,104	1,054	1,508	1,565
Hyrnsalmi	699	684	1,383	333	302	388	402
Ristijärven kappeli.	874	896	1,770	355	389	538	529
Puolanka	1,575	1,594	3,169	627	718	1,014	943
Suomussalmi (Kianta).	2,342	2,407	4,749	1,041	1,039	1,381	1,433
Paltamo.	1,504	1,523	3,027	716	697	872	881
Kajaanin maaseurakunta	1,201	1,240	2,441	461	480	665	693
Säresniemen kappeli.	1,279	1,356	2,635	573	606	802	813
Siirretään	67,327	70,819	138,146	26,904	27,429	39,087	41,129

*) Ovat tauluissa vuodelta 1865 yhdistetyt.

Joulukuun 31 p. 1865. — *Population le 31 Décembre 1865.*

60 vuotta vanhempia henkilöitä. <i>au delà de 60 ans.</i>		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli <i>De la population au delà de 15 ans il y avait</i>						Summa.		Koko väestö. <i>Population totale.</i>	Yt edellisen väänlaskun jälkeen. <i>ment depuis recensement de 1860.</i>
		Naimattomia. <i>Non mariés.</i>		Naineita. <i>Mariés.</i>		Leskiä. <i>Veufs et veuves.</i>		<i>Total.</i>			
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>		
1,361	1,733	4,926	5,191	7,357	7,357	922	1,675	21,543	22,378	43,921	1,069
215	290	2,860	3,235	3,695	3,695	530	883	3,057	3,301	6,358	—162
254	378							4,129	4,511	8,640	168
56	77							807	898	1,705	133
192	230							3,218	3,385	6,603	207
97	123							1,306	1,556	2,862	102
92	102							1,391	1,468	2,859	—377
41	53							551	634	1,185	19
76	97							981	1,105	2,086	62
31	37							426	510	936	—33
57	88							1,046	1,201	2,247	93
17	28	395	434	829	39						
118	141	5,501	5,901	6,937	6,937	831	1,507	1,607	1,716	3,323	100
104	117							1,517	1,607	3,124	137
148	155							2,054	2,218	4,272	152
100	110							1,403	1,439	2,842	168
43	50							556	557	1,113	67
73	74							718	708	1,426	94
58	57							635	634	1,269	109
218	232							3,725	3,652	7,377	734
196	254							2,880	3,086	5,966	628
227	184							3,442	3,626	7,068	744
168	231	2,780	2,850	5,630	416						
45	50	766	754	1,520	137						
51	62	944	980	1,924	154						
108	101	4,244	4,071	5,191	5,191	601	999	1,749	1,762	3,511	342
154	202							2,576	2,674	5,250	501
59	80							1,647	1,658	3,305	278
94	104							1,220	1,277	2,497	56
55	73							1,430	1,492	2,922	287
4,508	5,513	17,531	18,398	23,180	23,180	2,884	5,064	70,499	74,071	144,570	6,424

Seurakunnan nimi. <i>Paroisses.</i>	Väestö Joulukuun 31 p. 1860. <i>Population en 1860.</i>			Väestö			
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Summa. <i>Total.</i>	15 vuotta nuorempia henkilöitä. <i>Les jeunes gens au dessous de 15 ans.</i>		16—60 vuoden ikäisiä henkilöitä. <i>de 15 à 60 ans.</i>	
				Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
Siirretty	67,327	70,819	138,146	26,904	27,429	39,087	41,129
Kemi.	1,532	1,608	3,140	611	569	868	970
Tervolan kappeli.	1,019	1,051	2,070	403	418	575	578
Simon „	792	730	1,522	348	300	459	420
Ali-Tornio.	2,181	2,392	4,573	807	877	1,234	1,350
Karunki.	673	730	1,403	306	288	373	397
Yli-Tornio	1,235	1,394	2,629	538	497	740	796
Turtolan kappeli.	526	547	1,073	219	207	297	331
Kolarin „	442	410	852	207	173	234	211
Rovaniemi	1,787	1,849	3,636	799	721	1,036	1,074
Kemijärvi	1,201	1,259	2,460	508	453	701	690
Kuolajärvi.	681	726	1,407	291	332	419	405
Sodankylä.	1,024	1,049	2,073	395	427	580	552
Kittilän kappeli	807	759	1,566	355	317	459	432
Muonioniska	415	420	835	158	169	222	235
Enontekiäisten kappeli	298	279	577	121	130	161	133
Utsijoki	229	202	431	67	71	136	114
Inarin kappeli	350	351	701	125	130	230	228
Summa	82,519	86,575	169,094	33,162	33,508	47,811	50,045
Summa koko lääni	87,609	92,271	179,880	34,744	35,101	51,476	54,019

Joulukuun 31 p. 1865. — Population le 31 Décembre 1865.												Lisäntynyt edellisen väestön jälkeen. Accroissement depuis recensement de 1860.
60 vuotta vanhempia henkilöitä. au delà de 60 ans.		15 vuotta vanhemmasta väestöstä oli De la population au delà de 15 ans il y avait						Summa. Total.		Koko väestö. Population totale.		
		Naimattomia. Non mariés.		Naineita. Mariés.		Leskiä. Veufs et veuves.						
Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.	Miehen-puolta. Sexe masculin.	Vaimon-puolta. Sexe féminin.			
4,508	5,513	17,531	18,398	23,180	23,180	2,884	5,064	70,499	74,071		144,570	6,424
94	154	3,245	3,404	4,052	4,053	561	923	1,573	1,693	3,266	126	
72	90							1,050	1,086	2,136	66	
51	59							858	779	1,637	115	
197	239							2,238	2,466	4,704	131	
58	65							737	750	1,487	84	
101	169							1,379	1,462	2,841	212	
44	50							560	588	1,148	75	
23	21							464	405	869	17	
119	142							1,954	1,937	3,891	255	
109	119							1,318	1,262	2,580	120	
54	50	764	787	1,551	144							
69	67	1,044	1,046	2,090	17							
53	65	867	814	1,681	115							
30	33	410	437	847	12							
22	30	304	293	597	20							
16	24	219	209	428	—3							
26	33	381	391	772	71							
5,646	6,923	21,722	22,596	28,203	28,204	3,532	6,168	86,619	90,476	177,095	8,001	
5,901	7,476	23,731	24,904	29,870	29,871	3,776	6,720	92,121	96,596	188,717	8,837	

V. Väestö Joulukuun 31 p. 1865, säädyn mukaan jaettuna.

V. Population le 31 Decem- bre 1865, selon l'état social.

L ä ä n i. <i>Gouvernements.</i>	Ritaristo ja Aateli. <i>Noblesse.</i>			Pappis- ja opettajasääty. <i>Clergé.</i>			Muita säätyläisiä. <i>Autres personnes de qualité.</i>		
	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.
	Sexe masc.	Sexe féminin.	Les deux sexes.	Sexe masc.	Sexe féminin.	Les deux sexes.	Sexe masc.	Sexe féminin.	Les deux sexes.
1. Lutherin-uskoiset seurakunnat.									
Uudenmaan lääni	443	621	1,064	480	534	1,014	1,973	2,278	4,251
Turun ja Porin lääni	245	348	593	667	963	1,630	1,411	1,805	3,216
Hämeenlinnan lääni	181	221	402	259	326	585	550	694	1,244
Wiipurin lääni	135	123	258	353	428	781	954	1,173	2,127
Mikkelin lääni	87	122	209	204	211	415	402	552	954
Kuopion lääni	28	43	71	297	332	629	491	601	1,092
Waasan lääni	80	88	168	496	626	1,122	674	812	1,486
Oulun lääni	17	26	43	364	390	754	682	797	1,479
Summa	1,216	1,592	2,808	3,120	3,810	6,930	7,137	8,712	15,849
2. Katholin-uskoinen seurakunta Wiipurissa	12	7	19	1	—	1	67	52	119
Koko summa	1,228	1,599	2,827	3,121	3,810	6,931	7,204	8,764	15,968
Siitä kaupungeissa	663	857	1,520	941	1,126	2,067	3,870	4,520	8,390
„ maaseuduilla	565	742	1,307	2,180	2,684	4,864	3,334	4,244	7,578

Porvareita kaupungeissa ja maalla. <i>Bourgeois.</i>			Talonpoikaissääty. <i>Paysans.</i>			Kaikki muut. <i>Tous les autres.</i>			Summa. <i>Total.</i>		
Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.	Miehen- puolta.	Vaimon- puolta.	Summa.
Sexe masc.	Sexe féminin.	Les deux sexes.	Sexe masc.	Sexe féminin.	Les deux sexes.	Sexe masc.	Sexe féminin.	Les deux sexes.	Sexe masculin.	Sexe féminin.	Les deux sexes.
2,526	2,937	5,463	57,601	61,160	118,761	20,606	20,347	40,953	83,629	87,877	171,506
2,549	3,113	5,662	125,605	133,896	259,501	27,750	28,663	56,413	158,227	168,788	327,015
300	334	634	74,245	76,901	151,146	8,602	9,524	18,126	84,137	88,000	172,137
734	869	1,603	108,059	112,215	220,274	10,057	11,542	21,599	120,292	126,350	246,642
302	325	627	73,849	77,782	151,631	4,669	4,730	9,399	79,513	83,722	163,235
605	581	1,186	101,496	104,137	205,633	5,047	4,921	9,968	107,964	110,615	218,579
1,597	1,810	3,407	140,718	148,455	289,173	9,092	9,975	19,067	152,657	161,766	314,423
972	1,055	2,027	83,044	86,906	169,950	7,042	7,422	14,464	92,121	96,596	188,717
9,585	11,024	20,609	764,617	801,452	1,566,069	92,865	97,124	189,989	878,540	923,714	1,802,254
105	119	224	—	—	—	218	249	467	403	427	830
9,690	11,143	20,833	764,617	801,452	1,566,069	93,083	97,373	190,456	878,943	924,141	1,803,084
9,433	10,919	20,352	3	1	4	42,783	45,816	88,599	57,693	63,239	120,932
257	224	481	764,614	801,451	1,566,065	50,300	51,557	101,857	821,250	860,902	1,682,152

VI. Suomen väestö Joulukuun 31 p. 1865, jaettuna elinkeinon ja ammatin suhteen.

VI. Population le 31 Décembre 1865, selon les professions.

	Uudenmaan lääni. <i>Gouvernement de Nyland.</i>		Turun ja Porin lääni. <i>G. d'Abo et Björneborg.</i>		Hämeenlinnan lääni. <i>G. de Tavastehus.</i>		Wiipurin lääni. <i>G. de Wiborg.</i>	
	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>
1. Maanviljelystä. <i>(Agriculture.)</i>								
Talon-omistajia	4,435	484	9,109	784	5,589	433	13,069	4,116
Talonpoikia toisten tiloilla	1,123	—	1,210	—	1,059	—	5,619	—
Uutis-asukkaita	2	—	15	—	14	—	1	—
Maatorppareita	4,081	—	17,470	—	7,516	—	2,668	—
Edellisten vaimoja, lapsia, palvelijoita y. m.	46,607	52,857	93,282	116,092	56,851	65,559	86,084	98,399
Summa henkilöitä, jotka suorastansa taikka välillisesti elävät maanviljelyksestä	56,248	53,341	121,086	116,876	71,029	65,992	107,441	102,515
2. Teollisuutta. <i>(Industrie.)</i>								
Jotka harjoittavat vuorityön-, ruukin- ja tehtaaniikennettä ynnä heidän työntekijänsä	2,621	177	2,361	793	1,188	658	471	48
Kaikenlaisia käsityöläisiä	4,301	21	7,368	39	2,300	13	2,193	16
Apteekareita ja apteekin-oppilaita	64	—	56	—	14	—	21	—
Edellisten vaimoja, lapsia y. m.	3,364	7,656	5,105	11,365	2,606	4,905	1,571	3,510
Summa henkilöitä	10,350	7,854	14,890	12,197	6,108	5,576	4,256	3,574
3. Kauppaa ja merikulkua. <i>(Commerce et Navigation.)</i>								
Kauppiaita ja ammatinharjoittajia isäntiä	755	130	670	51	129	6	231	13
Kaupan- ja ammatin-palvelijoita	443	113	399	12	22	—	111	—
Laivureita	190	—	326	—	1	—	43	—
Merimiehiä	914	—	3,423	—	1	—	508	—
Edellisten perheitä ja muuta väestöä	963	2,370	1,769	3,834	96	215	499	1,061
Summa henkilöitä	3,265	2,613	6,587	3,897	249	221	1,392	1,074
4. Valtion virkoja ja vapaita elinkeinoja. <i>(Professions liberales.)</i>								
a) Pappeja, koulun-opettajia ja kirkonpalvelijoita vaimoineen lapsineen	629	535	974	887	340	300	432	368
b) Siviili virka- ja palvelusmiehiä	442	—	322	—	132	—	241	—
c) Lääkäreitä ja välskäärejä	36	—	27	—	9	—	20	—
d) Arkkitehtejä ja taideniekkoja	18	—	14	—	2	—	11	—
e) Kruunun- ja kaupungin-palvelijoita	698	—	986	—	138	—	513	—
f) b:n, c:n, d:n, e:n perheitä	630	1,603	702	1,565	285	510	517	1,067
g) Ylioppilaita ja koulupoikia	882	—	709	—	221	—	230	—
h) Virasta eronneita	184	96	171	—	60	—	87	—
Summa henkilöitä	3,519	2,234	3,905	2,452	1,187	810	2,051	1,435

	Mikkelin lääni. <i>G. de St Michel.</i>		Kuopion lääni. <i>G. de Kuopio.</i>		Waasan lääni. <i>G. de Wasa.</i>		Oulun lääni. <i>G. d'Uleåborg.</i>		Summa. <i>Total.</i>		
	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen-puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon-puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Yhteensä. <i>Total des deux sexes.</i>
	6,377	1,133	9,110	1,340	16,164	1,061	11,071	606	74,924	9,957	84,881
	963	—	1,411	—	282	—	93	—	11,760	—	11,760
	8	—	21	—	124	—	321	—	506	—	506
	7,050	—	6,211	—	14,037	—	3,975	—	63,008	—	63,008
	56,688	66,020	79,620	88,789	103,435	128,619	60,148	71,204	582,715	687,589	1,270,254
	71,086	67,153	96,373	90,129	134,042	129,680	75,608	71,810	732,913	697,496	1,430,409
	854	5	1,128	207	401	20	385	33	9,409	1,941	11,350
	1,020	8	1,370	18	2,073	9	689	4	21,314	128	21,442
	11	—	11	—	41	—	26	—	244	—	244
	1,287	2,745	1,612	3,148	1,460	3,224	693	1,299	17,698	37,852	55,550
	3,172	2,758	4,121	3,373	3,975	3,253	1,793	1,336	48,665	39,921	88,586
	72	2	229	—	353	15	163	34	2,602	251	2,853
	41	—	82	6	198	5	50	29	1,346	165	1,511
	5	—	7	—	176	—	84	—	832	—	832
	2	—	86	—	1,625	—	883	—	7,442	—	7,442
	23	54	181	402	1,078	2,258	427	816	5,036	11,010	16,046
	143	56	585	408	3,430	2,278	1,607	879	17,258	11,426	28,684
	250	182	397	329	703	676	493	452	4,218	3,729	7,947
	100	—	134	—	183	—	180	—	1,734	—	1,734
	7	—	17	—	13	—	9	—	138	—	138
	—	—	1	—	1	—	1	—	48	—	48
	133	—	225	—	391	—	330	—	3,414	—	3,414
	152	291	261	536	385	812	311	610	3,243	6,994	10,237
	201	—	212	—	470	—	490	—	3,415	—	3,415
	50	39	62	6	51	—	29	21	694	162	856
	893	512	1,809	871	2,197	1,488	1,843	1,083	16,904	10,885	27,789

	Uudenmaan lääni. <i>Gouvernement de Nyland.</i>		Turun ja Porin lääni. <i>G. d'Abo et Björneborg.</i>		Hämeenlinnan lääni. <i>G. de Tavastehus.</i>		Wiipurin lääni. <i>G. de Wiborg.</i>	
	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>
5. Maa- ja Merisotaväki. <i>(Force publique.)</i>								
Wirassa olevia upseereita	85	—	55	—	41	—	127	—
Ala-upseereita ja sotamiehiä	1,191	—	773	—	364	—	518	—
Edellisten perheitä	457	1,164	680	1,396	371	846	236	800
Wirasta eronneita	238	—	320	—	252	—	94	—
Summa henkilöitä	1,971	1,164	1,828	1,396	1,028	846	975	800
6. Henkilöitä muitten palveluksessa. <i>(Services domestiques.)</i>								
Pehtoreita	86	—	56	—	59	—	72	—
Yksityis-opettajattaria ja seura-neitisiä . .	—	147	—	27	—	7	—	30
Taloudenhoitajia	—	325	—	120	—	59	—	66
Piikoja	644	3,673	233	3,378	38	351	79	1,642
Työrenkejä ja -vaimoja	2,965	7	1,601	—	277	4	1,382	20
Edellisten perheitä	516	1,255	582	1,349	78	170	541	937
Leskiä muitten palveluksessa	—	601	—	339	—	238	—	754
Muita leskiä työtä tekevästä luokasta . . .	—	5,698	—	10,441	—	5,155	—	6,895
Summa henkilöitä	4,211	11,706	2,472	15,654	452	5,984	2,074	10,344
7. Henkilöitä ilman ilmoitettua ammattia. <i>(Professions inconnues.)</i>								
Kaupunkilaisia, jotka eivät ole porvareita ja joita ei voi lukea muuhun luokkaan .	400	244	457	249	145	63	192	123
Säätyläisten leskiä ja tyttäriä, 15 vuotta vanhempia	—	1,720	—	1,763	—	544	—	803
Waimo-ihmisiä, jotka eivät ole palveluksessa, itsellisvaimoja	—	2,034	—	5,839	—	3,121	—	2,734
Summa henkilöitä	400	3,998	457	7,851	145	3,728	192	3,660
8. Apua nauttivia tai katsannon alla olevia henkilöitä. <i>(Orphelins, Pauvres, Aliénés dans les hôpitaux, Prisonniers etc.)</i>								
15 vuotta nuorempia kasvatti-lapsia	182	220	285	314	182	200	31	49
15 vuotta nuorempia äpärä-lapsia	1,934	2,047	3,323	3,344	2,096	2,118	750	762
Ruodulla tai vaivaihuoneessa olevia vaivaisia	451	441	802	1,030	586	818	422	745
Muita vaivaisia	1,097	2,259	2,535	3,741	1,073	1,707	1,075	1,619
Kehruu- ja kuritushuonelaisia, vankeja . .	1	—	17	7	2	—	27	174
Hospitaalilaisia	—	—	40	29	—	—	9	26
Summa henkilöitä	3,665	4,967	7,002	8,465	3,939	4,843	2,314	3,375
Tähän tulee Oulun läänin suhteen								
Lappalaisia, joilla on poroja .	—	—	—	—	—	—	—	—
„ joilla ei ole poroja	—	—	—	—	—	—	—	—
Koko Summa	83,629	87,877	158,227	168,788	84,137	88,000	120,695	126,777

Mikkelin lääni. <i>G. de St Michel.</i>		Kuopion lääni. <i>G. de Kuopio.</i>		Waasan lääni. <i>G. de Wasa.</i>		Oulun lääni. <i>G. d'Uleåborg.</i>		Summa. <i>Total.</i>		
Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Miehen- puolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimon- puolta. <i>Sexe féminin.</i>	Yhteensä. <i>Total des deux sexes.</i>
23	—	14	—	35	—	13	—	393	—	393
351	—	237	—	382	—	601	—	4,417	—	4,417
199	581	161	341	442	930	362	894	2,908	6,952	9,860
122	—	44	—	186	—	49	—	1,305	—	1,305
695	581	456	341	1,045	930	1,025	894	9,023	6,952	15,975
20	—	6	—	22	—	2	—	323	—	323
—	9	—	5	—	26	—	8	—	259	259
—	42	—	16	—	116	—	47	—	791	791
43	370	19	643	134	1,329	79	1,526	1,269	12,912	14,181
196	—	198	6	375	33	635	—	7,629	70	7,699
121	247	27	57	67	141	56	115	1,988	4,271	6,259
—	303	—	444	—	252	—	224	—	3,155	3,155
—	4,335	—	4,678	—	7,882	—	3,963	—	49,047	49,047
380	5,306	250	5,849	598	9,779	772	5,883	11,209	70,505	81,714
33	20	119	52	181	127	1,062	1,161	2,589	2,039	4,628
—	422	—	430	—	760	—	430	—	6,872	6,872
—	2,749	—	3,749	—	4,452	—	4,029	—	28,707	28,707
33	3,191	119	4,231	181	5,339	1,062	5,620	2,589	37,618	40,207
117	121	277	299	344	309	45	43	1,463	1,555	3,018
1,472	1,612	1,990	1,944	2,291	2,356	1,679	1,767	15,535	15,950	31,485
546	1,015	621	1,133	655	1,086	2,168	2,676	6,251	8,964	15,215
974	1,416	1,862	2,016	3,897	5,266	4,201	4,306	16,714	22,330	39,044
2	1	1	1	2	1	1	—	53	184	237
—	—	—	—	—	1	1	—	50	56	106
3,111	4,165	4,751	5,413	7,189	9,019	8,095	8,792	40,066	49,039	89,105
—	—	—	—	—	—	162	148	162	148	310
—	—	—	—	—	—	154	151	154	151	305
79,513	83,722	107,964	110,615	152,657	161,766	92,121	96,596	878,943	924,141	1,803,084